

20 MFI 1059
19 Mei 1952

n.a.v.ber. in "Waarheid" 22-4-52

1009281

VI 173

N.V.S.H.

Antw. Dew. ....

Koppel .....
.....

Antwoord : .....

In "De Waarheid" van 22 April 1952 komt een artikel voor betreffende een op 21 April 1952 gehouden vergadering van de afdeling Den Haag van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming, welke vergadering was bedoeld ter voorbereiding van het op 26 en 27 April 1952 te Amsterdam te houden congres van de N.V.S.H..

Volgens het artikel zou op de vergadering van 21 April een heftige discussie hebben plaats gevonden, o.a. over het beleid van het hoofdbestuur, alsmede over de wijze waarop door de bekende A.L. Constandse de redactie wordt gevoerd over het verenigingsorgaan. Hij zou namelijk bepaalde artikelen niet plaatsen of veranderen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Aan de heer Hoofdcommissaris
van Gemeentepolitie
te
's - G R A V E N H A G E.

19 Mei 1952

BY 139281

VI IV 3

N.V.S.H.

Dat. bew.
hoofdel
S. Lachart

Volgens verkregen inlichtingen zou op 26 en 27 April 1952 te Amsterdam een congres zijn gehouden van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming (N.V.S.H.).

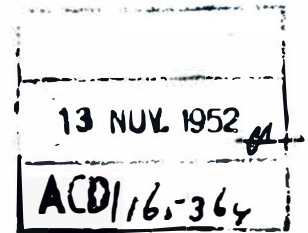
Daar de laatste tijd berichten werden ontvangen, dat leden van de C.P.N. trachten in de afdelingsbesturen van de N.V.S.H. zitting te krijgen, hetgeen in de Zaanstreek resultaten zou hebben opgeleverd, is het niet uitgesloten, dat ook op het congres van communistische zijde is getracht meer invloed in de N.V.S.H. te verkrijgen.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

Aan de heer Hoofdcommissaris
van Gemeentepolitie
te
A M S T E R D A M.

Nr.823-R-'46.
Antwoord op nr.139281,
d.d.19-5-'52.
Betr.N.V.S.H.

11 November 1952.

Als antwoord op het hierboven aangehaalde schrijven kan het volgende worden bericht:

Tot nu toe werden hier geen berichten ontvangen betreffende de op het congres van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming genomen besluiten.

Het is te verwachten, dat deze niet eerder zullen inkomen dan na de verschijning van volgende nummer van Ledencontact, een periodiek van de N.V.S.H. dat alleen kort vóór en geruime tijd na een congres verschijnt en waarin vóór het congres de beschrijvingsbrief e.d. is opgenomen en na het congres een verslag van de genomen besluiten verschijnt. Er is gegronde reden om ~~aan~~ te verwachten, dat dit Ledencontact in het bezit van deze dienst zal komen, waarna U alle nuttig te achten inlichtingen zullen worden toegezonden.

Eerst na ontvangst van het volgende nummer van Ledencontact kan hier worden nagegaan of de invloed van de C.P.N. in het bestuur van de N.V.S.H. is toegenomen.

Dat het bestuur van de C.P.N. pogingen doet of wil doen om meer invloed in genoemde vereniging te krijgen, kan als vaststaand worden aangenomen.

Afgezien van het feit, dat hier sprake is van een niet-confessionele vereniging met meer dan 65.000 leden die onder leiding en invloed staan van een "Trotzkvist" als W.F. STORM, mogen ook de felle aanvallen die De Waarheid nu al meer dan een jaar richt op het bestuur van de vereniging zeker wel worden uitgelegd als een poging om dit bestuur te verzwakken.

Voor wat betreft het communistisch element in het bestuur van de afdeling Amsterdam kan worden medegedeeld, dat, voor zover kon worden nagegaan, alleen de le voorzitter, de U bekende Petronella Jacoba WESSELS, geboren te Amsterdam, 7 Juni 1900, geacht moet worden een aanhangster te zijn van de door de C.P.N. voorgestane ideologie.

K-3.

B 166447

18 DEC 1952

~~VI 166447~~

1

N.V.S.H.

VI AV 2

Met dankzegging voor de verleende inzage moge ik U hierbij weder het verslag doen toekomen van het jaarcongres van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming, mij ter kennisneming gezonden bij Uw brief van 21 November 1952 no 823r - '46.

HET HOOFD VAN DE DIENST.

Namens deze,

Ny

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Gemeentepolitie
te
A M S T E R D A M.

J G. Crabbendam

No. 823r-'46

Onderwerp: NVSH

Biilage: 1

A'dam
B

21 November 1952

24 NOV. 1952 *a*

AD 16644

Ten vervolge op het dezerzijds, onder gelijk nummer aan U verzonden schrijven d,d. 11 November jl., wordt U hierbij toegezonden een verslag van het jaarcongres van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming, gehouden op 26 en 27 April 1952 in het Restaurant "De Kroon" te Amsterdam. Bedoeld verslag wordt, na gemaakt gebruik, gaarne t.z.t. van U terugontvangen.

=====
No.13P

T3

ED'SL No. 023²⁰ = 461.D.

LEDEN-CONTACT

van de

Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming

1952

No. 22 - October 1952

VERSLAG VAN HET JAARCONGRES

gehouden op 26 en 27 April 1952 in
Restaurant „De Kroon” te Amsterdam

VOORZITTER: *W. F. Storm.*

Voorts zijn aanwezig:

VOOR HET HOOFDBESTUUR: *G. Nabriak, W. H. Kreuger, Mevr. R. de Korte, Mevr. G. Vossen-Bandt, J. P. Teunis, P. A. van Huêt, D. A. van den Berg, H. Smies.*

KASCOMMISSIE: *A. Beenakker, F. G. J. Mantel, W. Fleumer, Th. Vermeer.*

AFGEVAARDIGDEN VAN DE AFDELINGEN: *Alkmaar, Almelo, Amersfoort, Amsterdam, Antwerpen, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Bellingwolde, Beverwijk, Bussum, Brunssum, Delft, Delfzijl, Deventer, Dordrecht, Ede-Wageningen, Eindhoven, Emmen, Emmer-Compascuum, Enschede, Gorinchem, Gouda, Den Haag, Groningen, Haarlem, Heerlen, Den Helder, Hengelo, Hilversum, Hoorn, Hoogezand-Sappeneer, Kampen, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Nieuw Weerdinge, Nijmegen, Oude Pekela, Purmerend, Rotterdam, Sneek, Stadskanaal, Tilburg, Utrecht, Verndam, Venlo, Walcheren, Wieringen, Hmuiden, Zaandam, Zaanstreek-Noord, Zutphen, Zwolle.*

Voorts vele werkende leden (o.w. artsen, verpleegsters en behouders van de Stichting Consultatiebureaux voor Geslachtkunde).

VERSLAG VAN HET JAARCONGRES VAN DE N.V.S.H.

gehouden op 26 en 27 April 1952

11. Opening door de Voorzitter.

Voorzitter acht het een aangename taak om als verenigingsvoorzitter voor de aanwezigen het woord te voeren op het laatste jaarlijkse huishoudelijke congres in de vorm als wij het nu daver gewend zijn. Wij hebben het vooruitzicht straks de reglementsvijzelingen te behandelen, die het vorig jaar in principe reeds zijn aanvaard, en de opening dient dan ook gericht te zijn op de huishoudelijke gang van zaken. Het spreekt vanzelf dat hetgeen binnen in ons omgaat onderhevig is aan de invloed van buiten af, en beide factoren in wisselwerking met elkaar zijn. De N.V.S.H. is een levende organisatie in een levende maatschappelijke ontwikkeling. Hij is er zich van bewust dat velen misschien niet kunnen metvoelen dat een voorzitter bij de opening in een korte spanne tijds zo graag alles wil zeggen, hetgeen hij goed en in het belang der organisatie acht. Dat is vooral moeilijk omdat hij niet alleen als gezamenlijk spreker, doch ook als verenigingsvoorzitter, dus min of meer als representatie van het Hoofdbestuur. Het zou prettig zijn om evenals bijvoorbeeld mensen, die aan het eind van hun loopbaan zijn gekomen, eens alles te zeggen wat zij tot dat tijdstip hebben verwezen. Spreker neemt dat dit in alle gematigdheid ook wel mogelijk is. Wie weet is het wel een afscheldersrede, aangezien hij aftredend is, en er veel kan gebeuren, in verband met hetgeen door hem gedaan is en gemgd wordt.

Wanneer wordt gesproken over de huishoudelijke gang van zaken, dan zijn er de aard en de structuur van de vereniging, die de aandacht vragen, en datgeen, wat op beide laatste genoemde zaken invloed heeft uitgeoefend. Het meest belangrijke is wel de grond, die bijzonder sterk is geweest, en de organisatie een ongedachte moet heel gegeven, waarbij spreker herinnert aan het motto van Nabrink: „Op maat van de beweging.“ Het is volgens spreker thans tijd na te gaan de mogelijkheden, die de grote beweging met zelfcritiek aan de orde te stellen. Een volksbeweging, die zij die dit motto steunden, allen het hiernede eens zijn, moet niet alleen voort zijn, maar dient tevens verankerd te zijn in alle delen van het volk. In het licht van deze kwalificatie geeft reden tot zelfcritiek en beperking van het huidige huishoudelijke. Aan de verankering zijn perken gesteld, waarop uitzonderingen niet worden toegepast, hetgeen het bestaan in de toekomst niet is te overzien.

Als wij nu om te vragen wat wij willen zijn, moeten wij dat doen in het licht van het belang van de beweging. Wij zijn niet alleen wat wij willen zijn, doch wij zijn ook wat wij zijn. Bovendien zijn wij ook wat het grote deel van de bevolking ons doet. Hetwelk nog iets met ons te maken heeft. Wat die van ons doet, en maats dat doel ons niet, dat zijn wij ook. Een belangrijke vraag, die voortdurend is gesteld op kaderconferenties, in Verstandig Ouderschap, in de afdelingen van het H.B. en in afdelingsvergaderingen, is wel of deze grote beweging een belangrijke verrijking betekent, en niet betekent dat wij iets anders willen, dan we reeds vroeger en in 1945 zich hadden voorgesteld.

Als antwoord op deze vraag kunnen wij wijzen op het feit dat groei in wezen is een uitbreiding van de activiteit, voor zover deze werd aanvaard door groepen van de bevolking. Wij zijn dan ontwikkeld tot een organisatorisch complex ten algemene nutte, en zijn groter af geworden. Er is geen organisatorisch denken dat dit laatste tegen kan houden, wanneer een groei zich zo regelmatig ontwikkelt en zich manifesteert in terugkomende acties. Wij komen niet meer af en toe bij elkaar om te kijken op een strijdbaar plan, doch wij drijven op de diensten, die men van ons verwacht, en die wij zo graag ten algemene nutte verrichten.

In eigen ruimte of kring kunnen wij met het strijdplan niet terecht. Bovendien zijn de mensen aan bepaalde ideeën gewend en dan kan men niet meer spreken van strijdplan. Natuurlijk is de zaak in feite niet gewonnen. Velen denken reeds mee en worden niet meer opgeschrikt door seksuele voorlichting, bewuste gezinsvorming, seksuele opvoeding. Hier past geen strijdplan meer, maar de zorg om te komen tot een daadwerkelijke toepassing van seksuele voorlichting etc. en een bewustere houding ten aanzien van de gezinsvorming en de bevolkingspolitiek. Als N.V.S.H. zijn wij belangrijk voor de bevolking, omdat wij ons in een snel tempo hebben moeten bezinnen op de te verrichten diensten en het apparaat, hetwelk wij daarvoor laten lopen, mede uit overwegingen van sociaal-hygiënische en pedagogische aard.

Een lid van het Hoofdbestuur, Ir. v. d. Berg, heeft er vaak op gewezen dat de N.V.S.H. toch ergens van een mensbeschouwing uitgaat, die acceptabel is voor humanisten of vrijinnig protestanten. Volgens de mening en de ervaring in het land is dit een overweging, die niet geheel opgaat. In een dichtbevolkte maatschappij en een cultuur als van Nederland wordt men wel gedwongen kleur te bekennen, en in vele groeperingen ageren mensen, uitgaande van het menselijke. Meent niet dat dit voor de N.V.S.H. doorslaggevend is, aangezien de kracht en de vruchte berust op de soliditeit van het dienstbetoon, en niet op een ideologische mensbeschouwing. Niet alleen denkt spreker aan het werk op de bureaux, doch ook met vertegenwoordiging aan hetgeen wordt gedaan door de afdelingen teneinde seksuele voorlichting te geven aan volwassenen, kinderen, aan de boeken, die zijn verspreid, de propaganda, die de leden huiten het kader der organisatie hebben gevoerd, aan V.O., aan het werk, dat medici, medewerkers, explicatrices hebben verricht. Daarop berust nu onze kracht, en niet op een revolutionnaire idee of plan. De vraag is wel gesteld of deze groei niet een kwaad feit voor ons kan betekenen, omdat wij zijn wat wij zijn en niet wat wij hadden willen zijn. Tredden kunnen wij slechts zijn over ons apparaat, dat de moeite waard voor ons land lijkt te zijn, en hetgeen perfect functioneert.

Onze interne structuur dienen wij ook te zien in verband met de ontwikkeling daarbuiten, hetgeen tot uiting is gekomen in V.O. Er zijn in protestante kringen ons verwante en belangstellende strevingen, waarbij wij een iterat discussie waarmaken over levensbeschouwing, over de mens en seksuele vraagstukken, die nog geen juiste vormen hebben aangenomen. In wezen staan de protestante kringen achter ten opzichte van de technische apparatuur en een gemis aan kennis. Zij verkeren in een collectieve noodtoestand, waarbij zij onze hulp behoeven. Wij moeten helpen en ons daarop instellen, en niet vragen wat iedereen is. Het is nodig die verdeelde groep die hulp te bieden. Toch dienen wij ons te realiseren dat alleen met het bieden van hulp wij er niet komen. Dat deel van bedoelde groep, dat zich op positieve wijze tot ons heeft gewend, o.a. Dr. de Roos, Dr. Ruitenbergh, hebben gemeend zonder meer hun intrek in de N.V.S.H. te kunnen nemen, en in bepaalde opzichten toonaangevend te zijn. Hierin zijn zij teleurgesteld blijkens publicaties in V.O.

In de eerste toekomst zullen wij in getallen denken, die echter niet zonder meer te bereiken zijn als de 65.000. Wij zullen uitbreiding moeten geven aan de middelen en wegen waarmede wij meer mensen bereiken. Het idee van Dr. de Roos is dat met groepsvorming meer te bereiken is. Een oud punt is de jeugd en bovendien denkt spreker aan het huwelijksschoolwerk. Door een gedifferentieerde activiteit en niet door een totale massale activiteit dienen wij ons tot volksbeweging te ontwikkelen.

Als men de ontwikkeling nagaat en indien gesproken wordt over zekere treurnis, dient men wel te bedenken dat een revolutionnaire plan wel prettig is om te hantieren, doch geen zoden aan de dijk zet. Er is een groepering ontstaan waarvan het lidmaatschap der N.V.S.H. steelt op het belang dat zij bij de organisatie hebben. De ideologie der N.V.S.H. wenst zich echter niet te bepalen tot een praktisch optimum, hetwelk in een bepaalde conjunctuur kan worden bereikt.

Daarbij bedenke men wel, dat hoe groter het schip wordt, des te groter eisen stellen er gesteld dienen te worden aan de stuurmanskunst. Daarbij is de mogelijkheid groot dat de idealisten door de practici van het stuur zullen worden afgedrongen. Op zichzelf is het betreurenswaard dat de zuiver ideologische figuren minder in tel zijn dan degenen die aan de grote bestuurskabels moeten trekken. Wij moeten echter niet vergeten dat wij in de aandacht van het publiek staan, en onmogelijk dilettaantisch te werk kunnen gaan, hoe goed bedoeld dit laatste ook kan zijn. Dit dilettaantisme is een gevaar, hetwelk in een snel tempo moet verdwijnen. Het kenmerk van het dilettaantisme is een gebrek aan discipline en een gering-schatting van de verantwoordelijkheid.

In dit verband wil spreker een voorbeeld geven. Indien men een uitgever vraagt waarom de meeste lectuur speciaal over seksuele onderwerpen wordt verkocht zal men verneemen dat dit in de maanden Juli en Augustus is. Opvallend is echter dat wij een zekere periodisiteit vertonen met voetbalclubs etc. en in een zomerslaap vervallen. In de zomer kan men natuurlijk geen filmochtenden, cursussen etc. houden, doch indien wij een volksovergang willen worden, is het onverantwoordelijk om zich in de zomermaanden niet te bezinnen op andere manieren waarop voorlichting aan het Nederlander volk kan worden gebracht, en waarbij in bepaalde groeperingen van de jeugd meer behoeften en mogelijkheden zijn dan in de winter.

Het vraagstuk van het dilettaantisme, waarvoor wij niemand kwalijk aankijken, hangt samen met het bestuursvraagstuk van bestuursders. De N.V.S.H. is te vergelijken met een groepsplanning bedrijf met een amateurdirectie en bedrijfsleiding. Het is mogelijk gebreken redelijke figuren te vinden om de toeleiding te bezetten, en krachten met voldoende activiteit en scholing om het Dagelijks en Hoofdbestuur uit te maken. Deze krachten bemerken dat zij vaak tekort zijn geschoten en bemerken de drukkende invloed van dilettaanten aan de periferie van onze organisatie.

Wij hebben echter met de consequenties te maken, zoals thans bijvoorbeeld Van Hout, die herleid was de vierde man in het Dagelijks Bestuur te zijn, zich door de eisen die de afdeling Rotterdam aan hem stelt, als zodanig terug moet trekken. Het Hoofdbestuur zal dan ook voorstellen het Hoofdbestuur uit te breiden tot elf leden, opdat het Dagelijks Bestuur in de naaste toekomst tot vijf leden kan worden uitgebreid, en omdat het Dagelijks Bestuur niet de meerderheid van het Hoofdbestuur mag vormen.

Een andere consequentie van het onbesoldigd bestuursprincipe is de dwingende traditie van algemene scholing, ook in praktisch werk. Buiten die algemene scholing is het noodzakelijk om van de leden dienstverrichtingen te verkrijgen, waartoe zij krachten voor vakopleiding of maatschappelijke scholing geschikt zijn.

In het kader van de N.V.S.H. zullen wij echter meer en meer gebruik moeten gaan maken van technici, en in dienstverband artsen, juristen, psychologen en andere medisch wetenschappelijke aantrekken. Het is reeds thans duidelijk, dat, indien de Eigen Productie op gang is, wij met de administrateur De Priester alleen niet kunnen volstaan. In het kader van de Eigen Productie hebben wij als chemisch-technicus de heer Graafland.

Belangrijk is verder een betere organisatie van onze uitgeverij en boekenverkoop, die op een commerciële basis moet worden gevoerd, waarbij wij niet moeten zeggen: het gaat in de handhandel al zo slecht. Wij kunnen niet op een dilettaantische manier blijven sterven en dienen scherp op dit terrein in te halen. Bij ons werk is het geschreven woord van het allerhoogste belang.

Als de N.V.S.H. de krachten op commerciële basis exploiteert, dan zal het mogelijk zijn medici en andere academici voor ons te laten werken zonder nadelig saldo. Deze academici zal dan werken en het dilettaantisme wegwerken. Er is een kloof tussen de presentie die de organisatie verwacht en die, welke geleverd worden. Dit

probleem is te groot. Het blijkt wel in onze organisatie dat bij vacatures in het

Hoofdbestuur er geen tegenkandidaten zijn. Dit maakt de organisatie uiterst kwetsbaar en vernieuwing zou alleen mogelijk zijn door algehele afkeuring van het H.B. beleid.

Spreker betrouwt de kritiek op het H.B. beleid, die is neergelegd in voorstellen en moties. Het H.B. vat voorstel B dan ook op als beleidscritiek en als zodanig zal het in behandeling komen. Het is verder verouderd dat men de persoonlijke onmacht uit in een streven te komen tot het vormen van commissies, welke spreker een vernijpering van de aanwezige krachten acht en een gevaar.

Aan de orde komt ook de vraag of wij van de organisatie een bundeling van centra moeten maken of dienen te streven naar uniformiteit en een eenheid om met elkaar ten algemene nutte werkzaam te kunnen zijn. Onze statuten en reglement schrijven duidelijk voor hoe de afdelingen worden gedelegeerd en de mogelijkheid van samengaan van meerder- en minderheden. Er is een tijd geweest dat de grote afdelingen verreweg de meerderheid der stemmen hadden en gedifferentieerd stemmen was toen praktisch niet mogelijk. Als de groten het eens waren maakte de minderheid geen kans. In dat stadium hebben de grote afdelingen een deel van hun invloed prijs gegeven. Nu kan ook de minderheid aan het woord komen, en is het niet meer nodig voor de kleinere afdelingen grotere invloed te verkrijgen.

Spreker acht het noodzakelijk om overal diligent te blijven voor toekenning van invloed aan de vrouwen. Hierop is reeds meer een beroep gedaan en er zijn reeds afdelingsbesturen waar haar invloed overweegt. Spreker beveelt dit punt nog in de aandacht aan.

Hij blyft de afgevaardigden van de werkende leden en de afgevaardigden van de afdeling Antwerpen van harte welkom, benevens de aanwezige correspondenten.

In de heer Béran bewondert spreker het meest diens bescheidenheid. Deze heeft de administratie in een zodanige richting gestuurd dat hij eigenlijk alleen zijn handtekening onder de stukken behoeft te zetten. In de naaste toekomst bij het houden van twejaarlijkse huishoudelijke congressen en de Eigen Productie zal zijn hulp dubbel nodig zijn.

Ook van de verenigingscommissie kan spreker zeggen dat op het congres niet blijkt in welke belangrijke mate dit college heeft bijgedragen tot de beleidsvoering ook in adviserend opzicht.

Hij brengt de commissie dank en in het bijzonder de Heer Mantel, die aftredend is, doch op een andere plaats ongetwijfeld zijn krachten zal geven voor de organisatie. Bedankt verder de congresverslagcommissie, de reglementcommissie en de werkgroep bevolkingsvraagstuk. Verwelkomt de genodigden van het Hoofdbestuur, o.a. de heer W. Romijn, de leden van het Hoofdbestuur en vooral de werkende leden, die belangstelling tonen en de zaak aan de gang houden en naar hij vertrouwt ook deze zomer.

Spreker mist helaas enkele oude bekenden o.a. de oud-voorzitter van Hilversum, op wiens begrafenis het H.B. onlangs vertegenwoordigd was, en van wie bekend was dat hij tot op hoge leeftijd de activiteit in de afdeling met belangstelling volgde, alsmede die in het Gewest en ook de nieuwe wegen kon volgen.

Mist ook de oud-voorzitter van Rotterdam, van wie de redenen van afwezigheid minder tragisch zijn. Selier en spreker zijn geestesverwanten, hoewel zij in de praktijk van het werk vaak zijn gebast. Voorzitter voelde het als een behoefte deze belangrijke figuren te herdenken. Het staat hem verder gelukkig Mevr. Krommer wederom aanwezig te zien, hoewel zij nog niet geheel hersteld is. Ditzelfde geldt eveneens voor Mevr. de Haan, die altijd een trouw bezoeker van onze bijeenkomsten is.

Van Mevr. van Steenderen-Abas zegt de voorzitter dat hij haar heeft leren kennen als een veelzijdig arts met een functie in de Geneeskundige Raad als secretaris en als vertegenwoordigster van dit college in het Hoofdbestuur. Het verdient spreker

Mevr. v. Stenderen-Abas te zien vertrekken, hoewel de redenen gelukkig verheugend zijn. Hij roept haar een hartelijk vaarwel en een tot ziens toe en vertrouwt dat zij in haar nieuwe omgeving van haar belangstelling in ons werk zal kunnen getuigen.

Als onofficieel blijk van de waardering van het Hoofdbestuur biedt hij haar een afsprekspreker aan met suggestie deze, gezien het betrekkelijk kleine formaat, te voorzien van de inscriptie: non quantitas sed qualitas.

12. Algemene Mededelingen.

Secretaris deelt mede een brief van de Heer Rozenbeek te hebben ontvangen, waarin deze mededeelt niet aan de uitnodiging tot bijwoning van het congres gehoor te hebben kunnen geven in verband met familiëomstandigheden. Hij heeft echter met Mantel afgesproken dat deze hem op de hoogte zal houden van de wijzigingen en mededeelt toch bij de uitwerking van de reglementswijzigingen te kunnen helpen.

Voorzitter van de presentielijst: aanwezig 54 afdelingen.

Voorzitter herinnert er aan dat voorstel 8 zal worden behandeld bij het algemeen beleid. Verder is er te verwachten een voorstel tot uitbreiding van het H.B. met twee leden, waarbij het H.B. heeft gedacht aan: Crip en Rietveld. Voorlopig zal Tessis in het Dagelijks Bestuur plaats nemen.

13. Benoeming Stembureau.

Als leden van het stembureau worden gekozen: namens het Hoofdbestuur Mevr. Voornberg; voorts Van Veen uit Amsterdam, Mevr. de Puy uit Rotterdam, Mevr. Toes uit Hilversum en Rietveld uit Utrecht.

14. Aanwijzing Congresverslag-commissie.

Hilversum worden aangewezen: Mantel, van Gemeren en Neijhof.

15. Informatieve bespreking Jaarverslag 1951.

a. Jaarverslag Secretaris.

Van Schagen (Amsterdam) informeert bij de secretaris naar het aantal abonnees op de Pers- en Documentatiedienst en of dit toe- dan wel afneemt.

Kuiper (Groningen): In het verslag van de secretaris heeft de afdeling huiten de opmerking van de gewesten gaarne enige aanduiding omtrent de activiteit willen zien. Er is verder niet gesproken over de internationale betrekkingen en het internationaal congres. Maakt verder het Hoofdbestuur er op attent dat op pagina 15 van ledencontact No. 20 in de recapitulatie 40 staat afgedrukt in plaats van 46.

Nabrink deelt van Schagen mee, dat het aantal abonnees op Pedodi 310 bedraagt, en dat dit aantal vrij stabiel is. Het zou inderdaad prettig zijn geweest een verslag van de verrichtingen van de gewesten op te nemen, doch er zijn niet voldoende gegevens bij het Hoofdbestuur binnengekomen. Misschien lukt dat voor het volgend verslag wel. De gewesten houden het Hoofdbestuur wel op de hoogte, doch er zijn enige zwakke broeders oeder. Momenteel zijn er de volgende gewesten: Noord-Holland Noord, Noord-Holland Zuid, Zuid-Holland, Gelderland, Drente, Groningen, Zuid Limburg, Overijssel en Gooi- en Eemland, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht zijn met hun rayon gewesten geworden. Over het internationale werk zullen door de Voorzitter nog mededelingen worden gedaan.

Voorzitter deelt mede dat het de bedoeling is bij punt 16 nadere mededelingen over de internationale betrekkingen te doen.

b. Jaarverslag Penningmeester.

Mevr. Nabrink (Den Haag) vraagt of het de bedoeling is ook in de afdelingen tot een uniforme boekhouding te komen. Zij meent dit uit een paar passages van het accountantsverslag te mogen opmaken.

Penningmeester merkt op dat wij reeds enige jaren bezig zijn tot een uniforme boekhouding te komen. De reden was dat er veel vergissingen werden gemaakt. Dit jaar is er reeds een betere staat. Het volgend jaar zal er wellicht een vergelijkbare staat van de afdelingen zijn.

c. Verstandig Ouderschap.

Waestenburg (Hoorn) brengt namens de afdeling de hartelijke dank over voor de redigering, welke zeer is verbeterd.

d. Werkgroep Bevolkingsvraagstuk.

Plus (Amsterdam) informeert of bij het punt bespreking beleid Hoofdbestuur nog gelegenheid zal zijn op deze kwestie terug te komen.

Voorzitter zegt toe dat dit bij het algemeen beleid nog mogelijk is.

De punten 15e Accountant en f Kascommissie geven geen aanleiding tot informatie.

16. Bespreking Beleid Hoofdbestuur 1951.

Secretaris geeft een overzicht van de eerste vier maanden van 1952, terwijl de voorzitter het internationale werk voor zijn rekening zal nemen.

Nabrink deelt mede dat in de definitieve beschrijvingsbrief reeds iets over het jaar 1952 is gezegd en toekomstplannen zijn ontvouwd. Wij kunnen zeggen dat wij de 70.000 leden dicht zijn genaderd; over een maand of twee zal dit een feit zijn. Wijst op een foutje op pagina 3 van ledencontact No. 21, waarbij in het laatste van de groei Dordrecht is opgenomen als No. 6 hetgeen moet zijn Haarlem. Verder is getracht de situatie van de twee grootste afdelingen nader te preciseren, hetgeen nog niet geheel is gelukt. Met name de omvang van het rayon Rotterdam is nog niet geheel juist, doch de volgende keer zal spreker nog kritischer zijn.

Kampen, dat in 1946 bij Zwolle behoorde, is thans wederom een zelfstandige afdeling met 7 werkende leden en 100 begunstigende leden. In Sneek hebben wij moeilijkheden gehad, aangezien daar de afdeling om één man draaide, en toen deze wegging, zakte de afdeling in elkaar. Er is nu echter een nieuw bestuur en Sneek prijkt opnieuw op de lijst van de afdelingen. Helaas is het Hoofdbestuur niet verslaagd een besluit van het laatste congres uit te voeren n.l. het samenstellen van een landelijk manifest. Er zijn wel pogingen in deze richting gedaan, doch de onderwerpen noesten de een na de ander worden teruggevoerd.

Wat de publicaties aangaat ziet het er goed uit. In 1951 zijn reeds enige belangrijke publicaties verschenen. Binnen enkele weken kan de studie van Dr. Van Emde Boas: Abortus provocatus in Nederland, tergemoot gezien worden. Zied. J. K. en heeft Dr. van Emde Boas het manuscript aangeboden ter gelegenheid van het 10-jarig

aan van het 50.000-en lid. Het is een omvangrijke doorwerkte studie. Verder kan de meerkosten middelen worden gedaan, dat binnen enkele weken een goedkope uitgave zal verschijnen van het boekje: "Mammie, waar kom ik vandaan". De prijs zal waarschijnlijk nog beneden de gulden liggen. Om dit te bereiken was het nodig een grote oplage vast te stellen en het Hoofdbestuur heeft voldoende vertrouwen in het congres dat de verkopen positieven zullen verbeteren. Vestigt verder de aandacht op de studie van Tenius "Mens en Bouwland", zeer geschikt voor discussiegroepen en het verslag van de 11e kadroconferentie (gehouden op 10 December 1950). Verder is in het bezit van het Hoofdbestuur de eerste drukproef van een werkje van Dr. Schenk, nuwarta, over voorlichting voor ouders. Het verslag van de 12e kadroconferentie zal binnen een maand in ons bezit zijn.

Het ligt verder in de bedoeling van het Hoofdbestuur in Juli een studie-weekend in Amstelveen te houden met geselecteerde medewerkers, waarbij wederom een beroep op de afdelingen zal worden gedaan. Het onderwerp zal zijn: huwelijkbemiddeling.

Dr. Kijzer zal drie nieuwe explicatrices opleiden, waarvan één in het Noorden werkzaam zal zijn. Verder bestaat het plan tot een overleg met chefs van grote bedrijven en maatschappijen, welk overleg vergelijkbaar zal zijn met het predikanteoverleg.

Moedijkheden zijn er ook. In dit verband drukt spreker de aanwezigen op het hart om niet, zoals onlangs in een middelgrote afdeling is gebeurd, enigerlei advertentie te plaatsen of een manifest uit te geven, alvorens een en ander aan het Hoofdbestuur ter goedkeuring is voorgelegd. Zoals gezegd is dit in een afdeling gebeurd en het heeft de verrijking f 600,— gekost.

Met het discussie-organ is het niet goed gegaan. Ons kader is niet best en dat vindt zich in het discussie-organ. De medewerking aan het organ is zeer gering geweest. Er zal nu een proef worden genomen door het discussie-organ voor drie nummers in handen te geven van de discussiegroepen. De eerste keer zal dit in Amsterdam gebeuren, waar in de redactie zijn gekozen: Mevr. v. Schagen en de heren Plas en Van 't Kruijs. Als deze nummers goed zijn, dan zal de redactie toch niet in Amsterdam blijven, doch voor de volgende drie nummers naar Rotterdam gaan. Daar zal verder worden gezien aan wie de redactie zal worden gegeven.

Verder is er een klacht. Er wordt nog steeds slecht gereageerd op circulaire van het secretariaat en het fiscaat. Om zich te beschermen tegen de mededeling „niet ontvangen“ heeft het Hoofdbestuur aan elke circulaire een strook laten maken, waarbij de ontvangst van de circulaire wordt bevestigd. Deze stroken komen nog steeds onvoldoende binnen. Het is noodzakelijk de circulaire te behandelen en de ontvangst te bevestigen.

Voorzitter vertelt dat het internationale werk in 1951 is vastgelopen. In 1952 is er een kritische wending in gekomen. In 1948 is de eerste grote internationale conferentie geweest, waarop wij ook aanwezig waren, gehouden in Cheltenham, waar in 1947 Stockholm aan vooraf is gegaan. De aanwezige groepen interesseerden zich over het algemeen slechts voor vraagstukken van geboorteregeling en bevolking. Deze delegatie heeft geprobeerd het accent sterker te leggen op het voorlichtingswerk. Er is wel een commissie samengesteld, waarin Dr. van Ende Boas en spreker zitting hebben. De opdracht was een nieuwe conferentie voor 1952 voor te bereiden en een statutus voor de internationale organisatie te ontwerpen. In deze commissie is scherp gestreden om meer betekenis toe te brengen aan seksuele voorlichting en opvoeding, en om betere verspreiding van de principes inzake de geboorteregeling. Verder was het de wens dat de organisatie gebaseerd zou worden op vertegenwoordigers van landelijke organisaties en niet op prominente, die geen landelijke organisatie vertegenwoordigen. Er is veel moeite gedaan voor het houden van de volgende internationale conferentie in ons land. Hoe dichtert 1952 echter naderde, hoe minder men geneigd was de genoemde punten te aanvaarden. Tweemaal is er een programma aangeboden, doch er is het geringe. Geen enkel conferentie-programma mocht als zodanig een zo verzaam punt als seksuele hervorming bevatten. Het woord „sex“ kon geen

gemade vinden. De Engelse organisatie is nog niet verder dan geboorteregeling. Amerika schreef eerst mee te gaan, doch later bleek dit persoonlijk te zijn. Zweden, dat een eigen productie heeft, wilde de gunst van Engeland en Amerika niet verlopen. De conferentie zal in 1953 in Zweden worden gehouden ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de Zweedse organisatie, waarbij onderwerpen als Wereldbevolking en voedselbronnen aan de orde zullen komen. In verband met het een en ander hebben wij ons gedistantieerd en zal aan de Internationale Congresfondsen een andere bestemming worden gegeven.

Het is verder gebleken dat de commissievergadering van dit jaar passend is gemaakt in het vakantie-reisprogramma van Mrs. Marg. Sanger. Deze heeft het werk gemaakt en gebroken. Een conferentie zal worden gehouden in Bombay, alwaar een plaatselijke afdeling is gebombardeerd tot The Indian Planned Parenthood Organisation. Wij hebben telegrafisch geprotesteerd, doch het secretariaat in Londen heeft gezegd dat het verkeerd gaat. De publicatie van het News on Population and Birth Control wordt gefinancierd maar ook geheel geredigeerd door Mrs. Sanger. Wel verzocht mede te werken met Mrs. Sanger en afgevaardigden te sturen naar India. Deze ontwikkeling is gevreesd, en hoewel wij in de commissie blijven, hebben wij ons van het werk gedistantieerd. In 1953 zal getracht worden in Stockholm belanstelling te vinden voor onze ideeën. We hebben wel het plan om tot een zelfstandig contact met andere landen te komen.

Het eerste land dat hiervoor in aanmerking komt is Duitsland, hetwelk echter een chaotisch beeld vertoont. Organisaties en publicaties zijn niet altijd representatief, omdat er menen individueel werkzaam zijn. Met de Drense huwelijkschool hebben wij contact. Bij een nieuwe rondtelfconferentie zal dit punt worden bekeken. Zoals gehoord zijn de feiten inzake het internationaal contact betreurenswaardig. Het is nu verkeerd en vastgelopen en de N.V.S.H. zal in deze richting zeker niet meegaan. Hopelijk zal in de toekomst contact mogelijk zijn over seksuele voorlichting en opvoeding.

b. Verstandig Ouderschap.

Aangezien de heer Constandse op Zondag niet aanwezig kan zijn, krijgt dit punt voorrang.

Huizing (Den Haag) wenst namens de afdeling enige opmerkingen te maken, die niet als kritiek bedoeld zijn. In de jaarvergadering zijn twee moties, die het beleid van de redactie afkeurden, verworpen. Een aantal opmerkingen van de minderheid zullen echter naar voren worden gebracht, omdat er misschien dergelijke opmerkingen leven onder meerdere leden der N.V.S.H. Bovendien heeft de redacteur gelegenheid daar zijn mening over te geven. Op het laatste congres heeft de redacteur toegezegd verschillende meningen inzake het bevolkingsvraagstuk aan het woord te laten komen. Volgens de minderheid is dit niet gebeurd. In V.O. zijn herhaaldelijk artikelen over de overbevolkingstheorie gepubliceerd zonder dat artikelen die de onjuistheid van deze theorieën aantoonde, zijn opgenomen. In elk nummer zijn artikelen aan te wijzen, waarin de overbevolkingstheorie te niet woordelijk wordt aangehangen, dan toch wel stilzwijgend wordt geaccepteerd. En de enige beschouwing over dit vraagstuk van de Russische schrijver Ijijn is aan het slot door de redacteur onjuist weer gegeven. Hij schrijft n.l. dat de rijkdommen der aarde onbegrensd zijn, mits men deze rijkdommen beter leert benutten door technische vondsten etc. In elk geval is de quintessens van het artikel van Ijijn weggelaten. Deze heeft bedeld dat een juiste beheersing van rijkdommen in een kapitalistische wereld niet mogelijk is, doch de hie is een maatschappij waar het kapitalisme niet meer bestaat. Het Marxistisch standpunt is hier geweerd en de minderheid zou wel willen weten hoeveel van dergelijke artikelen zijn binnengekomen en niet geplaatst. Voorts constateert deze minderheid eenzijdige belichting inzake Freudisme en Existentialisme.

In de tweede plaats vestigt de afdeling de aandacht op het artikel van Teunis naar aanleiding van de publicatie in de Waagschaal. De artikelen zijn met veel belangstelling gelezen en bevatten goede kwaliteiten, hoewel zij niet het juiste antwoord zijn op boven genoemde artikelen. Het artikel van Teunis ademt toeval strijd, terwijl het hier volkomen overbodig was om van zich af te slaan. Het betreft hier een kwestie van misverstand en een ander antwoord was nodig en mogelijk geweest. Ook het standpunt van het Hoofdbestuur is niet naar voren gebracht. Den Haag doet bovendien het voorstel iets meer aandacht aan de mogelijkheid tot bestelling van de band voor V.O. te besteden.

Verder heeft bewondering voor de wijze waarop Hueting de opmerkingen naar voren heeft gebracht, doch hij zal het op prijs stellen, indien minderheidsmeningen door de minoriteit zelf naar voren worden gebracht. Hij geeft de raad de delegatie te adviseren dat dit mogelijk is.

Prins (Haarlem) kan alleen lof uitbrengen voor de redacteur en de W.W.W. rubriek.

Hoerweg (Rotterdam) meent dat aan het vraagstuk opvoeding met 26 kolom in 1931 te weinig aandacht is besteed. Indien spreker mag ingaan op de inhoud van de nummer van 1932 wijst hij op een curieus gedrukte zin in het Aprilnummer over de driebankverbod, waarin staat: ".....de N.V.S.H. is terecht voor een grond onderzoek hervijft". Voor zover de afdeling bekend is, heeft de N.V.S.H. zich ten opzichte van dit punt onopzettelijk op deze wijze uitgesproken.

Van Schagen (Amsterdam) deelt mede dat de afdeling zeer goed over V.O. is te spreken. Merkt op dat door het publiceren van mededelingen omtrent de stichting de mogelijkheid tot colportage is vervallen. Zou daarvoor gaarne een inlegblad o.m. wijst er op dat het register van gester formaat is dan het blad, waardoor moeilijkheden bij het inbinden ontstaan. Een verslag in ledencontact No. 21 op de pagina's 5 en 6 van afgevaardigde gaarne zien aangevuld met een verdeling in kolommen naar de aard der auteurs: redactioneel, ingezonden stukken, vaste medewerkers, en ook van niet-geplaatste ingezonden stukken. Wij kunnen dan zien bij welke kringen V.O. aansluit.

Constatie is begrijpelijkerwijze verheugd over de toezwaaiende lof en vraagt aandachtig begrip voor de moeilijkheden. Soms heeft spreker het gevoel aan het hoofd van een klein warcohabus te staan, waar weinig kan worden geborgen en veel door de afzender wordt gevraagd. Hij voelt zich geen amateur, doch weet daar geen oplossing voor. V.O. moet de mededelingen van de organisatie bevatten, de acties van de leden registreren, gegevens over lokale problemen in binnen- en buitenland openbaar en populair-wetenschappelijke artikelen geven. Gezien de veelheid van artikelen en de beperkingen van politieke en redactioneel aard kan men begrijpen dat de tijd van de redactie een moeilijke is. Gebruik van spreker ingaan op de artikelen, die een gevolg is van feiten, die nu eenmaal altijd gemaakt moeten worden. Aan Den Haag deelt spreker mede dat hij de aanverwating van het artikel in het ~~nummer~~ van de schrijver Dijn in de aanhef wordt uitgegaan van de mogelijkheid dat de meeste der huidige bevolking met de aanwas wel kan voeden en kleden, doch dat de internationale politieke en economische moeilijkheden het bevolkingsvraagstuk zo ernstig maken. Naar voren is gebracht dat, indien men internationale wettelijke bepalingen als de oorzaak van het huidige bevolkingsvraagstuk erkent, men kan overheden in optimisten en pessimisten, die al dan niet geloven dat deze moeilijkheden uit de weg kunnen worden geruimd. Hiervan moet men niet afleiden dat er geen aandacht toe zijn geschonken aan de internationale factoren. De optimisten (o.m. Dijn) meenen dan dat deze moeilijkheden (speciaal politieke) maal op te lossen zijn, waar tegenover de pessimisten staan, die meenen dat dit niet mogelijk is.

Een lid van de afdeling Den Haag heeft een brief geschreven, waarin hij de redacteur van vervolg bericht en beveert dat deze de politieke argumenten en die van

de klamenstrijd geweigerd heeft op te nemen en bewust heeft weggelaten. De aanhef en de stijl van de brief was van zodanige aard, dat deze bestiet niet in V.O. thuis hoorde. Dat stuk is dan ook bestiet geweigerd, aangezien bij plaatsing allerlei contro-versen zouden zijn opgeruimd. Bovendien waren de in het ingezonden stuk genoemde feiten zo betwistbaar, dat er allerlei tegenwerpingen moesten komen. Er is toen toegezegd dat, indien er artikelen van een schrijver zouden komen, van marxistische aard die niet ~~zouden~~ worden een ~~aanstel~~ zouden worden. In V.O. van 1931 zijn 6 maal officiële mededelingen opgenomen omtrent de positie van de vrouw in de Sovjet Unie. Daarop kwamen weer reacties van ~~verschillende~~ zijde, met de opmerking dat van deze toestanden een geflatterend beeld werd gegeven en aangetoond hoe het werkelijk was en hoe teleurstellend.

Spreker is van mening dat het voor het congres ondoenlijk is van deze geschillen kennis te nemen. Bovendien staat een beroep op het Hoofdbestuur altijd open en moet men dit niet opschuiven tot het congres. Over de bevolkingstheorie van Romijn kan spreker alleen zeggen, dat een ieder, die het artikel heeft gelezen, zich kan vergewissen van de objectiviteit.

Wat de artikelen van Teunis betreft, is het niet de vraag of men het zelf er mee eens is, maar dat deze een beeld geven van de stromingen in de N.V.S.H. Als men deze artikelen te oemijdig vindt, zal men moeten toegeven dat die van Dr. de Roos dit eveneens waren. Aan Teunis is verzocht enige krasse uitlatingen te verzachten, hetgeen hij goed gevonden heeft. Dat de artikelen over opvoeding op de vijfde plaats staan is niet geheel juist. Dit onderwerp is ook ter sprake gekomen bij artikelen over psychologie, huwelijksmoeilijkheden. De opmerking over de berichten van de stichting en het register dient het Hoofdbestuur te beantwoorden.

Een uitvoerig uittreksel te geven over de kolomverdeling lijkt spreker ondoenlijk. Er zijn geen vaste medewerkers, behalve Storm. Is huisverig voor vaste kolommen, die verstrating in de hand werken. Als de weigeringen van ingezonden stukken zouden worden geadmistriseerd, zou men schrikken. De opmerking over de zinsnede „gezond monogaam huwelijk“ acht spreker toch juist, indien men de nadruk legt op gezond. Beter ware het geweest indien deze uitdrukking voor zijn persoonlijke verantwoording was genomen, aangezien men zich heeft gestoten aan het woord monogaam. Men moet wel elk nummer zien als een compromis, en spreker is blij met het begrip voor de moeilijkheden. Met de huidige medewerking zal getracht worden het peil te behouden en op dezelfde wijze voort te gaan.

Nabrink zegt toe dat er meer zal worden vermeld dat de band en het register verkrijgbaar zijn. Het register kan z.i. door de binder gecoupeerd worden. Dit is een verzuim ten kantore geweest. Het apart afdrukken van de stichtingsmededelingen is te duur, aangezien dan de porto aanzienlijk wordt verhoogd. Het Hoofdbestuur zal dit nog wel eens opnieuw bekijken.

De beantwoording van de artikelen in de Waagschaal komt geheel voor rekening van Teunis. Ook in het midden van het Hoofdbestuur waren een aantal personen, die er de voorkeur aan gaven dat het Hoofdbestuur officieel zou reageren, doch over het geheel was men van mening, dat de tijd daarvoor nog niet was gekomen. Dit mag echter niet leiden tot mondloosmaken van de leden van het Hoofdbestuur. Men moet de artikelen dus niet zien als het standpunt van het Hoofdbestuur. Is er van overtuigd dat de tijd zal komen waarop het Hoofdbestuur ex-atheta zijn standpunt zal weergeven.

Hoerweg (Rotterdam) is nog niet geheel tevreden met het antwoord over een „gezond monogaam huwelijk“. Er is niet ingegaan op de woorden: de N.V.S.H. is „etc.“ aangezien de N.V.S.H. nog geen mening heeft gevormd. Verder is er geen antwoord op de vraag over het colporteren gegeven.

Nabrink deelt mede dat deze mededelingen van de Stichting geen bezwaar vormen voor de colportage.

Flaming (Den Haag) legt zich neer bij de woorden van *Comstander*. Inzake de opmerking van *Soorn* wil afgevaardigde er op wijzen dat het in de afdeling met een mindere waarschijnlijkheid bekend is, dat van de man, die door de mindere waarschijnlijkheid voor de delegatie is geselecteerd, artikelen over de N.V.S.H. in De *Wageningen* verschijnen. De meerderheid is het daarmede niet eens en daarom is hij geen afgevaardigde geworden.

Van Schagen (Amsterdam) is van mening, dat, indien het opnemen van stichtingsmiddelen de colportage beïnvloedt, de doorte daar niet tegen opweegt. Zag het *groep van verdeling van de behandelde stof*, zoals door hem aangegeven. Het is hem niet duidelijk waarom de door hem gevraagde verdeling moeilijker zou zijn dan de verdeling die thans is aangegeven.

Claassen wijst er op dat in het artikel over het monogame huwelijk is opgewekt en dat hij de geïnteresseerde zijnde beter voor zijn rekening had kunnen nemen.

Amsterdam ontvangt een toezegging inzake de kolomverdeling.

Voorzitter zegt dat het werk van de redacteur inderdaad veel op een eierdans lijkt, waarbij een der eieren een lelijk kneusje heeft opgelopen, dat niet te repareren valt. Dit gaat niet de gevraagde zin ook niet en daarom is er ook niet meer op terug te komen.

Speaker is het niet duidelijk waarom Den Haag niet een wel geschikte minderheidsafvaardigde heeft kunnen vinden.

16a. Algemeen Beleid.

Voorzitter wijst er op dat het beleid van het Hoofdbestuur over 1952 tot en met dit congres in de besprekingen kan worden betrokken, indien dit nodig is. Het Hoofdbestuur niet het voorstel no. 8 als een aanval op het gevoerde beleid en brengt het nu een de orde, doch geheel apart. In 1948 is het besluit genomen om tot de huwelijkscholen te komen, die ten dele wel en ten dele niet geslaagd zijn. Niet geslaagd zijn zij er in om de Huwelijkscholen te maken voor dat deel der jeugd, dat wij daarom het meest in aanmerking moeten nemen. Op die groep hebben wij geen vat, doch ze hebben zich bevoorrechtte groepen gevormd, waarbij komt dat de kosten per hoofd vrij hoog zijn. Na afloop van elke huwelijkschool heeft er steeds een *afdeling* plaats gevonden, waarbij afdelingen en Hoofdbestuur vertegenwoordigd waren. In Amsterdam heeft ook een reünie van oud-leerlingen plaats gevonden, waar over de moeilijkheden en mogelijkheden is gesproken.

Het laatste docentoverleg is ernstiger geweest dan in de voorafgaande jaren, omdat de Huwelijkscholen hoewel op zichzelf wel een succes, toch niet beantwoordt aan het belangrijkste doel: het voorbereiden van de minder geschoolden. *Hoofdbestuur* zijn zij zich voortgezet, hoewel met enige technische wijzigingen.

Maar het is het voorstel van Amsterdam en Utrecht, betwelf tot zich trekt alle *afdelingen* en *Hoofdbestuur* gezamenlijk bezwaren, en *voorzitter* dat de opbouwende kritiek ook op de afdelingen is. Men wil nu de Huwelijkscholen uit handen van het Hoofdbestuur overdragen aan een *commissie*. Deze copie van de zelfcritiek van het Hoofdbestuur is niet origineel en een miskenning van het Hoofdbestuurbeleid en het *groep van verdeling*. Het Hoofdbestuur is van mening dat door de afdelingen *commissie* deze kritiek op de juiste plaats naar voren te brengen en wijst dan ook *commissie* in dit vorm af.

Van 't Krans (Amsterdam) is verheugd deze kritiek te vernemen, aangezien deze *commissie* in het jaoverleg van de secretaris ontbracht. De kosten per leerling bedragen f 6,24 en de afdeling Amsterdam heeft zich afgevaardigd, hoewel overtuigd van

het nut der huwelijkscholen, of de resultaten de kosten wel rechtvaardigen. Afgevaardigde wijst op de moeilijkheid om een cursus vol te krijgen. Van aanbevelingen door cursisten blijkt niets, en het doel: de grote massa van jeugdige mensen voor te bereiden voor het huwelijk, is niet bereikt. De methode is momenteel de grondslagen te behandelen van een aantal wetenschappelijke vakken, die met het huwelijk te maken hebben en daartuit dient de cursus te halen, hetgeen voor zijn persoonlijk huwelijksleven van belang is. Deze opgave is voor velen te zwaar. Er is geen manier de stof zo te behandelen, indien men maar komt tot een aansluiting van de stof op de persoonlijke belevenis. Juister lijkt afgevaardigde een onderwijsmethode in te voeren, die uitgaat van de problemen en moeilijkheden, waar mensen in hun huwelijk mee te maken krijgen, zoals bijvoorbeeld de toepassing van de psychologie, i.p.v. de wetenschap psychologie. Dat de enquête niet de door de afdeling gevormde bezwaren naar voren brengt, spruit voort uit het feit dat de cursisten wel waardering hebben voor de op zich zelf wel interessante lezingen. Een lezing over een ander interessant onderwerp zou waarschijnlijk hetzelfde onthaal hebben gekregen. Er wordt het congres niet een uitpraak gevraagd over een wijziging van de Huwelijkschool, doch alleen verzocht ons voorstel te steunen.

Griep (Utrecht) is verrast door de promotie, die het voorstel heeft ondergaan en meent dat het Hoofdbestuur dit te hoog heeft opgenomen. Elk voorstel houdt een latente of openlijke kritiek in. Op zichzelf wordt het gehele beleid niet afgekeurd, en daarom is een voorstel ingediend. Bovendien rechtvaardigt de zelfcritiek van het Hoofdbestuur dit voorstel. Utrecht onderschrijft volkomen betgeen Amsterdam naar voren heeft gebracht. De mening van een der docenten, uit de geneeskundige raad bijvoorbeeld, zou ook nuttig zijn. De huwelijkschool is te weinig ingesteld op de praktijk van het dagelijkse leven. De nadruk wordt teveel gelegd op de wetenschappelijke en mediach-sociale basis. Dit verzwakt ontegenzeggelijk het welvagen. De mensen verwachten een praktische handleiding en een houvast voor hun huwelijk. In Utrecht werd door de cursisten de klacht geuit dat er te weinig aandacht is besteed aan de techniek van het huwelijk en teveel aan anatomie en physiologie. De cursisten is toen gewezen op de enquête van het Hoofdbestuur. Het Hoofdbestuur heeft toen gemeend op te moeten merken dat Utrecht een en ander *gevoerd* zou hebben, waar volgens afgevaardigde geen sprake van is. Het is de moeite waard aandacht te wijden aan de enquête van Utrecht. De propaganda voor de huwelijkscholen spreekt ook niet aan bij de minder ontwikkelde volkslagen. Utrecht noch Amsterdam hebben het plan van dit vraagstuk een prestigekwestie te maken. Niets belet de afdelingen het voorstel in te trekken, na garantie van het Hoofdbestuur dat aan een wijziging in onze richting wordt gewerkt.

Hoorweg (Rotterdam) is niet verbaasd dat het voorstel van Amsterdam en Utrecht door het H.B. bij het beleid is gevoerd, aangezien Rotterdam het voorstel ook heeft gevoeld als een scherpe kritiek op het Hoofdbestuur. Wij weten dat niet een ieder tevreden is over de huwelijkschool, maar een ieder, die nadenkt, kan begrijpen dat het H.B. hiervoor onmogelijk in een paar jaar een vaste vorm kan vinden. Toen Rotterdam dan ook van Amsterdam het verzoek kreeg in deze commissie zitting te nemen, heeft de afdeling dit afgewezen, aangezien men van mening was dat dit een zaak van het H.B. betrof. Natuurlijk is de afdeling bereid ieder streven tot verbetering te steunen en in de belangstelling van het H.B. aan te bevelen. Wat de financieel-kant betreft meent afgevaardigde dat een bedrag van rond f 3000, . . . gezien in het licht van de andere bedragen niet de moeite waard is daar enige nadruk op te leggen. Het is toch hielden een belangrijk deel van ons werk. Verder kan men overal opmerken dat pogingen om de grote massa te bereiken, schipbreuk leiden, en het gaat niet aan dit te wijten aan een niet aantrekkelijke vorm of dit het H.B. euzel te duiden.

Dannenburg (Den Haag) had niet de opdracht over dit punt te spreken, doch nu bij het beleid H.B. voorstel 8 ter sprake komt, sluit hij zich aan bij Hoorweg. Meent

ook dat het H.B. deze kritiek moet afwijzen. Het instituut huwelijkschool is zeer noodlijk en het H.B. bestaand er voldoende aandacht aan, zodat het overbodig is er een commissie voor in te stellen. Spreker heeft zelf een huwelijkschool bijgewoond en is zich de noodzakelijkheid meer bewust en overtuigd dat er wijzigingen nodig zijn. Dit doet echter te geschieden bij het docentsoverleg, waar de afdelingen voldoende gezamenlijk hebben zich uit te spreken.

Dr. Kijfer zegt dat de Geneeskundige Raad hem ten aanzien van dit punt van de agenda een bindend mandaat heeft gegeven. In dit college is men er van overtuigd dat het noodzakelijk is de huwelijkscholen aan een ernstig onderzoek te onderwerpen en het H.B. wordt daarom genoeg geacht om deze zaak te entameren en tot een goed einde te brengen. Spreker werkt zelf aan de huwelijkscholen mede en zou niet graag ontkennen dat het noodzakelijk zou zijn de leerstof te herzien. Er zijn zoveel vragen van algemene aard en principieel belang, waaraan het H.B. wel aandacht kan geven, dat het niet doenlijk is daarvoor uit het congres een commissie te benoemen. In het docentsoverleg zijn wel bezwaren naar voren gebracht, doch is het toch nog een jaar door te gaan. Spreker herinnert zich, dat er geen enkel aanvraagstuk vooraf aanwezig was. Alle aanwezigen hebben blijk gegeven dat het vraagstuk niet gemakkelijk was en voor incidentele veranderingen vatbaar. De medici als medewerkers van de huwelijkscholen zijn er van overtuigd dat een commissie in geen geval meer nut zou afwerpen. Het verzoek is dan ook overbodig, omdat het H.B. weet, wat nodig is. Het praeadvies van de Geneeskundige Raad luidt dan ook afwijzend.

Nabrink zal de beschouwingen nansen het H.B. laten voorafgaan door enkele opmerkingen en kritiek over de medewerking. Men moet niet de indruk krijgen dat het H.B. bang is voor kritiek of niet kan hebben dat men er anders over denkt. In congressen doet men de ervaring op dat het beleid van het H.B. in een plezierige stemming wordt goedgekeurd, terwijl wij weten, dat er toch, ondanks de goedkeuring iets blijft hangen. Spreker is zelf wel eens in een dergelijk geval ingesproongen om kritiek naar voren te brengen. Ook hier zijn de meningsverschillen niet groot, maar het is nodig dat men de betekenis van goedkeuring van het beleid goed ziet. Indien dit voorstel alleen bij de voorstellen zou worden behandeld, zou het achter het beleid aanblijven. Bovendien ligt deze materie niet aan de grens van ons werk, doch het is een vitaal onderdeel van onze taakopvatting. Het is moeilijk het congres de zaak kritiek duidelijk te maken, waarop dit wonderlijke huwelijk tussen de afdelingen Amsterdam en Utrecht is gesloten. Uit het ledencontact hebben de aanwezigen daarover niet voldoende inzicht kunnen krijgen. Daar is de vraag of het doel, hetwelk Van 't Kruijs beoogt, ook dat van het H.B. is. De huwelijkscholen zijn opgezet met het doel de mensen enige scholing te geven en inzicht in eigen wezen, waardoor zij beter in staat zijn de partner te begrijpen om daardoor samen moeilijkheden te voorkomen of op te lossen. De N.V.S.H. als zodanig tracht een kleine bijdrage te leveren ter voorkoming van huwelijksleed en richt zich niet tot een speciaal deel van het volk. Bij de huwelijkscholen is dit anders. Wij zijn begonnen ons door middel van een algemene dagbladreclame te richten tot alle lagen van de bevolking. Er zijn lagen die reeds lezen en luisteren en lagen die dit nalaten en juist deze hebben onze steun in de cursus plaats nodig. Op de eerste persconferentie is gezegd dat het gaat om de jongeren uit ons volk. Er is toen tegengeworpen dat ook bij de ouderen veel narsigheid bestaat. Wij hebben toen geantwoord dat wij daaraan nog niet toe zijn. Er is dan ook aangegeven dat er niet teveel ouderen op de huwelijkscholen kwamen, aangezien de problematiek bij hen anders ligt, en zij de jongeren teveel zouden beïnvloeden. Dit vraagstuk hebben wij niet altijd in de hand. In Den Haag is het een keer voorgekomen dat een dame uit de vroegere N.M.B. de cursus volgde, die ons de vraag tot bespreking over onderwerpen, die in ver verwijderd verband met de huwelijkscholen stonden. Wij zijn nu echter reeds zo ver dat wij die gesprekken daarvan af te wijden. De gemiddelde leeftijd van de cursisten ligt nog steeds vrij laag. Het huwelijkschaalwerk door het H.B. heeft niet altijd de grootste medewerking van de afdelingen. Men voelt het vaak als een ingrijpen in de activiteit door

de centrale leiding. Veelal heft men naar de mening over dat men de algemene propaganda wel zelf kan voeren en ziet het al een stokpaardje dat het H.B. berijdt en dat de afdelingen moeten steunen. Er zijn ook afdelingsbesturen die er met veel energie achter gaan staan, waarbij het afdelingsbestuur dan niet altijd uitmunt in kennis.

Met het houden van enquetes zijn wij vrij laat geweest. Daar komt nog bij dat enqueters niet zo eenvoudig is, en zich bijna heeft ontwikkeld tot een speciale wetenschap. Men kan n.l. de mensen door speciale vragen bijna alles laten zeggen wat men wil, en in verband hiermede zijn de formulieren dan ook zorgvuldig opgezet. In Rotterdam zijn van de acht cursussen er vijf geënquêteerd. Over de zevende cursus zijn de gegevens bij de voormalige voorzitter van de afdeling, die buitenlands vertoefde. In Amsterdam en Den Haag zijn er vier, in Utrecht twee geënquêteerd. Het is ondoenlijk deze grote reeksen kleine cijfers te onthouden en deze zullen daarom achterwege blijven.

Wij willen geen grote klassen hebben, waardoor de kosten vanzelfsprekend hoger worden. Het aantal mag zeker geen 80 zijn, doch begon met 30. Later hebben de docenten toegestemd in 40 als uiterste grens, aangezien anders persoonlijk contact onmogelijk is. Er zijn elf cursussen gehouden met 336 leerlingen. Als wij ze stuk voor stuk nagaan, zien wij het verloop dat Amsterdam bedoelt. In Amsterdam had de vierde cursus 36, de vijfde (tot onze spijt) 51, de zesde (tint onze liehe bronheid) 51 en de zevende 31 leerlingen. Het is echter moeilijk op te roeien tegen de vriendelijkheid van het bestuur van Amsterdam. In Rotterdam was het anders: vierde 28, vijfde 44, zesde 32, zevende 25 en achtste 32 leerlingen. Totaliserende zijn er in Amsterdam 147, Rotterdam 112, Den Haag 77 leerlingen geweest, waarvan 161 mannen en 165 vrouwen. De gemiddelde leeftijd van de vrouwelijke leerlingen was praktisch gelijk: 24 jaar. Bij de mannen waren de oudsten in Den Haag, gem. leeftijd 29, de jongsten in Amsterdam: 25, terwijl de gemiddelde leeftijd in Rotterdam 26 was. Een verdeling naar geloof of levensovertuiging gaf als resultaat dat 115 protestant wensden te zijn (hierbij inbegrepen remonstrants, hervormd etc.) 13 Rooms Katholiek, terwijl 200 zonder godsdienst waren.

Interessant is ook te bekijken welk onderwijs is genoten. Hierbij blijkt dat L.O. onderwijs zonder meer steeds minder gaat betekenen. Nu moet men niet zeggen dat wij de lagere delen niet bereiken. Het betekent wel dat de algemene volksovervoeding naar een hoger plan gaat, 65 leerlingen bleken hun L.O. met vakonderwijs te hebben aangevuld, 11 hadden hoger onderwijs genoten, terwijl er 213 met M.O. waren. Als men aan cursisten vraagt waarom zij aan de huwelijkschool deelnemen verneemt men meestal dat zij dit doen: om een gelukkig huwelijk te sluiten, om meer te weten of omdat zij niet voorgelicht zijn. Bij de vraag of de huwelijkschool aan het door hen gestelde doel beantwoordt kwamen de volgende gegevens: ja 247, neen 5 en ten dele 69. Als wij het getal 69 nauwkeurig bekijken blijkt dit cijfer te correleren met de vraag welke onderwerpen de cursisten gaarne uitvoeriger behandeld hadden willen gezien. Over het algemeen zijn de resultaten niet slecht, niet onder de maat of te hoog, doch men vindt het niet genoeg. Men moet niet vergeten dat 20 lessen op 10 avonden door 3 leraren moeten worden behandeld. Voor de geneeskundige en hygiënische vakken is er een medicus, voor de sociologie een jurist en voor de psychologie vakken een psycholoog. De uittreksels van de lessen zijn door de leraren gemaakt en deze syllabi zijn reeds 5 maal veranderd. Het is nooit goed genoeg en het docentsoverleg dient om verbeteringen aan te brengen en te bespreken, terwijl het H.B. daartoe steeds bereid is.

Het H.B. is zeker bereid kritiek te aanvaarden en het jaarverslag heeft de zelfkritiek inderdaad niet weergegeven. De opmerking dat er grote bedragen mee gemoeid zijn is door Hoorweg reeds op de juiste wijze ontzenuwd. Al is dat zo, dan moeten wij wel nagaan of dit een bijkomstig belang is, gezien de belangrijkheid van het werk. Als spreker de delegaties van Amsterdam en Rotterdam overziet dan blijkt wel degelijk dat de huwelijkscholen hebben bijgedragen tot vernieuwing en ver-

groting en mogen wij gerust iets aftrekken voor de geleverde algemene kadervorming. De dankbaarheid van de cursisten speelt eveneens een rol. Meermalen hebben deze gezegd van hun dankbaarheid en erkend dat een geheel nieuwe wereld voor hen is opengestaan en hun gezichtsveld is verbreed. Het H.B. heeft hilariteit gevoeld bij de doornaden in de toelichting van het voorstel, waarin wordt gezegd: „Een belangrijke oorzaak hiervan is naar onze mening de huidige „onderwijsvorm“, t.w. half-wetenschappelijke stof, behandeld in een reeks lezingen, die dus veel weg hebben van universitaire colleges.“ Z.I. is het bijna ridicul. Voor een wetenschappelijk niveau staan de docenten borg. Wij kunnen slechts uitgaan van hetgeen wij willen bereiken: parate kennis en inzicht, en ons niet baseren op uiteenlopende moeilijkheden, waarbij men toch niet tot een individuele behandeling kan komen. Wij zijn het er wel over eens dat er een diepgaand docentenoverleg moet komen. Uit het voorstel klinkt de twijfel of allen wel competent zouden zijn. Dat men dit dan wel als commissie zou zijn is het H.B. niet duidelijk. Aan Griep deelt spreker mede dat het H.B. deze kwestie niet te hoog, doch wel ernstig heeft genomen. De kritiek wordt gaarne overgenomen, doch teruggewenst wordt het verzoek tot iets te komen dat onmiddellijk is toe te passen. Dit is onmogelijk. Uit de door Utrecht gehouden enquête is volgens spreker iets merkwaardigs gerold. Met vragen stellen kan men veel bereiken en de antwoorden beïnvloeden. Bij de volkstelling heeft men zich van humanistische zijde ernstig gevergd tegen de formulering van de vraag omtrent de godsdienst, omdat het bijna niet mogelijk was godsdienstloos te zijn. Met een formulier is veel te doen. Dat er bij de enquête van Utrecht van de 27 antwoorden 14 waren die een uitvoerige techniek van het huwelijk wensten kan niet toevallig genoemd worden. Hierop is invloed uitgeoefend, zij het onbewust. Op de een of andere manier is deze lacune of vermeende lacune naar voren gebracht. In Utrecht is overwogen gebruik te maken van groepstherapie. Dit is echter uitermate kostbaar, terwijl men te weinig personen op een moment bereikt.

Spreker is dankbaar voor de aanvullingen van Hoorweg, Dannenburg en Dr. Kijzer. Het H.B. is bereid de hele situatie te herzien, doch verzet zich tegen de idee dat het H.B., de docenten, de afdelingen niet competent genoeg zouden zijn.

In repliek deelt Van 't Krays namens de Amsterdamse delegatie mede dat het geen hobby is om per se een commissie in te stellen. Het ging er om nog eens de nadruk op de huwelijkscholen te leggen. Het is prettig, in tegenstelling tot het jaarverslag te vernemen, dat het H.B. ook kritiek heeft. Ook Dr. Kijzer heeft gezegd op de noodzakelijkheid van een grondige herziening.

Naar aanleiding van de opmerking dat de kosten er niet zo op aan komen, wijst afgevaardigde erop, dat dit wel zo is, indien de uitgegeven gelden niet goed besteed zijn. Dat de huwelijkscholen meegewerkt hebben aan de kaderscholing is wel mogelijk, hoewel dit voor Amsterdam neerkomt op vier werkende leden. Bovendien is de huwelijkschool niet bedoeld als kadervorming. De zinsnede van universitaire colleges is misschien niet geheel juist. Aan de competentie van de diverse colleges is niet getwijfeld. Veranderd wordt dat de toezegging van het H.B. om een en ander uitvoeriger te behandelen, zal plaats vinden op het docentenoverleg, hetwelk in verband met de vacaties zo spoedig mogelijk gehouden dient te worden.

Griep (Utrecht) sluit zich aan bij Amsterdam. De secretaris heeft wel gezegd dat het L.O. minder moet beginnen te verdwijnen, doch het merendeel ontvangt toch alleen maar L.O., aangevuld met een vakopleiding. Wij hebben bedoeld dat de huwelijkscholen niet te intellectueel moeten zijn. Wellicht kunnen didactisch geschoolde mensen van advies dienen. In Utrecht is er geen sprake van dat het Bestuur door het houden van huwelijkscholen een inname van het H.B. in de afdelingszaken heeft gezien. Het is in het geheel niet de bedoeling geweest met de genoemde enquête vragen uit te lokken of suggesties te geven. Utrecht wil bovendien geen groepstherapie uitvoeren zoals Nabrink die bedoelt, doch wenst de brede lagen te bereiken.

Voorzitter sluit dit onderwerp af door op te merken dat aan Amsterdam de zelfkritiek van het H.B. is ontgaan op het viermaal gehouden docentenoverleg en dat van de aanwijzingen van de anti-intellectualistische richting nota is genomen.

16c. Financieel beleid.

Mevr. Nabrink-de Boer (Den Haag) deelt mede dat de afdeling geen scherpe kritiek heeft, doch het jammer vindt dat van de voor propaganda uitgetrokken gelden slechts 1/3 is verbruikt. Had gaarne gezien dat het saldo was gebruikt voor propaganda in de provincie.

Slat (Nijmegen) heeft bemerkt dat voor het stencilpapier, hetwelk door het H.B. centraal is ingekocht f 4.75 per pak is betaald, terwijl het nu aangeboden is voor f 3.45 en bij afname van 100 pak f 2.95 per pak. Zou hierover gaarne worden ingelicht.

Wals (Zaandam) heeft bemerkt dat wel de salarissen zijn verhoogd, doch dat de pensioenen daar geen gelijke tred mede hebben gehouden.

Smit (Amsterdam) vraagt of de abonnés op het discussieorgaan nog worden schadeloos gesteld in verband met het verschijnen van slechts enkele nummers. Worden zij hierin tegemoet gekomen? Verder lijken de bestuurskosten ongeveer f 2200 meer te bedragen dan begroot is, terwijl voor het wetenschappelijk werk f 4400,— was uitgetrokken, terwijl ongeveer f 1300,— is verbruikt. Waarom is deze post zo hoog begroot?

Kreuger heeft gemerkt dat het geven van uitgebreide specificaties veel vragen voorkomt. De opmerking dat niet al het daarvoor uitgetrokken geld voor propaganda is besteed lijkt oppervlakkig wel juist. De propaganda dient echter door de afdelingen te geschieden, die daarvoor een belangrijk deel van de contributie krijgen. Het H.B. doet echter wel wat. In 1951 is f 2000,— aan advertenties uitgegeven, die in 1950 reeds gepland waren. Het betrof hier dus een overboekingspost. Aan de huwelijkscholen is bijvoorbeeld weer f 100,— meer uitgegeven. Het predikantenoverleg, hetwelk f 450,— heeft gekost, is toch ook propaganda, terwijl ook in andere rekeningen compensatie is te vinden.

Bij de bestuurskosten moet men niet vergeten dat door vervanging van een Utrechtse bestuurder, die een eigen vervoermiddel had, door één uit Den Helder de reiskosten aanmerkelijk zijn verhoogd. In het afgelopen jaar zijn grote objecten in behandeling gekomen, die veel besprekingen nodig maakten. Bovendien moeten de H.B.-leden de werkelijke kosten declareren, aangezien zij deze niet zelf kunnen dragen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit vier man, die een of tweemaal per week vergaderen.

Het researchwerk, hetwelk ressorteert onder wetenschappelijk werk, heeft men in 1951 moeten laten lopen door het ontbreken van een eigen pand. Ondanks alles heeft de vereniging een voordelig saldo van f 100,— opgeleverd. De kosten per lid zijn dalende. Zonder V.O. bedroegen deze in 1950 f 0.57 en in 1951 f 0.50. Alles inbegrepen waren de kosten in 1949 f 0.79, 1950 f 1.08 en in 1951 f 1.01. Indien, zoals wij verwachten, de groei wordt opgevangen, dan zullen deze kosten nog wel lager komen. Toen er destijds stencilpapier nodig was heeft het H.B. een goedkope partij kunnen kopen. Bij de benoeding van de prijzen dient men tevens aandacht te schenken aan de kwaliteit. De laatste maanden zijn de prijzen sterk gedaald. Aangezien het discussie-orgaan niet regelmatig is verschenen zal het abonnementsgeld doorlopen tot 12 nummers verschenen zijn.

Slat (Nijmegen) beweert dat de kwaliteit hetzelfde was. Zou gaarne vernemen of de levering tegen kostprijs is geweest.

Derenter heeft zelfs tegen f 4.15 kunnen kopen en voor een betere kwaliteit.

Kreuger vindt de aankoop van stencilpapier een lastige kwestie. Het is in het geheel niet de bedoeling geweest om winst op het stencilpapier te maken. Er is geleverd tegen kostprijs verhoogd met verzendkosten. Wij zijn geen groot-inkopers. Het was beter geweest als de betreffende afdeling direct had geschreven.

16a. Algemeen Beleid.

Griep (Utrecht) vraagt waarom het H.B. de voorstellen vervat onder No. 2 niet op het congres van 1951 heeft gebracht. Heeft het H.B. dit verzuimd of is dit uit tactische overwegingen gedaan? Utrecht is ongerust over de gang van zaken betreffende de koninklijke goedkeuring. Hoewel het een beleidskwestie van 1951 betreft komt de afdeling hierop terug. Aannee van dit voorstel zou betekenen dat het overgrote deel van de minderjarigen tussen 18—20 jaar voor ons verloren gaat. Wij kunnen hier vier groepen onderscheiden. 1. de reactionnaire groep, die onze beginselen niet aanvaardt; een tweede groep, die eentendens in onze richting vertoont; een derde groep, die onze beginselen wel aanvaardt, doch deze nog niet in de opvoeding tot uitdrukking brengt. Deze drie groepen zullen zeker niet op de toestemming van hun ouders kunnen rekenen. Blijft over een vierde groep, die wel bij ons komt, doch de kleinste is. Wij zullen het grootste deel van de adolescenten niet meer opvangen. Wetaartikelen zijn meestal gebaseerd op de bedoeling een bepaalde groep te beschermen en worden vaak gehanteerd om bepaalde groepen, die niet welgevallig zijn, uit te schakelen. Straks worden wij misschien uitgenodigd om ter wille van de koninklijke goedkeuring slechts gehuuden als leden van onze vereniging te accepteren. De basis, waarop wij werken wordt op deze wijze versmald en opent een terugkeer tot de N.M.B. politiek. Is de prijs van de koninklijke goedkeuring — het prijsgewen van een groot deel van de jeugd — niet te hoog? De afdeling weet dat er moeilijk op terug kan worden gekomen, en zal de pogingen voor de Koninklijke Goedkeuring dan ook niet doorkruisen. We dienen wel te overwegen of de prijs niet te hoog is, en of er niet meer concessies moeten worden gedaan.

Voorzitter: Het komt mij juist voor inderdaad voorstel 2 ook hij het algemeen organisatorisch beleid te bespreken, zoals Utrecht reeds deed; men kan zich in verband daarmee alsnog voor de eerste sprekeronde opgeven.

Pronsdij (Haarlem) zegt dat de afdeling het op prijs zou stellen indien de voorstellen van een praec-advies waren voorzien. Hier staan wel nadelen tegenover, maar de consequenties zouden dan beter door vele afdelingen te overzien zijn. Het voorstel 2 is natuurlijk nakaarten en de afdeling zal er geen votum van wantrouwen over uitspreken. Onderschrift gedeeltelijk is door Utrecht naar voren gebrachte bezwaren inzake de minderjarigen, maar wij kunnen het toch met de nodige soepelheid toepassen. Voor het beleid kan de afdeling zijn waardering uitspreken.

Voorzitter zou het zeer op prijs stellen indien men ten opzichte van voorstel 2 niet in herhaling zou willen treden.

C. Oskam (Den Haag) wil enige opmerkingen maken over het discussie-organ en de discussiegroepen. Vertrouwt dat het H.B. dit niet zal opvatten als spijt dat de redactie van het organ niet in Den Haag is terecht gekomen. De groep in Den Haag bestaat slechts kort. In no. 4 van het discussie-organ uit de redacteur kritiek op het peil der artikelen en de geringe kennis van de leden der groepen. Dit moge juist zijn, doch de afdeling meent dat de oorzaken ook liggen bij de redacteur, wiens taak niet door het H.B. is omschreven. In de praktijk is er voor de groepen geen enkele leiding van boven. Aan het ontbreken van materiaal, scholing van de discussieleiders wordt thans tegemoet gekomen door een voorstel van het H.B. inzake de kaderomsing. Welk standpunt neemt het H.B. in ten opzichte van het aangevoerde en welke

taak krijgt de Amsterdamse groep, die met de redactie van het discussie-organ is belast. Uit de mededelingen in het verslag over de werkgroep voor het bevolkingsvraagstuk krijgt de afdeling wel de indruk dat er hard is gewerkt en de minderheid heeft daar ook waardering voor. De secretaris van de werkgroep heeft gewezen op de moeilijkheden, die er zijn. Beveelt aan dat de werkgroep aan het H.B. voorstelt de opdracht van de werkgroep te beperken. Wijst vervolgens namens de minderheid op een passage inzake violatie van blanke vrouwen door negers in het Congresverslag van 1951, die het besprokene niet juist zou hebben weergegeven.

Er zou hier geen sprake zijn van een vergissing doch van een bewuste verdraaiing. Aan de secretaris doet de afgevaardigde de suggestie in verband met de uitgave van „Mammie, waar kom ik vandaan” aan de ouderverenigingen een present-exemplaar te zenden met een begeleidend schrijven van het H.B. Inzake het internationaal contact heeft een lid van de minderheid in de afdeling gesproken, doch, aangezien deze enkele dingen heeft verteld, die afgevaardigde zelf niet kon nagaan, zal het lid bij de rondvraag zelf het woord vragen. Heeft lering getrokken uit de woorden van de voorzitter over de eenzijdige samenstelling van de delegatie. De minderheid was het ook niet eens met de behandeling van het bevolkingsvraagstuk. Verder gaat de afdeling akkoord met het beleid en spreekt er dank voor uit.

Derksen (Leiden) meent dat, aangezien de voorstellen 2 en 8 zijn gemaakt tot beleidskwesties, dit eveneens moet gebeuren met de voorstellen 6 en 7. De kritiek over het beleid bevat ook kritiek over de kaderconferenties en de studierconferenties. De critic houdt tevens verband met de ideeën, die de voorzitter in zijn openingsrede nmtrent de ontwikkeling van de organisatie naar voren heeft gebracht.

Er is een verschil tussen het H.B. en een aantal afdelingen en werkende leden ten aanzien van het dilettantisme en het utopisme. Dit werkt door op de kaderconferenties. Deze kaderconferenties zijn niet zonder meer te volgen zonder voorafgaande elementaire scholing. De voorzitter is zelf voorstander van differentiatie ook in het geval van kaderconferenties. In Leiden zijn velen koppush geworden aangezien de stof, die op de kaderconferenties wordt behandeld, niet aansluit bij hun scholing. De onderwerpen zijn volgens afgevaardigde te veel afgetemd op literair-philosophische interesse. Er zijn wel andere onderwerpen die eerst aan de heurt moeten komen. Sluit zich volkomen aan bij voorstel 6 van de afdeling Utrecht.

Onze studierconferenties hebben weinig te maken met actieve studie en er dient meer ruimte te zijn voor discussie. In convocaties dient een niet te beknopte uiteenzetting van het gesprokene te worden gegeven met bronvermelding. Men weet dan iets meer van hetgeen waar het over zal gaan. Na een vrij lange moeilijke voordracht is de discussie meestal niet groot en niet op hoog peil. Bovendien worden dergelijke onderwerpen slechts eenmaal behandeld. Dit is een zeer eenzijdige manier van studeren. Ook wat betreft de discussiegroepen zou het wenselijk zijn indien het H.B. of leden van de Geneeskundige Raad de leiders van de discussiegroepen adviseerden en kennis bijbrachten. Het is natuurlijk ondoenlijk om deze scholing centraal te geven. Locaal is het alleen mogelijk indien wij over voldoende docenten beschikken.

De openingsrede van de voorzitter heeft volgens afgevaardigde enige verwondering en wrevel gewekt. Is van mening dat het pionierstijdvak nog niet voorbij is. Ons percentage ten opzichte van de Nederlandse bevolking is te gering om van een volkshbeweging te spreken. De interpretatie van statuten en reglement leiden tot meningsverschillen tussen het H.B. en de afdelingen. Er is altijd wel gelegenheid tot contact bij een rustiger gelegenheid. Het gaat ook niet om de feitelijke inhoud van een voorstel of van de kritiek, doch om het totaal beleid te zien tegen de achtergrond van waaruit het gebeurt. De manier om het dilettantisme de kop in te drukken is een grotere actie voor kaderscholing. Spreker is van mening dat wij er zeker niet komen door het aantellen van academici, waardoor de positie van het kleine kader nog zwakker zou worden.

Van Schagen (Amsterdam) heeft een klacht over het verschijnen van Pedodi, waarvan 13 nummers zijn verschenen hij een opzet van 26. Het zou gemakkelijker zijn indien er voor eens een index kwam. Bovendien heeft in 1951 een overzicht van tijdschriften en nieuwe boeken ontbroken. In 1949 is dit vier maal, in 1950 drie maal en in 1951 in het geheel niet gebeurd. In 1952 is dit reeds verbeterd. De overzichten van de laatste maanden gaven alleen buitenlandse werken, die over het algemeen te technisch zijn. Verder wijst spreker op de tikfouten, die vooral in Pedodi hinderlijk zijn en informeert naar de oplage van het periodiek.

Wat de inhoud betreft vestigt afgevaardigde er de aandacht op dat de geïnteresseerde leek de meeste uittreksels niet kan verwerken. Voor antididacten, geen dilettanten, is Pedodi niet toegankelijk. Bovendien zijn sommige uittreksels te kort. Wat te zeggen bijvoorbeeld van kunstmatige insensatie in 15 regels? Voorts wemelt het van vreemde woorden, die voor een doel makker zijn te vervangen door goede Nederlandse woorden. Als in die vreemde woorden dan nog tikfouten staan, vindt men die woorden in de vreemdste woordentolk niet. Hij zou graag vernemen of alleen medici geïnteresseerd zijn op de Pedodi.

Als het grootste doel van de abonnee's wordt gevormd door medici, moeten vanzelfsprekend andere eisen aan Pedodi worden gesteld dan, indien bijvoorbeeld over het algemeen leken de lezers zijn. Zou kunnen vernemen of dit inderdaad zo is. Zo ja, dan zouden de abonnee's daarmee op de hoogte dienen te worden gebracht. Toen destijds Pedodi werd aangekondigd was uit niets af te leiden dat dit blad het gemiddelde bevestigingsvermogen der abonnee's te boven zou gaan.

Wals (Zaandam) vestigt er de aandacht op dat in een zeker blad na het vorige congres een aantal afslurende artikelen over onze organisatie heeft bestaan. Spreker heeft voor de rede van de voorzitter veel waardering. Wat huiten de N.V.S.H. is geschreven was gericht tegen het H.B. Afgevaardigde meent dat deze rede niemand kan hebben gekwast. Aangezien het geschreven woord als zeer belangrijk wordt beschouwd worden eventuele manifesten onder censuur van het H.B. Als voorzitter van het Gewest Noord-Holland Zuid heeft hij meermalen gevraagd om een manifest en nu graag zien dat binnen de kortst mogelijke tijd een manifest uitkwam. Verder kan afgevaardigde de lof van de afdeling Zaandam aan het H.B. overbrengen.

a. Algemeen Beleid.

Voorzitter Storm heropent de bijeenkomst. Het woord is aan de afgevaardigde van Den Haag.

Hueting (Den Haag) zegt met grote belangstelling de openingsrede van de voorzitter te hebben aangehoord. Hij vond deze rede zo goed, dat hij deze graag op schrift zou willen hebben om nog een keer door te kunnen lezen. Voorzitter heeft in grote lijnen uitgesproken in welke richting hij meent dat de organisatie zich in de toekomst zal moeten ontwikkelen. Het gevaar van „grote lijnen“ is dat er teveel aan een kant wordt opgestapeld en de andere kant wordt verwaarloosd.

Het is heel prettig, aldus Hueting, wanneer drie leden van het Dagelijks Bestuur zoveel tijd van hun leven voor de organisatie beschikbaar stellen, maar wanneer een of twee van de drie ons zouden ontvallen, dan zijn de gevolgen voor de organisatie niet te overzien. In de rede van de voorzitter heeft spreker dan ook een gevaar behaist, omdat deze misschien teveel één kant heeft opgekeken, teveel de nadruk heeft gelegd op de noodzaak van specialisten: artsen, chemici, administratieve krachten, te weinig de ideologische kant heeft belicht, waarbij uit het oog is verloren dat de organisatie, ondanks het gehrekkige apparaat (dat al een stuk verbeterd is) gebouwd is uit en door het werk van de idealisten. Deze hebben we ook in de toekomst nodig: de krachten die in hun naaste omgeving leden winnen, propaganda maken voor de Huwelijkscholen enz. Als we teveel de technische kant op gaan

kijken, bestaat het gevaar, dat we op politieke partijen gaan lijken. Spreker licht dit toe met een paar voorbeelden en besluit met te zeggen, dat specialisten natuurlijk nodig zijn, maar als in de toekomst Hoofdbestuur en afdelingen deze technici meer aan willen trekken, er vooral op getoet moet worden, dat zij in de eerste plaats idealistische strevers voor de organisatie zijn en pas in de tweede plaats technici.

Meer. Postma (Amsterdam): Zegt dat de afdeling Amsterdam het gevaar dat Hueting aangeduid heeft, moet onderschrijven en dat het gewent is, dat het Hoofdbestuur daar de aandacht op richt.

Met hetgeen Leiden gezegd heeft over Kaderscholing en conferenties in Amsterdam het eens. Er zijn bijeenkomsten geweest waar onmiddellijk het onderlinge contact gevoeld werd. Spreker wijst in dit verband op de Kaderconferentie over „Vrouwen in Israël en de Sovjet Unie“ waar dit contact gevoeld werd in de discussie. De Kaderconferentie over het existentialisme noemt zij een volkomen mislukking, want er is alleen gediscussieerd tussen de inleider en de aanwezige medici.

De vraag is gesteld of het niet mogelijk is een catalogus samen te stellen van de bibliotheek van het H.B. en of het verslag van het Protestants Overleg tegemoet kan worden gezien.

Voorts heeft Amsterdam grote waardering voor hetgeen de secretaris in zijn verslag over de rayons aan gegevens heeft verstrekt. Dit geeft een geheel ander beeld over de leden en Amsterdam zou graag zien, dat op dit chapter ook in de toekomst werd doorgegaan en men dus een goed inzicht kan krijgen over de verdeling van de leden.

Fokkelman (Amsterdam): Ofschon de afdeling Amsterdam in algemene zin waardering heeft voor het H.B.-beleid, meent zij toch t.a.v. de opleiding explicatrices en filmstrookjes een aanmerking te moeten maken.

In Amsterdam zijn verschillende bijeenkomsten gehouden waar een explicatrice als spreker optrad. Ofschon de waarde hiervan niet onderschat wordt, is de mening dat hier toch iets aan ontbreekt n.l. dat op deze avonden, die als voorlichtingsavond zeer goed zijn, teveel de nadruk wordt gelegd op de techniek van geboorte-regeling en wat daarmee samenhangt. De idealistische kant van de N.V.S.H. missen wij daar, die wordt niet uitgedragen. Men kan wel zeggen, dat dit de taak van de voorzitter is, maar Amsterdam is van mening dat het woord van de spreker op een bijeenkomst, op het publiek meer invloed heeft.

Ten aanzien van de filmstroken het volgende: één der stroken (waarschijnlijk no. 5) bevat een paar beelden die naar de mening van Amsterdam niet juist zijn. We hebben rekening te houden met de bezoekers van de bijeenkomsten die van onze beweging weinig of niets af weten en er vrij onprettige opmerkingen over maken. Spreker doelt hier op de afbeeldingen van condooms die afstotend zouden werken.

Wij zouden graag zien, aldus Fokkelman, dat het H.B. de opleiding van de explicatrices in deze richting stuurde, dat deze verpleegsters naast hun tegenwoordige opleiding een ideologische scholing kregen, zodat zij op de bijeenkomsten tevens de ideologie van de organisatie kunnen vertellen waardoor er meer invloed en propaganda van deze avonden zal uitgaan. Wanneer dat niet mogelijk is, zouden wij willen vragen, deze opleiding van de andere kant te benaderen. O.i. zijn er in ons land toch verschillende mensen die in staat en bevoegd geacht moeten worden de ideologie uit te dragen. Deze mensen zouden een opleiding moeten krijgen die hen in staat stelt toelichtingen te geven zoals de explicatrices dat doen. O.i. is het niet nodig dat daar uitsluitend en alleen verpleegsters voor gevraagd worden. Kunnen hier ook geen mannen ingeschakeld worden?

Wij verzoeken tevens om filmstrook 5 te wijzigen of wanneer dat niet mogelijk is, deze uit de circulatie te nemen en er zo nodig een andere voor in de plaats te stellen.

Voorzitter heeft aanvullende lijst eerste ronde bespreking H.B. geleid, welke ontstond in verband met voorstel 2.

Van den Arend (Hilversum) heeft niet het woord gevraagd omdat hij ontevreden is over het beleid van het H.B., maar n.a.v. voorstel 2. De procedure van voorstel 2 doet hem belachelijk aan omdat ook de vrouw vaak eerst iets doet en dan vraagt „je vindt het toch wel goed?“ Dat gebeurt vandaag ook. Bij de toelichting komen we te weten, dat het gebeurd is en of wij het dan maar willen bevestigen.

Hilversum voelt wel dat het tactisch niet mogelijk is om op een andere manier de Koninklijke Goedkeuring te krijgen, maar het H.B. zou de modus moeten vinden om de jongeren toch te helpen zonder vergunning van vader of moeder die vaak zeer conservatief zijn. Verder hecht Hilversum haar aem aan het voorstel.

Rust (Eindhoven) vraagt zich af of hij nu het nu zo verkeerd leest, maar wil graag weten of het bij voorstel 2 de bedoeling is dat werkende leden een verklaring van ouders of voogd moeten hebben of ook de begunstigende leden? In het laatste geval zal Eindhoven ernstige bedenkingen hebben.

Storm antwoordt dat „Ieden“ in het reglement een samenvatting is van alle leden.

Rust merkt op dat artikel 10 onder werkende leden staat en art. 20 onder begunstigende leden. Staat het daarom verkeerd?

Storm antwoordt dat het juist is afgedrukt.

Smit (Amsterdam): Sproekt namens een minderheid in de afdeling Amsterdam. Deze meent n.l. dat het aannemen van voorstel 2 een stap achteruit betekent. De Koninklijke Goedkeuring is voor de organisatie van belang, maar is het werkelijk waar dat wij deze mensen niet meer praktisch kunnen helpen? Wij hebben gisteren vernomen dat er een z.g. „besluit middelenvertrekking“ is — dat men lid moet zijn van de N.V.S.H. om middelen van het bureau te kunnen betrekken.

Storm corrigeert: .....dat leden van de N.V.S.H. alleen gerechtigd zijn enz. enz.

Smit: Het Stichtings Bestuur kan dit besluit intrekken, maar dat houdt in, dat veel mensen voor de organisatie sullen bedanken. Alleen in Amsterdam zijn er zeker al 12.000 mensen lid, alleen om middelen te betrekken. In schriftelijke toestemming van de ouders wordt geen heil gezonden — wij zouden dan eerst die ouders ervan moeten trachten te bevormen en inmiddels zitten de kinderen met de brekken. Amsterdam heeft niet kunnen nagaan hoeveel minderjarigen er bij de bureau komen om hulp, maar als het er slechts één is die moet worden afgewezen, is dat al teveel. De vrees is groot, dat men hoe langer hoe meer concessies van ons zal gaan verlangen en dat wij hoe langer hoe meer van onze ideeën zouden moeten prijsgeven. Kan het H.B. de minderheid van de Amsterdamse afdeling de garantie geven, dat wij deze mensen toch praktisch blijven helpen?

Smit (Nijmegen): Het bestuur kan zich uit beleidsoverwegingen zeer goed verenigen met punt 2b. Zij begrijpt dat het H.B. op het ogenblik niet anders kan handelen. De afdelingen in het Zuiden van Nederland sullen de wijziging die is aangebracht om de Koninklijke Goedkeuring die te verwachten is met vreugd begroeten daar het een voorwaarde was zijn om in het Zuiden enigermate te kunnen werken. De afdelingen uit het Noorden, die dit als een offer zien, zouden wij willen vragen, dit te brengen om de afdelingen in het Zuiden toe wille te zijn.

Spreker gaat hierna iets dieper op de juridische zijde in. Zijns inziens is de situatie eigenlijk nu reeds zo, dat diegenen die zonder toestemming van de ouders als lid staan ingeschreven, eigenlijk al geen lid zijn.

Spreker wil voorstellen de redactie van voorstel 2 zo te wijzigen: „dat minderjarigen niet als lid kunnen worden ingeschreven, dan na toestemming van ouders of voogden“ — zoals het nu gesteld is, lijkt het taalkundig ook niet juist.

Kluwen (Heerlen): In principe kan Heerlen zich met voorstel 2 verenigen niet omdat wij bepaalde verantwoordelijkheid van de schouders willen schuiven, maar wel omdat wij in het Zuiden van het land zo moeilijk werken. Een bepaalde categorie van de Nederlandse jeugd zal daardoor aan banden worden gelegd, maar n.a.v. hetgeen Utrecht gezegd heeft „of de prijs er voor niet te zwaar is“, willen wij er op wijzen dat er wel eens meer een veer gelaten moet worden om het ene te krijgen en dan in de toekomst in bredere vorm terug te komen. Heerlen staat dan ook volledig achter dit voorstel. Namens Heerlen brengt spreker een woord van dank over aan het H.B. voor het gevoerde beleid.

Rietveld (Den Haag): Vraagt, hoewel dit volgens hem overbodig is, op verzoek van enkele leden van de afdeling hoe het staat met de minderjarigen die al lid zijn. Spreker meent ook beluisterd te hebben, dat men minderjarigen nu geheel uitgesloten acht van het werk der N.V.S.H. dat wil zeggen: de bibliotheek is gesloten voor mensen die geen lid zijn, maar het artikel in het huishoudelijk reglement houdt in, dat men zich kan abonneren op V.O.

Pool (Haarlem): Wil vragen of zij voorstel 2 ook moeten zien in verband met hetgeen Storm voor de radio gezegd heeft over geslachtsverkeer voor het huwelijk. In dit de mening van Storm of van het hele H.B. De omgang voor het huwelijk is nu oud, als de weg naar Rome. De jonge mensen komen immers bij ons, omdat ze bij de ouders geen steun en begrip kunnen vinden. Heel jonge kinderen worden goed voorgelicht, maar als ze op een bepaalde leeftijd komen, staan ze zonder steun. Het is verkeerd om de mensen die nog niet kunnen trouwen los te laten. De organisatie is er toch om de mensen te brengen in de sfeer van een gezond sexueel leven.

Storm wil, alvorens Nabrink het woord te geven teneinde het H.B. beleid te verdedigen, een en ander zeggen. Het heeft hem bijzonder verrast, dat de laatste spreker een relatie legt tussen een privé-activiteit van hemzelf en het Hoofdbestuur, de statuten en de bedoelingen van de organisatie. Spreker moet deze relatie afwijzen; men moet deze dingen niet door elkaar halen.

Dan wil spreker nog een tweetal antwoorden geven die gericht zijn op de openingsrede van dit congres. Hij heeft bij zijn inleidende rede proberen duidelijk te maken, dat hij daar de gelegenheid aangreep om juist op dit congres waar hij aftredend is, een aantal dingen te zeggen die hij goed acht voor de organisatie. Spreker wijst op zijn kritiek op de leuze van Nabrink: „Op naar een volksweging“ en ook op kritiek n.a.v. hetgeen v. d. Berg gezegd heeft.

U hebt, aldus Storm, duidelijk kunnen merken dat ik als voorzitter sprak, maar niet namens het H.B. het beleid uit-tippelde.

Tegen Derksen uit Leiden moet Storm zeggen, dat diens eigen rede hier en ook het spreken van andere mensen, wel duidelijk de indruk hebben gegeven, dat prestaties als zijn mening kenbaar maken op een congres, moeilijk kunnen worden bereikt door scholing van een paar jaar alleen. Het verkrijgen van de meertech-nische hulp die wij nodig hebben voor het schrijven van brochures, voor de krant etc. lukt niet via kaderscholing; wij moeten die uit het grote materiaal van 70.000 leden in de allereerste plaats selecteren. Dus de mensen uitzoeken voor de functies die zij kunnen bekleeden, waar ze het meest geschikt voor zijn.

Wat Hueting gezegd heeft: „dat de organisatie gegroeid is door enthousiasme en idealisme.....“ — dat heeft de organisatie inderdaad doen ontstaan en een paar keer doen hertijzen, maar naar mijn mening, aldus Storm, is het stadium dat alleen idealisme de zaak in beweging kan houden, voorgoed voorbij! De organisatie zou thans instorten wanneer niet een sterke apparatuur van soliditeit tot stand was gekomen. Wanneer Hueting zegt, dat de ideologische ontwikkeling nodig blijft, dan kan ik daar tegenover stellen, dat dit alleen mogelijk is, wanneer wij kunnen blijven wijzen op de goede technische diensten die wij kunnen verrichten. Zeggen „dat het zo mooi is“ en allerlei lieve gedulden uitspreken, zal de organisatie stellig niet het ledental bezorgen dat wij behoeven. De technische apparatuur moet thans de doorslag geven!

Nabrink zal in eerste instantie vragen en opmerkingen betreffende voorstel 2 behandelen.

Er is reeds gezegd, dat deze gang van zaken berust op een vergissing in het H.B. en dat het beter ware geweest indien wij hier verleden jaar mee waren gekomen. De stukken waren toen in de map „aanvraag Rechtspersoonlijkheid“ en zijn er niet uit gekomen.

U moet, aldus spreker, bij de situatie bedenken, dat wij als rechtspersoonlijkheid bestaande vereniging wensen te worden ingeschreven. Daartoe hebben wij een verzoek tot de Kruis gericht, opgesteld door onze rechtsgelarde. Van de politie is toen het verzoek gekomen een aantal dingen te veranderen. Het waren slechts een paar detailswijzigingen, die wij, ook weer in overleg met Mr. de Brauw, hebben aangevraagd. Het is gewaarsijkt wat van de kant van Rust gevraagd is: om nog meer te willen hebben dan er al staat. Het geldt en staat er zoals het is afgedrukt — niet meer en niet minder.

Griep vraagt, vervolgt Nabrink, of wij niet te ver zijn gegaan, en of de prijs niet te hoog is. .... U moet begrijpen, dat wij in feite niet verder kunnen gaan met deze aanvraag organisatie manier dat wij rechtspersoonlijkheid hebben. Zolang wij geen rechtspersoonlijkheid kunnen, zijn wij niets — daarom is de vraag van Den Haag ook zo fout.

Allen wat wij doen, is vooruit lopen op het zijn van een rechtspersoonlijkheid bestaande vereniging. Zolang wij die erkenning niet hebben, dragen de leden van het Hoofdbestuur de verantwoordelijkheid, ook financieel. Wij, als Hoofdbestuur, hebben niet de indruk dat de prijs zo hoog is als men wel eens denkt. Ook met dat verzoek mogelijk, kunnen wij ongelukkig veel uitvoeren van datgene wat tot onze taak behoort en nog veel meer!

Wat het bij adolescenten alleen om anti-conceptie gaat geloof Utrecht toch ook niet. Wij moeten niet proberen van die anti-conceptie het centrale punt te maken, het is een onderdeel van onze algemene seksuele hervorming.

Van den Arend heeft gelijk gehad: het is een huwelijks aangelegenheid, die veel meer dan huwelijks waard was — het zal indien enigzins mogelijk, niet meer gebeuren.

Smak heeft gesproken namens een minderheid van de afdeling Amsterdam. Hij ziet het als een stap achteruit. Ik deel die vrees niet, aldus Nabrink, en ben ook niet de mening toegedaan dat wij ideeën prijs geven noch dat wij onze praktische hulp willen vermindern. Het Hoofdbestuur kan geen garantie geven dat wij dit zullen opvangen, maar wij wil dat zij alles in het werk zal stellen om de zaak zo goed en uitvoerbaar mogelijk te laten draaien.

Wat betreft de kwestie der minderjarigen die op de bureaus komen. Dat moet niet worden overdruven. Uit de praktijk van één der grootste bureaus is bekend, dat het grootste deel der minderjarigen dat daar komt, kinderen zijn van onze leden. En inderdaad is het voor het Zuidelijk deel van ons land bijna nog belangrijker dan voor de andere delen, dat wij ons precies bewegen binnen de grenzen van de verplichte bepalingen.

Peol heeft in feite samengevat wat anderen reeds gezegd hebben „de vrees dat wij jongeren minder zouden bijstaan dan wij willen“. U hebt dat veralgemeend tot ons land. Hier worden echter wettelijk minderjarigen bedoeld, die wij toch altijd zoveel mogelijk willen helpen.

Ondertrouwt dient te worden, dat deze hele materie uitermate zorgvuldig gehanteerd dient te worden.

Over het algemene beleid: Van Proenij, dat verlangen naar princadvies is al meer geopperd en ook al meer van de hand gewezen omdat wij dat een ongewenste beïnvloeding van de afdelingen achten. Wij menen dan ook niet, dat in deze situatie voorhands verandering moet worden gebracht.

De gedelegeerde van Den Haag: Oskam, is begonnen met de kwestie Discussie-orgaan en Discussie-groepen. Wat de redacteur heeft geschreven komt enerzijds voor zijn verantwoording als redacteur; anderzijds valt het in 't raam van algemeen beleid H.B. In deze dingen heeft het Hoofdbestuur niet ernstig van mening verschild met Dr. Musaph. Er was al geklaagd en we waren ongerust — het H.B. correspondeerde reeds met Dr. Musaph over het verschijnen van meer nummers.

Inderdaad is het discussie-orgaan van onder-af begonnen. Dat is ook goed, omdat vaak gezegd wordt, dat het lijkt alsof alles van boven-af wordt voorgeschreven. Met de discussie-groepen is dat niet het geval geweest. In de afdelingen-zelf zijn die ontstaan en het H.B. heeft zich er niet mee bemoeid. Dit kan desgewenst worden herzien, maar dan krijgt U de situatie, dat het H.B. richtlijnen moet geven. Wij zouden willen zeggen: wij willen U helpen, maar vraag niet meer leiding; laat het berusten bij de mensen zelf.

Natuurlijk is het rechtvaardig dat de a.s. redactie voor goede documentatie moet zorgen door het aangeven van goede lectuur, maar dit is meer de taak van die redactie dan van het H.B. zelve. Die lectuur is ook wel verschenen; i.v. het verslag van de kaderconferentie over Kinderlijke seksualiteit is uitstekend materiaal voor discussie, de artikelen in V.O. geven altijd punten van overweging, terwijl de brochures van Romijn en Teunis zeer geschikt zijn voor het werk in de discussie-groepen.

De gedelegeerde van Den Haag heeft gevraagd een aantal correcties aan te brengen op het congresverslag van verleden jaar. Dit verslag is zeer zorgvuldig samengesteld onder leiding van de congresverslagcommissie die over de inhoud veruaderd heeft met het D.H.B. en tot ratificatie gemachtigd is geworden door het H.B. Wij menen allen dat de zaak „grond“ is en het zou onverstandig zijn, daar achteraf wijzigingen in aan te brengen.

Inzake „Mammie“ zijn waardevolle suggesties gedaan en er zal overwogen worden in welke vorm die kunnen worden uitgewerkt.

Derksen heeft bezwaar geopperd tegen de Kaderconferenties en Studietoerferenties, zoals die zijn gehouden. Wij hebben dit niet gezien als uitsluitend critiek op het beleid, anders hadden wij het wel zo gedirigeerd. Wij menen dat het juist is te als voorstellen te rekenen en er straks nog het een en ander over te zeggen.

Op de Kaderconferenties zijn zeker aanmerkingen te maken, maar de gedelegeerde van Leiden verliest de differentiatie uit het oog. Wij hebben een Kader, waarvan wij moeten aannemen dat zij de grondbeginselen kennen, want zonder die kennis, kan men van het Kader geen lid zijn. Er zijn Kaderconferenties geweest, die moeilijk waren, maar daarnaast staan er van zeer eenvoudige inhoud. Het lijkt pedagogisch verkeerd om alle conferenties op één niveau in te stellen en U moogt ook niet verlangen dat wij al te laag gaan inschieten. Het is ook niet waar dat ze te literair en te filosofisch zijn; we hebben er zo maar één gehad n.l. over Simone de Beauvoir en Denis de Rougemont en voor mensen die in die richting interesse hebben, moet ook de Kaderconferentie interessant blijven.

De studie-weekends geven meer gelegenheid tot studie. Wij willen wel naar de opvatting om voor zo'n weekend maar één thema aan te wijzen, dan is het al belangrijker eenvoudiger.

Discussieleiders: Wij geloven niet, dat wij het zo stringent moeten voorschrijven. Ze kunnen altijd een beroep doen op de bibliotheek en op de ervaring van het H.B.

Van Schagen uit Amsterdam over de Pedodi: zijn informatie was onvolledig; de oplage is 375 ex., waarvan er 65 naar dag-, werk- en maandbladen gaan en 310 naar betalende abonnees.

Voor de Pedodi geldt dat, waar de ontvangers zijn verschillende vooropleiding hebben genoten en het blad in zo verschillende nubiën komt, we het niet op één bepaalde opleiding of milieu kunnen instellen. Wij zijn er echter van overtuigd, dat de kaderleden die het ernstig lezen, er ook wel uit kunnen komen.

Er is een plan in bewerking voorgelopt aan het H.B. door Van Schagen — om een verduidelijkend woordenboekje van v—nde termen te vervaardigen. Daarover kan nu niet meer gesproken worden, maar het voorstel is in het H.B. met warme belangstelling ontvangen en komt aan de orde bij de eerste samenspraak met de drie Amsterdamsche redacteurs van het discussie-organ.

De documentatie komt in handen van doktoren, Hoofdbestuur, afdelingsbestuur en het algemeen kader. Het zijn dus vooral de functionarissen die deze publicaties lezen en van hen moet deze inspanning worden gevegd. Er zijn dikwijls vreemde woorden die men niet kan vertalen en moet ook niet te lui zijn om vreemde woorden te lezen.

Vervolgens richt Nabrink het woord tot Mevr. Postma, die over de Kaderconferentie zei, dat zij die over „De Vrouw” prima vond. Spreker wijst op het verschil in opvatting over deze dingen, want er zijn ook mensen geweest, die juist deze conferentie niet veel maakte vonden. Mevr. Postma maakt een fout wanneer zij zegt, dat tijdens de discussie over het existentialisme alleen maar doktoren aan het woord zijn geweest.

Het is onze bedoeling, zo vervolgt Nabrink, op Kaderconferenties

- a. een vreemde spreker te hebben ter introductie in de organisatie;
- b. een spreker uit onze eigen rijen te hebben om de relatie te leggen met onze organisatie.

Bij de laatste Kaderconferentie, over het Existentialisme, kon dat niet, maar deze moet ook niet gezien worden als voorbeeld hoe het in de toekomst zal worden.

De catalogus van de bibliotheek is gevorderd tot de letter O. Er wordt iedere Woensdagmiddag door Mevr. Bistveld ijverig aan gewerkt.

Een verslag over het Protestants Overleg zal niet verschijnen. Het is ook niet de bedoeling geweest daar een verslag over te maken. Er komt documentatiemateriaal voor de discussies maar daar kan geen verslag van gepubliceerd worden. Dit moet ook gezien worden als een belangrijke conferentie waarover wij alle inlichtingen willen geven.

Tot Folkebalmen kan spreker zeggen, dat de explicatrices niet zijn opgeleid opdat zij propaganda voor de N.V.S.H. zouden maken. Zij zijn opgeleid om technische illustraties aan oedekundige mensen uit te leggen. Achteraf is wel gebleken, dat de opleiding veel te smal is geweest en dat er, vooral tijdens de discussies, ideologische problemen aan de orde komen die aanval van de opleiding nodig maken. In voorstel 5: „centrale cursus in te stellen voor kadervorming” ziet U, dat wij het denken aan drie-maandelijkse cursussen bindend hopen voor te schrijven, o.a. aan explicatrices.

Filmstrookje 5 zal in het H.B. gebracht worden ter nadere bestudering. Het Hoofdbestuur is zeker niet bereid iemand anders in opleiding te nemen voor explicatrices dan een vrouw die in het bezit is van een verpleegsterdiploma. Zouden wij dat niet doen, dan heeft het besluit dat een paar jaar geleden daarover genomen is, geen zin meer. Wij hebben dit werk toen per se uit handen van leken willen nemen, en moeten ieder ander vooral principieel afwijzen.

De bibliotheek is inderdaad voor allen en wij zullen dit nog wel eens bekend maken.

Unkel heeft nog naar communistische propaganda in het Zuiden gevraagd; dit zal geantwoord worden voor het H.B.

Smit geeft gezagheerdheid voor een tweede ronde. Het woord vragen: Wals (Zaandam) Griep (Utrecht); Pool (Hooon); Slot (Nijmegen); Mevr. Postma (Amsterdam).

Wals vraagt antwoord op het verzoek omks manifest.

Griep verklaart dat Utrecht zeer gerustgesteld is over het bezwaar dat zij had kenbaar gemaakt. Maar is het niet aan te bevelen dat het betrokken artikel een andere redactie krijgt, zodat er in de toekomst geen verwarring meer kan ontstaan?

Pool vraagt of het H.B. staat achter de uitspraak van Storm voor de radio.

Slot heeft bezwaar tegen de redactie van artikel 2.

Mevr. Postma wijst er op, dat in de Voorlopige Beschrijvingsbrief staat dat het verslag over het Protestants overleg nog niet is verschenen, doch wel in bewerking is.

Storm antwoordt Pool en wijst er op, dat hij daar straks al verklaard heeft, dat er geen relatie bestaat tussen het Hoofdbestuur en zijn optreden als radio-spreker.

Nabrink biedt Wals excuses aan voor het vergeten van de beantwoording. De kwestie zal echter op een H.B.-vergadering ter sprake worden gebracht.

De redactiewijziging van Slot zal aan de reglementcommissie worden voorgelegd.

In de voorlopige beschrijvingsbrief is een fout gemaakt. Storm werkt wel aan zijn rede, maar dit dient als materiaal voor deelnemers en predikanten.

17. Décharge H.B. voor beleid 1951.

Mevr. Postma (Amsterdam) stelt voor het Hoofdbestuurbeleid bij acclamatie goed te keuren. Dit wordt met algemene stemmen aanvaard.

Storm dankt voor dit votum van vertrouwen dat te waardevoller is omdat men zijn ernstige kritiek niet heeft willen onthouden aan het H.B. Het wordt doorgegeven aan allen die het mogelijk gemaakt hebben dit beleid te voeren. Vooral de redacteur van V.O. wil spreker danken voor het door hem gevoerde beleid.

18. Wordt uitgesteld en gebruikt als inleiding tot voorstel I.

19. Begroting 1952 en 1953.

Hier zal maar één ronde met repliek worden toegestaan. Het woord wordt gevraagd door: Wals (Zaandam); Mevr. Nabrink (Den Haag); Smit (Amsterdam); Kuiper (Groningen); Van den Arend (Hilversum).

Mevr. Nabrink: Afd. Den Haag wil graag weten waarom een verhoogde post salarissen op de begroting geplaatst is.

Smit: Meent dat de post sociale lasten te laag is. Bij het scholingswerk mist hij de post Kaderschool — daar is niets voor uitgetrokken.

Kuiper: betreft post 8: afschrijving nieuw aan te schaffen inventaris f 10.000, — graag dit nader toegelicht.

Van den Arend: Voor de post propaganda is in 1952 f 3000, — uitgetrokken, voor 1953 f 4000, —. Maar de contributie aanwas is begroot op 9%. Kan de post propaganda niet wat hoger?

Kreuger begint met er op te wijzen, dat niemand weet hoe de zaken er in 1953 voor zullen staan. Daarom is er een schatting gemaakt en zijn de lijnen doorgetrokken. Spreker licht de begroting op verschillende punten nader toe.

Voor propaganda, te voeren door het H.B. wordt nooit zijn groot bedrag uitgetrokken als men wel zou wensen, omdat wij van mening zijn, dat de propaganda gevoerd moet worden door de afdelingen en de correspondentschappen.

Inderdaad zijn de salarissen verhoogd en heb ik geen rekening gehouden met de pensioenen. Bij de uitbreiding van ons personeel, nemen wij bij voorkeur jonge mensen aan die wij kunnen opleiden en die na enige jaren, na gebleken geschiktheid pas in het pensioenfonds kunnen worden opgenomen.

Mevr. Nabrink kan ik zeggen, aldus Kreuger, dat wij van plan zijn de adresreëmachines voor in eigen beheer te nemen en daarvoor is een kracht nodig. Verder is opgenomen om post: onvoorzien ad f 1640.—, omdat wij op het ogenblik bezig zijn de zaak grondig uit te breiden en niet kunnen zeggen of wij met de huidige personeelsbezetting kunnen volstaan. Bovendien moet er rekening gehouden worden met een "overstote-Loonronde" en komen de salarissen van het C.M.D. er nog bij.

De sociale lasten zijn juist berekend. Voor vrouwelijke krachten is het percentage lager en er zijn ook mensen die er buiten vallen.

Wij hebben geen rekening gehouden met Kadenscholing. Dat zal geld kosten maar er is een bedrag ad f 6000.— voor onvoorzien uitgaven uitgetrokken.

Wat betreft de afschrijvingen: we zijn natuurlijk verplicht het Eigen Pand in Den Haag goed in te richten. Ieder jaar zullen wij een deel van die kosten afschrijven, die U terug kunt vinden in de begroting.

Van den Arend kan ik zeggen dat er voor propaganda f 5000.— is uitgetrokken, daarvan zijn f 3000.— aan de N.V.S.H. en f 2000.— aan de Stichting berekend.

Repliek.

Kaiper wil graag weten waar die f 10.000.— voor nieuwe aanschaffing vandaan gekend worden.

Kreuger zegt dat dit van het kapitaal wordt opgenomen en hij kan dan ook wel verklappen dat er weer een actie gestart zal worden.

Storm vraagt wie hoofdelijke stemming wenst — hierop meldt niemand zich. Ook op de vraag: wie tegen de begroting is wordt niet gereageerd en niemand wenst ook als blanco gestemd hebbende aangemerkt te worden.

20. Verkiezing Hoofdbestuur.

Aan de orde komt het voorstel van het H.B. tot uitbreiding van dit H.B. van 9 tot 11 leden, in verband met de gewoonte om te komen tot uitbreiding van het D.H.B. De eerste stap zou gezet worden, door het opnemen van Teunis in het D.H.B. in de plaats van Van Huert.

Het Congres verklaart zich vóór uitbreiding van het H.B. Gekozen moeten worden:

- a. voorzitter: candidaat Storm.
- b. vierde D.H.B.-lid Candidaat: Teunis

a. *Vernameend Voorzitter Nabrink*: Hiervoor zijn geen tegencandidaten ingediend. Het Congres wenst ook thans geen candidaten te stellen.

Een voorstel om voorzitter Storm bij acclamatie wederom te benoemen, wordt algemeen ondersteund.

Storm dankt voor dit vertrouwen, waarbij hij echter wil herinneren aan de woorden *gesproken* door *Hucting*: ergens in onze organisatie ligt een achillesplek en dat is niet idyllisch. Men is in deze organisatie tegen bezoldigde bestuurders, omdat deze zo moeilijk afschrikbaar zijn (dit zou n.l. financiële consequenties met zich brengen). Het heeft er echter op het moment wel iets van, dat men aan het onbezoldigde bestuur onder bepaalde omstandigheden veel vaster zit. Deze opmerking komt wel wat laat, maar, aldus *Storm*, hierover moet U zich dan in de komende vier jaar maar eens bezinnen.

b. *Vierde D.H.B.-lid. Teunis* heeft zich hiervoor ter beschikking gesteld.

Door applaus betuigt men zijn algemene instemming.

Verkiezing van vier leden Hoofdbestuur.

Candidaat zijn: de afstredende leden *Mevr. de Korte* en *Van den Burg*, die zich beiden herkiesbaar stellen, alsmede de door het H.B. genomineerde leden *Storm* (Utrecht) en *Rietveld* (Den Haag), die beiden bereid zijn deze functie te aanvaarden.

Er zijn geen andere kandidaten. Hierop worden *Mevr. de Korte* en *Van den Burg* herkozen verklaard. *Griep* en *Rietveld* als gekozen.

21. Verkiezing Kascommissie.

De Kascommissie bestond dit jaar uit *Mantel*, *Flancken*, *Buonchiet* en *Vermeer* als reserve. Aftredend en niet onmiddellijk herkiezbaar is *Mantel*.

Candidaten:

Plus (Amsterdam): Het werkend lid *Stoppelman* heeft zich bereid verklaard sitting te nemen. Daar de wens bestaat de *commissie* in te schakelen *ook* *Stoppelman* hem voor omdat *Stoppelman* als student in de *commissie* dit jaar zijn *aanname* *aan* *hem* hoopt te doen.

Storm wil weten of het de bedoeling is *Stoppelman* *candidaat* te stellen voor de vacature *Mantel*. Daar dit de bedoeling blijkt, komt *Storm* met een *aanname* namens het H.B. iemand die een jaar lang *trouw* *betreft* is geweest in te *zetten* en dit waar nodig ook gedaan heeft, moet de *vacature* *gegeven* worden om als lid opgenomen te worden. Als *Stoppelman* de plaats van *lanquet* van *Vermeer* (die reserve) zal dit hem in staat stellen *practijk* en *ervaring* in dit werk op te doen.

Hiermee gaat Amsterdam accoord.

Er wordt mee accoord gegaan dat *Vermeer* in de plaats van *Mantel* komt, terwijl *Stoppelman* plaatsvervangend lid wordt. Onder dank aan *Mantel* voor de bewezen diensten, verklaart *Storm* de Kascommissie *geïnstalleerd*.

22. Aanstelling Verenigings Accountant.

Bij acclamatie wordt *Dr. B. A. Biran* wederom benoemd.

23. Voorstellen.

Een aantal voorstellen is inmiddels reeds behandeld. Althoewel zal *Nabrink* een inleiding houden over een deel van de belangrijke veranderingen bij het congreseren in de toekomst.

Nabrink: Het is een oude traditie, dat wij ieder jaar bijeenkomen om van gedachten te wisselen over het gevoerde beleid enz., terwijl het ook altijd een uitermate gunstige gelegenheid was om voor niet teveel oproppen van critiek te zorgen. In 1951 kwam het H.B. met het voorstel om wel ieder jaar te congreseren, maar slechts eenmaal per twee jaar een Huishoudelijk congres te houden. In de "even" jaren zal dit een Huishoudelijk congres zijn; in de "oneven" jaren met overen getal zal het een congres van geheel andere aard, van een geheel andere structuur zijn n.l. of van een demonstratief karakter, of wetenschappelijk, of een combinatie daarvan. Een uitvoerige uiteenzetting hierover kan men terugvinden in Congresverslag 1951.

Het zal helemaal geen lichte taak zijn die wetenschappelijke congressen te organiseren. De N.V.S.H. is langzamerhand een grote organisatie geworden en het moet een organisatie worden, die in het Nederland leven moet en daaraan zo mogelijk mede leiding geeft. Een van de taken zal het zijn om de wetenschap die wij gebruiken en waarop ons werk gebaseerd is te bevorderen, te beoefenen, te verdiepen, nieuwe technische problemen te bekijken en aan de hand daarvan de dynamische karakter te geven dat voorgesteld is op het oprichtingscongres. Spreker herinnert er aan, wat toen over de dreigende verstarung gezegd is.

Tegen die tweejaarlijkse Huishoudelijke congressen waren bezwaren, o.a. vermindering van contact met en tussen de afdelingen, geringere mogelijkheden tot kritiek enz. Er zijn drie wegen waarlangs wij aan die bezwaren tegemoet kunnen komen:

- 1e. art. 27: dat aan de afdelingen het recht geeft tussentijdse congressen bijeen te roepen;
- 2e. Instelling van een ledenraad;
- 3e. voorstel van Rotterdam (beschrijvingsbrief voorstel 4) strekkende tot het openen van de gelegenheid om, telkens wanneer er een voorstel in de afdelingen naar voren komt dit voor te leggen aan het H.B., zodat niet gewacht behoeft te worden tot het congres.

De relatie tussen voorstel 1 en 2 kan moeilijk losgemaakt worden en hij de bespreking zal er aan gedacht moeten worden dat de schakel „Ledenraad” een belangrijke overbrugging is van moeilijkheden.

De taak van het Congres is nu een nadere precisering te geven van wat vorig jaar besproken is. Dit is mogelijk gemaakt door Mantel en Rozenloek die de moeilijke en taai taak op zich hebben genomen het reglement van voor naar achter door te nemen. Een bloemlezing van hun werk heeft het H.B. aan het congres voorgelegd. In de beschrijvingsbrief staat dus een kleine keus van veranderingen. De tientallen kleinere wijzigingen op stijlgebied en nummering, willen wij weer in handen stellen van Mantel en Rozenloek.

Hierop vertelt Nabrink een en ander over de wijzigingen: het is wel de bedoeling dat de secretaris van het H.B. toch ieder jaar verslag uitbrengt evenals de penningmeester, terwijl hetzelfde wordt verwacht van de afdelingssecretarissen. Hierin verandert dus praktisch niets. Verslagen worden dus uitgewerkt, afgedrukt in Ledencontact en rondgezonden, maar niet op een volgend congres in hetzelfde jaar behandeld en goedgekeurd.

Het tweede jaar krijgt men beide jaarverslagen onder ogen en dan worden ze behandeld.

Verder is het van belang te bedenken dat ook de zittingstijd van H.B. functionarissen vier jaar i.p.v. drie jaar zal bedragen.

De Gewesten hebben duidelijk een andere taak gekregen in art. 9 van de Statuten, terwijl de Ledenraad een aantal duidelijk omschreven bevoegdheden heeft gekregen (art. 36 nieuw). In art. 35 vindt men de verplichtingen van het H.B. Spreker wijst speciaal op art. 35a omdat het D.B. in functie wordt gekozen.

Geheel nieuw zijn de demonstratieve- en wetenschappelijke Congressen. Deze congressen dienen aan de ene kant om onze ideeën naar buiten uit te dragen; aan de andere kant moeten deze wetenschappelijke congressen de ontwikkeling van het Kader bevorderen; daarom gaat er ook voorstudie aan vooraf (Pedodi, discussie-organen en V.O. kunnen worden ingeschakeld).

Nog moeilijker is het demonstratieve congres. Dit zal onze opvattingen en inzichten naar de buitenwereld moeten uitdragen (waarde van de aanvaarding der sexualiteit, recht op erkenning van ons werk, rechten van de vrouw enz.). Het slagen van deze congressen hangt af van het vinden van bekwaame mensen, het getroosten van offers en het vinden van een klankloos in de eigen organisatie. Door deze congressen komt de N.V.S.H. veel meer voor het front te staan: er komen nieuwe mogelijkheden en perspectieven en het zal heel moeilijk zijn dit alles te verwerken. Het kwam ons echter onjuist voor nog langer te wachten met het opnemen van deze taken.

Nabrink besluit met te verzoeken de bespreking te beperken tot principiële opmerkingen. Eventueel tekstwijzigingen e.d. kan men aan het H.B. zenden opdat deze ze in handen van de reglementcommissie kan stellen.

Storm merkt op, dat indien iemand zich beijverd heeft in technische details te denken, het H.B. graag bereid zal zijn zo iemand op te nemen in de reglementcommissie, waarin tot nu toe alleen Rozenloek en Mantel gezworven hebben.

Over principiële wijzigingen vragen het woord: Neijhof (Amsterdam); Kuiper (Groningen); Van den Bogaard (Leiden).

Neijhof: blz. 23 lid g en h. Wanneer dit zo wordt aanvaard is dit in strijd met onze bedoelingen. Het is n.l. onze bedoeling steeds twee begrotingen goed te keuren; zoals het er nu staat wordt een begroting ingediend, die dus niet definitief wordt goedgekeurd. Verder heb ik gemist art. 122 nieuw. 123 nieuw is op één letter na gelijk aan 120 oud.

Kuiper: De afdeling wil ingelicht worden over de betekenis van art. 7 en 37.

Van den Bogaard: Had dezelfde vraag over art. 7, maar Leiden is twiëns van mening dat 7 in strijd is met 37 nieuw en 113 huishoudelijk reglement.

Het Hoofdstuur adviseert afwijzend op de ingediende amendementen. Geen nieuwe procedure scheppen voor extra congres; dit moet voorbehouden blijven aan het statutair vastgestelde aantal afdelingen.

Amendement Arnhem wel belangrijk om in D.B. uit het H.B. te voorzien. Het is niet noodzakelijk een vacature direct aan te vullen.

Daar Neijhof grote interesse voor dit werk blijkt te hebben, wordt hij verzocht zitting te willen nemen in de reglementcommissie.

Het H.B. brengt eveneens afwijzend praeadvies uit over het verlagen van het aantal leden der Ledenraad. Het getal van 25 à 35 schept ruimte genoeg om, als het congres dat wenst waardevolle figuren in enkele gevallen in te schakelen.

Het is niet de gedachte geweest dat het congres nog nader invloed zou kunnen uitoefenen op het werk van de Kascommissie. Dit moet naar de mening van het H.B. aan de Kascommissie worden overgelaten.

Het is een omisatie dat op die tweejaarlijkse H.H.-congressen geen twee begrotingen worden uitgebracht. Het is wel de bedoeling telkenmale twee jaarverslagen goed te keuren en twee begrotingen te behandelen en goed te keuren.

Betr. art. 122, over geldelijke steun H.B. Dit zal Mantel bekijken. Art. 7 is fout. H.B.-leden zijn automatisch lid van de Ledenraad.

Over het voorstel in zijn geheel vragen nog het woord: Griep (Utrecht) en Vellinga (Arnhem).

Griep deelt mede, dat Utrecht het amendement intrekt. Zij willen een kandidaat voor de reglementcommissie indienen n.l. Mr. Noordewier.

Het H.B. heeft geen bezwaar Mr. Noordewier in de reglementcommissie op te nemen en hij wordt nu reeds verwelkomd.

Vellinga deelt namens Arnhem mede, dat zij hun amendement ook intrekken.

Mrs. Postma (Amsterdam) wenst voorlopig geen groter ledenraad dan 35 leden. Het moest dan ook niet als voorstel gezien worden.

Voorstel 1 wordt in stemming gebracht. Niemand is tegen.

Storm wenst reglementcommissie, H.B. en organisatie gelijk met deze principiële wijziging van werkwijze der N.V.S.H. en spreekt de hoop uit allen aanwezig te zien op het eerste wetenschappelijke congres in 1953.

Voorstel 3.

Verraart (Den Haag) wil bij zijn verdelging niet uitgaan van het artikel van Ter Haar (Ledencontact no. 20) „Een andere weg” maar aan-luizing zoeken bij

het antwoord van Storm „Geen andere weg” (Ledencontact no. 21). Het is n.l. volkomen juist in een organisatie, waarin zoveel en grove belangen parallel lopen, aan de tegenstelling tussen stad en platteland meer betekenis toe te kennen, dan deze in werkelijkheid heeft, laat staan de stemverhoudingen ten congresse er op te baseren.

Om bestuur tegen de regeling, zoals deze thans in art. 75 huiselijk reglement is vastgelegd — 1 stem per afdeling + 1 stem voor elke volle 500 leden is, dat deze veel te grof is, te weinig rekening houdend met de structuur van onze organisatie: het feit n.l. dat niet minder dan 40 afdelingen minder dan 500 leden tellen.

Het voorstel van de afd. Den Haag, waarbij dus iedere afdeling 1 stem krijgt + 1 stem voor de eerste 250 en 1 stem voor elke volgende 500 leden, is een poging te komen tot grotere differentiatie van de stemmenaantallen ten congresse.

Als het tere punt bij dit voorstel wordt kennelijk gezien het gevaar van een verschuiving van de stemmenverhouding tussen de grote en kleine afdelingen in het voordeel van de kleine afdelingen. Men kan in het artikel van Storm lezen dat 60 % van de leden in de grote afdelingen wonen, terwijl de kleine afdelingen 60 % van het aantal stemmen bezitten.

Spreeker geeft hierop percentages van de stemmenverhoudingen zoals deze thans zijn, nl. 49% en 51% voor grote en kleine afdelingen, en zoals deze bij aanvaarding van het voorstel zullen worden (44 % voor de grote en 56 % voor de kleine afdelingen). Hij meent, dat de tegenstellingen tussen grote en kleine afdelingen niet zo essentieel zijn, dat gesproken kan worden van een de wet voorschrijven van de ene categorie door de andere.

Voorzitter wijst spreker er op dat er momenteel een categorie van middelgrote afdelingen bezig is te ontstaan, die als buffer kunnen fungeren tussen de enkele zeer grote en het grote aantal kleinere afdelingen. Hij meent, dat deze ontwikkeling een evenwichtiger en harmonischer opbouw van de organisatie waarborgt en meent dat het voorstel van Den Haag, dat gericht is op de differentiatie in de lagere regionen, voor iedereen aanvaardbaar moet zijn.

Van den Berg brengt namens een meerderheid van het H.B. praeadvies uit. In aansluiting op hetgeen Vervoort gezegd heeft, meent spreker er op te moeten wijzen, dat het in een groot deel van de vereniging wel gebruikelijk is, de stemmenverhouding evenredig met het ledental der afdeling te doen verlopen. Toen daar in '49 verandering in is gebracht, gebiedde dat omdat de grote afdelingen met 60 % meerderheid de andere afdelingen volkomen konden wegstemmen. Door de aangebrachte verandering kregen de grote afdelingen maar ca. 40 % van de stemmen in het congres.

De argumenten die Den Haag ter verdediging van hun voorstel aanvoeren, betekenen tegelijkertijd ontzenuwing van het voorstel. De tegenstelling tussen grote en kleine afdeling is helemaal niet meer zo groot als vier jaar geleden wel scheen. Het de wet voorschrijven aan kleine door grote afdelingen is nu omgezet in een tendens die Vervoort genoemd heeft en die gevaarlijk is als men er rekening mee houdt, dat in ons land nog zeer vele kleine afdelingen opgericht kunnen worden.

Spreeker heeft zijn cijfers iets anders gegroepeerd dan Den Haag en geeft zijn percentages weer. Volgens het oude systeem hebben afdelingen, die meer dan 1000 leden tellen, 55 % van het totale ledenaantal en 43 % van de stemmen. Volgens het nieuwe systeem hebben zij 37 % van de stemmen. Hij meent dat gesproken moet worden van de neiging tot overstemmen door kleine afdelingen. Namens de meerderheid van het H.B. moet spreker verzoeken de reeds bestaande regeling te handhaven.

Storm voegt hieraan nog toe, dat het doortrekken van de lijn in de zin van voorstel 3, een helenumering zou kunnen vormen om grote delegaties verdeeld te laten stemmen.

Vervolgens wordt over hetzelfde onderwerp het woord gevoerd door de gedelegeerde van Rotterdam:

Hoorweg: Wil graag weten welke urgentie er toegekend moet worden aan dit voorstel om het op dit congres te brengen. Er is afgeweken van art. 82 van de statuten „moeten 2 maanden voor het congres schriftelijk ter kennis van de leden worden gebracht.....” — dit is niet gedaan. Het is niet de bedoeling te voorkomen dat het voorstel besproken wordt, maar is het zo urgent dat moet worden afgeweken?

Nabrink antwoordt, dat in verband met het tweejaarlijks congresseren de situatie wel urgent is.

Nabrink vertegenwoordigend de allerkleinste minderheid in het H.B. meent dat niet te lichtvaardig over het voorstel heen gelopen moet worden. Het is belangrijk er naar te streven, dat kleine afdelingen aan het woord kunnen komen. Bovendien is het plezierig om de niet grote, maar toch niet allerkleinste afdelingen ook de kans te geven gedifferentieerd te stemmen. Spreker beveelt aan, het voorstel Den Haag te steunen.

Over voorstel 3 wordt bij afroeping gestemd.

Wortd verworpen met 82 tegen 67 stemmen. Totaal uitgebracht 152 stemmen. Door afwezigheid niet uitgebrachte stemmen: 3.

Voorstel 4. Toegedicht door Rotterdam.

Mondeling wordt nog toegelicht, dat de bedoeling is het voorkomen en indienen van punten, zoals ter behandeling werden gesteld bij het algemeen beleid. Ter voorkoming van een overbelaste agenda verdient dit voorstel steun.

Storm zegt dat men ook in het H.B. meent dat het uitermate belangrijk is dat dingen die niet de aandacht van het hele congres behoeven, met het H.B. worden opgenomen.

Het H.B. staat zeer aanvaardend tegenover dit voorstel maar zou Rotterdam willen voorstellen dat „a.g. dragen op” te schrappen. Men zou het willen zien als een zeer ernstige motie van orde voor dit en komende congressen.

Slot (Nijmegen) vraagt zich af of aannemen van dit voorstel niet tot gevolg zal hebben dat eventuele voorstellen, die toch wel sympathiek zijn voor de afdelingen, afgehaerd kunnen worden.

Storm wijst er op, dat wanneer een vraag of punt aan de orde gesteld wordt wat op geen enkele wijze is voorbereid, de voorzitter toch het recht moet hebben dit af te hanteren.

Besloten wordt, dat het H.B. voor 1953 van Rotterdam in de meest welwillende overweging zal worden.

24a. Vaststelling aantal leden Ledenraad.

25 plaatsen van de Ledenraad worden door Gewestelijke afdelingen, H.B. leden, Kascommissie etc. Het H.B. stelt het aantal leden op 25 tot 30 voor de komende zittingstermijn.

Huizing (Den Haag) stelt voor, dat de Ledenraad uit 25 leden zal worden op te richten Gewestelijke afdelingen, H.B. leden, Kascommissie etc.

Het Hoofdbestuur meent dat het H.B. 25 leden moet zijn.

Het wordt in het algemeen stemd voor 25 leden.

24b. 5 alsnog te benoemen leden namens Congres.

Storm deelt mede dat er een technische moeilijkheid is. De 25 leden van Gewesten en Kascommissie moeten door die Gewesten en Kascommissie worden aangewezen en benoemd door het Congres. Het is echter niet doenlijk nu reeds bekend te maken welke mensen door de Gewesten aangewezen worden. Daarom het verzoek de mensen nu reeds te benoemen, ook al kennen wij de namen niet en daarbij te aanvaarden dat aan stemmingen en besprekingen kan worden deelgenomen door nieuwe Gewesten.

Hiermee wordt accoord gegaan.

5 Leden Ledenraad. Genoemd worden Zr. Beek-v. Zijp, Mantel, Dr. Kijzer, Dorr, Scheper, Dannenburg, Neijhof, Mevr. Oostdijk, Kuiper, Rust, Vellings, Mevr. Jacobs (Eindhoven), Jacobs (Den Helder).

In verband met alle reglementskwesties die aan de reorganisatie vastzitten heeft het H.B. gedacht aan Mantel, als vertegenwoordigster van de explicatrices aan Zr. Beek-v. Zijp en verder aan Dorr en Scheper.

Er wordt bezwaar gemaakt tegen candidatuur van Dorr. Deze speelde aanvankelijk wel een bepaalde rol, maar tengevolge van zijn drukke werkzaamheden is hij thans minder actief.

Over de orde vraagt het woord: v. d. Arend (Hilversum).

v. d. Arend acht het belangrijk dat groepen, die geen Gewest vormen een stem krijgen in de Ledenraad.

Storm wijst er op, dat deze mensen geen Gewest moeten vertegenwoordigen, maar zichzelf.

Vervolgens vraagt Storm of er mensen zijn die hun candidatuur in willen trekken, omdat zij zichzelf niet zo belangrijk achten. Hierop reageren Mevr. Jacobs (Eindhoven) en Jacobs (Den Helder).

Hueting (Den Haag) zegt dat het H.B. zo tactisch was om drie kandidaten te noemen; als zij er nu vijf noemt, gelooft hij dat deze vijf benoemd kunnen worden zonder stemming.

Het H.B. beveelt hierop aan: in volgorde van voorkeur:

Mevr. Beek-v. Zijp
Mevr. Jacobs
Mantel
Dr. Kijzer
Neijhof

Er blijkt verzet te zijn in het Congres; men wil schriftelijk stemmen. Daarom worden de stembiljetten rondgedeeld.

Later blijkt de uitslag als volgt te zijn: uitgebracht 119 stemmen

Dr. Kijzer	113	Scheper	32
Zr. Beek-v. Zijp	111	Oostdijk	25
Mantel	109	Dannenburg	16
Mevr. Jacobs	98	Jacobs (Den Helder)	5
Neijhof	94	Rust	3
Vellings	11		

9 blanco; ongebillig 2.

5. INSTELLEN VAN CENTRALE CURSUS VOOR DE KADERVORMING

Nabrink meent dat het ternauwernood noodzakelijk is dit Hoofdbestuurvoorstel nog eens hier te behandelen. De behoefte is gebleken een beperkt aantal mensen op te leiden die over voldoende kennis moeten beschikken, willen zij het recht hebben tot het volgen van de centrale cursussen die onderdelen zullen vormen van de opleiding van het kader.

Voorlopig wordt alleen de goedkeuring gevraagd voor het instellen van één centrale Kadercursus.

Het H.B. moet adviseren het amendement van Veendam niet aan te nemen. Er is n.l. niet voldoende onderscheid gemaakt tussen Kaderconferenties en Kadercursussen; het betreft een landelijke scholing die niets met lezingen te maken heeft.

Voorstel zonder amendement aanvaard.

6. RATIONALISERING VAN DE METHODE VAN KADERCONFERENTIES

Griep (Utrecht) meent dat het niet nodig is dit voorstel nader toe te lichten. Het zijn suggesties die het werk van de Kaderconferenties alleen maar kunnen bevorderen.

7. VOORSTEL TOT REGIONAAL BELEGGEN VAN KADERCONFERENTIES

Het H.B. zal voorstel 6 van Utrecht gaarne (hoewel in enkele onderdelen vrijblijvend) willen aanvaarden. Ten opzichte van regionale Kaderconferenties staat het H.B. echter zeer huiverig en zij zou dit voorstel niet graag aanvaard willen zien. Het woord is voorlopig aan de Gewesten en wij moeten afwachten wat die aan Kadervorming zullen doen.

Het woord vragen: Vossenberg (Den Helder); Hoorweg (Rotterdam); Oskam (Den Haag); Romijn (Apeldoorn); Hennekes (Groningen); Vervoort (Den Haag).

Vossenberg: Den Helder staat achter voorstel 7 als het tot daadwerkelijke uitvoering zou komen, maar er zijn een paar bezwaren van praktische aard: 1e. Tijd en plaats; 2e. financiële consequenties voor eventuele deelnemers. Den Helder zou graag willen, dat ten minste één bestuurslid zou deelnemen; waarschijnlijk zal het niet mogelijk zijn dit privé te betalen, terwijl het ook bezwaarlijk is dit ten laste van de afdelingskas te laten komen.

Wil daarom in overweging geven voor de afdelingen waarvoor dezelfde bezwaren gelden, een schriftelijke cursus beschikbaar te stellen.

Hoorweg (Rotterdam): Wil eveneens graag overwogen zien in hoeverre er schriftelijke cursussen van gemaakt kunnen worden in verbinding dan met contactavonden. Tevens graag nog een uiteenzetting hoe het H.B. dit denkt te financieren, daar er in de begroting niets van is gebleken.

Oskam staat volledig achter 6 maar zou dit gecompliceerd willen zien n.l.: In begin van het seizoen agenda op te stellen van te behandelen onderwerpen en eventueel een syllabus, die enkele maanden van tevoren gereed komt. Tevens literatuurlijst te verstrekken over de te behandelen onderwerpen.

Hennekes (Groningen) wil er op wijzen, dat voorstel 5 van het H.B. betrekking heeft op afdelingen die in het Westen van het land liggen. Voor de noordelijke zal het niet mogelijk zijn aan die cursussen deel te nemen en daarom hoopt Groningen dat het H.B. wil overwegen ook in het noorden en zuiden van het land aan Kadervorming te doen.

Romijn (Apeldoorn) heeft ook bezwaren van financiële aard en ten aanzien van tijd en plaats.

Vervoort (Den Haag) heeft het voorstel van het H.B. met gereserveerde instemming begroet. Die reserve zou verminderd kunnen worden indien er meer inlichtingen werden verstrekt over de aard der scholing. Er worden psychologie en filosofie genoemd. Den Haag acht het gewensd dat ook sociologie een plaats vindt.

Nabrink wijst er op, dat men moet begrijpen, dat voorstel 5 het heeft over landelijke scholing. Ook staat er, dat afgien de aan te kopen leerboeken, de kosten voor de deelnemers zo laag mogelijk gesteld zullen zijn — dit betekent dus, dat wij belangrijke bedragen uit zullen moeten trekken voor reiskosten.

Het is kortzichtig te denken dat het H.B. alleen aan plaatsen als Den Haag, Amsterdam en Rotterdam gedacht heeft. De bedoeling is, dat bekwame mensen uit het land (al of niet uit afdelingen) er aan moeten kunnen deelnemen. Het gaat niet over propaganda in afgelegen streken, het gaat niet over Kaderscholing, maar over het vervolmaken van de kennis van daartoe geschikte mensen.

De financiële kant zal de aandacht van de penningmeester hebben. We zijn er van overtuigd, dat het geld zal kosten, maar we zijn er eveneens van overtuigd, dat het zo belangrijk is dat we daarvoor geld moeten vinden.

Het H.B. heeft bezwaar tegen schriftelijke lessen. Die kunnen op z'n hoogst bijstof geven. De deelnemers zullen zeker nutteloos krijgen maar die hebben in onze gedachten niet het karakter van schriftelijke lessen.

De aard der lessen moet inderdaad veelzijdig zijn maar overvraagt U niet. Wij hebben het over cursussen van vier maanden en men zal dus op z'n best zestienmaal bijeen kunnen komen. Als Den Haag het zo wil amenderen, dat de eerste cursus aan diepte-psychologie gewijd is en b.v. een volgende aan sociologie, dan willen wij dat bekijken, maar U moet dat niet willen opdringen.

Storm vat hierop alles nog eens in het kort samen en verzoekt daarna hiermee in grote lijnen accoord te willen gaan en in verbinding te blijven met het H.B. daar waar men meent dat dit te ver gaat of te kort schiet.

Houtweg merkt op, dat men nog geen raming gehoord heeft van de penningmeester.

Storm zegt dat de penningmeester het in eerste instantie denkt op te vangen met de reserve-post. De ervaring met twee-jaarlijks begrotingen is niet groot genoeg om de cijfers exact te kunnen bekijken.

In grote lijnen kan het Congres zich wel accoord verklaren en het H.B. hoopt een en ander naar tevredenheid te kunnen uitvoeren.

9. MOGELIJKHEDEN TOT INSTELLEN VAN COMMISSIE INZAKE BUREAU VOOR HUWELIJSBEMIDDELING.

Storm kan zeggen, dat voorstel 9 de ernstige aandacht heeft van zowel Hoofdbestuur als Geneeskundige Raad. De mening in het H.B. is zeer verdeeld, de Gen. Raad staat afwijzend tegenover het vormen van deze commissie. Daarom stelt het H.B. voor, na de Studiefaculteit in de School van Wijsbegeerte (5-6 Juli) na te gaan in hoeverre die conferentie puntje heeft opgeleverd.

Merr. Postma deelt mede, dat Amsterdam al kandidaten voor deze commissie had. n.l. *Mevr. J. v. Santwijk*, *Dr. Lexie* en *Dr. Snoethlage*, die dit probleem wilden bestuderen. In ieder geval wenst Amsterdam de garantie dat het niet afgeschoven wordt, het is een zeer nijpend vraagstuk.

Storm is het daar wel mee eens, maar het is de vraag of wij er iets aan moeten doen. Het H.B. wenst niet vastgelegd te worden door een commissie maar wil wel verhandelen via en na de conferentie in Amsterdam, er aandacht voor te hebben. De zaak zal ernstig overwogen worden.

Hiermee gaat Amsterdam accoord. Ook de overige gedelegeerden kunnen zich met deze gang van zaken wel verenigen.

10. BENOEMEN VAN PROPAGANDA COMMISSIE.

Voorstel 10.

Hier wil het H.B. Rotterdam sterk in overweging geven, te denken aan hun voorstel 4, n.l. dat Rotterdam contact opneemt met het H.B. om nu te gaan in hoeverre er een lichaam is te scheppen dat onder de naam Propaganda-commissie werkzaam kan zijn.

Rotterdam gaat daarmee accoord.

Storm verzekert dat de propaganda opnieuw door het H.B. zal worden bekeken in de geest van het Rotterdamse voorstel.

Orde Voorster van Oskam (Den Haag): Vanmorgen hebben wij een vraag gesteld en suggesties gegeven inzake de werkgroep Bevolkingsvraagstuk. Hierop zou de secretaris van die groep antwoorden.

Storm verwijst de secretaris van de Werkgroep Bevolkingsvraagstuk naar de Rondvraag.

Er moet echter overlegd worden hoe laat de bijeenkomst zal sluiten. *Storm* stelt voor uiterlijk 18.30, d.w.z. dat er 40 minuten voor sprekers en beantwoording beschikbaar zijn. Ergo 3 minuten-speeches zijn toegestaan.

25. RONDVRAAG:

Vervoort (inzake Bevolkingsvraagstuk): De moeilijkheden waar de werkgroep voor staat, hebben aanleiding gegeven tot onvoldaanheid in de boezem van die werkgroep. Voor een deel van het opgestelde rapport (n.l. over de gevolgen van de bevolkingsstename) in Nederland hebben wij geen capabele mensen om dit uit te werken en er iets bevredigends over te zeggen. We zullen met die werkgroep een heel andere richting uit moeten, daar ik het niet mogelijk acht met de beschikbare mensen dit rapport uit te werken. Een aantal details zouden wij kunnen proberen uit te besteden; of wij zouden kunnen trachten een aantal mensen van buiten de organisatie tot ons te trekken. Dit lijkt wel mogelijk, omdat de werkgroep er niet van uitgaat de schadelijkheid van de bevolkingsgroei te bewijzen.

Vervoort licht uitvoerig toe, dat het gaat om zuiver objectieve studie van dit vraagstuk.

Storm hamert af dat *Vervoort* de beschikbare tijd overschrijdt en stelt voor, dat de mensen die interesse hebben contact opnemen met de secretaris van de werkgroep.

Mevr. Dreckschmidt (Arnhem): Onze statuten vermelden in art. 5e afzonderlijk het bevolkingsvraagstuk. In Verstandig Ouderschap is gedurende het hele jaar 1951 in allerlei artikelen (voor zover het de conclusie betrof) uitsluitend een lans gebroken voor de opvatting dat er overbevolking op de wereld of in Nederland is of dreigt. Anders gezegd: in een of andere vorm is uitsluitend de Overbevolkingstheorie verleden tijd.

Op een kaderconferentie in 1950 is door het H.B.-lid *Ir. v. d. Berg* verklaard dat het goed zou zijn, dat *Dr. de Leeuwe*, die de overbevolkingstheorie afwijst, een inleiding zou houden op een kaderconferentie. Dit is nooit doorgegaan en voor zover mij bekend heeft hij ook nooit een uitnodiging ontvangen. Ook is *Dr. de Leeuwe* het hele jaar 1951 niet in de gelegenheid gesteld in A.O. argumenten voor zijn opvatting aan te voeren.

Spreekster meent dat het zeer belangrijk is een brede discussie te voeren en verzoekt voorzitter aan de vergadering voor te leggen, dat *Dr. de Leeuwe* op de kortste termijn uitgenodigd wordt tot het houden van een volledige inleiding op een landelijke kaderconferentie met uitgebreide discussie. Dus geen tweede inleiding diezelfde dag.

Storm roept de afdeling op die het voorstel willen steunen om Dr. de Leeuwe te laten spreken als enige inleider op een Kaderronferentie.

Pork (Amsterdam) wil naar voren brengen, dat hij er na veel gevraag achter is gekomen dat hij, als werkend lid, in de Rondvraag het woord kan voeren. Hij zou graag willen dat de verbodende werkende leden/begunstigende leden eens duidelijk in V.O. werd uiteengezet. Naar zijn mening zouden er dan veel meer werkende leden komen.

In de voorlopige beschrijvingsbrief heeft spreker het verslag van de werkgroep v.h. bevolkingsvraagstuk gelezen en de indruk gekregen dat er enige verwarring bestaat. Er overtuikt (ook in de artikelen in V.O.) één theorie n.l. die van de overbevolking, terwijl in dit blad gestaan heeft, dat zowel voor als tegenstanders aan het woord zouden mogen komen. Spreker stelt daarom voor, in de werkgroep twee leden op te nemen die uitgesproken tegenstanders van de overbevolkingstheorie zijn; stelt voor toe te voegen een katholiek of protestants bevolkingsdeskundige alsmede een vertegenwoordiger van de marxistische opvattingen n.l. Dr. de Leeuwe uit Den Haag.

Storm wijst er op, dat alleen stemming hierover kan worden toegestaan of overwogen, wanneer deze voorstellen worden aangenomen door een afdelingsdelegatie.

Dr. de Leeuwe wil voorstel van Mevr. Dreckachmidt splitsen.

Storm zegt hem, dat hij wel het recht heeft om het woord te voeren, maar niet om voorstellen te doen.

Mevr. de Haan (Hoorn) wil dank uitbrengen aan het Congres en aan de afdeling Amsterdam voor de ontvangst en vermaing.

Voorts wil zij recht zetten, dat Hoorn gedacht zou hebben dat Storm de radiospreker niet voor zich privé houdt. Maar tegen de mensen die op het bureau komen wordt altijd gezegd dat die dokter Storm voorzitter van de organisatie is en de mensen nemen dan vanzelf aan dat de mening die Storm naar voren brengt ook van hem wordt.

Ook komen er dames die informeren naar P.O. door middel van basaal temperatuur meten, is het mogelijk daar iets meer over bekend te maken?

Unkel (Maastricht) wijst er op, dat zowel in Amersfoort als nu in Amsterdam de Congreszaal te klein geacht moet worden. Hij dringt er op aan in het vervolg voor grotere ruimte te zorgen.

Meijer (Gorinchem) wil weten of de Gen. Raad wel voortdurend contact met doktoren opneemt en hoe deze daar dan op reageren.

Dr. de Leeuwe vraagt waarom hij geen voorstellen mag doen, als anderen daarmee wel in de gelegenheid worden gesteld?

Storm antwoordt, dat hij niet gerechtigd is om voorstellen te doen en Storm wenst hem dat recht ook niet te geven. Hij acht het wel van belang dat het congres zich uitspreekt over hetgeen Mevr. Dreckachmidt voorgesteld heeft.

Dr. de Leeuwe zegt dat dit een nieuw bewijs is van de democratie die hier wordt weggevat.

U hebt het gehad over het Internationaal Congres en dat daar Margaret Sanger met dollars rammelde; tevens hebt U gezegd dat er geld van de N.V.S.H. aan deze zaak is weggegaan en dat men er zich nu van distancieert. In de „Waarheid“ van April '51 heeft hetzelfde al gestaan. Waarom is dit bestuur nog een tijdlang

doorgegaan met deze zaak te ondersteunen? Het staat onomstotelijk vast, aldus Dr. de Leeuwe, dat niet De Waarheid in het nadeel van de leden gesproken heeft, maar dat het bestuur een zodanig beleid gevoerd heeft, dat zij geld van de leden verzooit heeft.

Rietveld (Den Haag) wil dank zeggen voor het vertrouwen dat men getoond heeft door hem te kiezen als lid van het H.B. Hij is zich bewust van de grote verantwoordelijkheid die daarmee op hem geladen is en verzekert dat hij met alles wat in hem is, zal werken om zijn functie zo goed mogelijk te vervullen.

Griep (Utrecht) sluit zich aan bij deze woorden.

Wuls (Zuandam): Weet niet of het zijn taak is, maar wil dank brengen aan de voorzitter voor de waarlijk democratische wijze waarop hij deze twee dagen zijn taak heeft verricht. Iedere afgevaardigde die dit wenste heeft het woord kunnen voeren, maar niettemin staat het voor mij vast, aldus spreker, dat wij weer in één van onze dagbladen zullen kunnen lezen, dat de democratie bij de N.V.S.H. zerk is, dit zullen wij echter graag aanvaarden.

Dan heeft hij nog een vraag: het H.B. is nu tot elf leden uitgebreid; was het niet de bedoeling ook een vijfde D.B. lid te benoemen en moet dit dan nu niet geschieden?

Mevr. Fokkelman (Amsterdam) vraagt hoeveel begunstigende leden het jaarverslag hebben aangevraagd.

Derksen (Leiden) verzoekt iedereen die meer wil weten over de Pododi, kritiek heeft of suggesties, zich schriftelijk met de redactie-leden in verbinding te stellen, dan zal getracht worden alle mogelijke inlichtingen veel vollediger te verstrekken dan vandaag wel mogelijk was.

Mevr. Postma (Amsterdam) brengt namens de logies-commissie dank over voor de vriendelijke woorden die over deze commissie gezegd zijn tijdens dit congres.

Storm antwoordt op de vraag over het Internationale werk en zegt, dat de Leeuwe naar zijn mening zijn woorden sterk heeft verdraaid. Hij kan verzekeren dat de officiële afgevaardigde van de Amerikaanse Planned Parenthood Federation even tevergeefs tegen de dollar-smijterij van Margaret Sanger heeft opgebokst. Het is zeker niet zo dat wij in de congressen maar met geld hebben gesmeten zonder er enig nut van te hebben; het is ons echter niet mogen gelukken een organisatie samen te stellen.

Met Dr. de Leeuwe is Storm het in zeker opzicht eens wanneer hij over de democratie spreekt met enige hoon. Het spijt Storm zeer dat er in Den Haag blijkbaar zodanig aanleiding is geweest dat het onmogelijk was de minderheid aan het woord te laten komen.

Tot Mevr. de Haan zegt Storm, dat het mogelijk is, dat zij trots geweest zijn te kunnen zeggen dat de radiospreker Storm hun voorzitter is, maar als zij nu ineens minder trots er op is, berust dat alleen op slecht luisteren.

Wat betreft het vijfde D.B.lid. Daar stond het H.B. van negen leden zeer sceptisch tegenover. Daarom is voorgesteld een „getrapte“ uitbreiding van het D.B. van drie naar vijf. Het is zeer verheugend dat Tunis bereid is gevonden deze stap te nemen en op het ogenblik is er nog geen contact met een ander H.B.lid die er voor in aanmerking kan en wil komen. Daarom kan het congres hier nog niet in voorzien.

Nabrink wil ook nog een en ander uit deze rondvraag beantwoorden. Het verschil tussen begunstigende en werkende leden wordt zoveel mogelijk naar voren gebracht en staat duidelijk in het reglement. Er kan wel eens een artikel over geschreven worden, maar het dient toch eigenlijk zoveel mogelijk in afbakening en te worden besproken.

Urk heeft gevraagd naar een paar bijzondere mensen in de Werkgroep. Het H.B. zal daar waarschijnlijk niet voor voelen. De werkgroep is niet veel zorg vanrapel den zij worden vooral kunnen merken. Spreker kan echter verzekeren, dat pro-stant-denkende mensen in deze groep opgenomen zijn, terwijl er ook een marxist in zit.

Wij betrouwen het erz. dat de- maal te klein is geldeken, maar het aantal le- mers wordt ieder jaar groter. Volgend jaar zal er rekening mee gehouden wor- den: het is de bedoeling dan in Rotterdam te congresseren in het Grouthandels- gebouu.

Indien de heer Meijer uit Gorin hem adressen heeft van doktoren van wie hij verumdt, dat ze interesse hebben voor ons werk, laat hij ze dan doorgeven aan de Genereindige Raad.

Mevr. Fokkelman kan ik antwoorden dat niet meer dan 15 begunstigende leden era jaarverlag hebben aangeraapt.

Sturm vraagt hem toe te staan reeds enkele dingen te zeggen, die op sluiting van dit congres slaan. Allereerst wil hij complimenteren over de wijze waarop ver- gaderd en berandlaagd is. Inderdaad werden vroeger meer detailkwesties besproken en het is zeker niet nu, dat hij technisch werk geen fouten worden gemaakt, maar gezien de proporties is er heel wat werk verzet. Daarom heeft dit congres in menig opzichte reeds een breed gegeven van de mogelijkheden in de toekomst wanneer wij komen tot congresen waar meer principiële grondslagen nauwelijks aan de orde zijn.

Sturm licht toe waarom demonstratieve congresen nodig zijn. Bij Huisoudelijke congresen als deze kunnen wij nimmer op grote schaal overgaan tot uitnodigen van culturele en maatschappelijke organisaties, die wij toch graag zouden doordringen van de handreik van ons werk. Wat wij hier bereiken zal in het komende jaar van groot belang worden.

Wat betreft de aanstelling der delegaties: ik hoop dat U zich geen van allen onmogelijk laat maken Uw delegatie namen te stellen zoals de reglementen dat eisen. Ik weet, dat het bijna onmogelijk gemaakt kan worden, maar moet dat "bija" onderwerpen. Er moeten krasse maatregelen genomen worden om een betere vertegenwoordiging van de afdelingen mogelijk te maken.

Bij het invullen van de presentielijst is geldeken dat bepaald e afdelingen teveel gederworden hebben doen inschrijven. Bezint U zich daarop nog eens aan de hand van het reglement.

Sturm dankt vervolgens de afdeling Amsterdam voor de verleende assistentie die door het H.B. op hoge prijs is geveeld. Dankt het personeel van het verenigings- kantoor, de congresverlag-commissie en hoopt dat de stenografen spoedig in staat zullen zijn het verlag van de commissie en H.B. voor te leggen.

Hierna wordt het Congres verzocht uitspraak te doen ten opzichte van de voor het H.B. aanvaardbare motie om Dr. de Leeuwe te laten spreken als enige labeider op een Konferentie.

De aindag luidt: 16 stemmen voor; 142 stemmen tegen; 1 stem blaauw.

Sturm opraakt hierna dank uit aan allen die er toe hebben bijgedragen dit Congres tot mit een goed einde te brengen en sluit de bijeenkomst.

6.691
05.11

21 NOV. 1952

ADP/166173

VERSLAG van een te Leerdam op Woensdag, 19 November 1952 in het gebouw "Tavenu" gehouden openbare bijeenkomst, uitgaande van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming, Gewest Zuid-Holland, Secr. Wilgenlaan 44 te Delft.

Aanwezig: ± 90 personen, voor het merendeel bestaande uit jeugdige personen tussen 18 en 25 jaar;

Zaalcapaciteit: ± 280 personen.

Spreeker: G. Selier uit Rotterdam, propagandist en vertegenwoordiger van de N.S.V.H.

Onderwerp: "Liefde zonder vrees".

Aanvang : 20.15 uur.

Stemming : Rustig met zo nu en dan enige hilariteit.

Te omstreeks 20.15 uur werd deze bijeenkomst geopend door een onbekend persoon, die later aangeduid werd als de voorzitter van het Gewest Zuid-Holland van de N.V.S.H.

Spreeker maakte zijn verontschuldiging voor het feit, dat in de folder, die huis aan huis was bezorgd in verband met deze bijeenkomst, te elfder ure een wijziging was aangebracht. Op deze folder stond gedrukt dat de bijeenkomst zou worden gehouden in het gebouw L.S.V., Tiendweg Leerdam, doch er waren moeilijkheden gerezen, aldus spreker, die alleen in ons kleine Holland mogelijk waren, tengevolge waarvan geen gebruik kon worden gemaakt van het gebouw L.S.V., zodat thans deze bijeenkomst in het gebouw "Tavenu" werd gehouden.

Na deze korte inleiding werd het woord gegeven aan G. Selier propagandist en vertegenwoordiger van de N.V.S.H. Op het podium waren een aantal kaarten opgehangen o.a. voorstellende de in- en uitwendige geslachtsorganen van man en vrouw. Aan de hand van deze kaarten behandelde spreker het proces van bevruchting tot geboorte in grote lijnen. Volgens hem was deze uitleg noodzakelijk om te komen tot zijn onderwerp van deze avond "Liefde zonder vrees". Daarna werd door hem behandeld de periodieke onthouding methode Ogino-Knauss. Nadrukkelijk verklaarde hij dat de N.V.S.H. niets te maken wilde hebben met het onbevoegd opwekken van abortus, doch als doel had o.a. het bevorderen van de gedachte van bewuste kindergeboorte en dat wanneer geen kinderen gewenst werden deze ook niet zouden worden verwekt. Door spreker werd gewezen op het feit, dat per uur 19.000 kinderen geboren worden, waarvan een groot aantal niet werd gewenst door de ouders. Tijdens de behandeling van de methode Ogino-Knauss wees spr. er speciaal op, dat deze methode ook kon worden gebruikt in geval men wel een kind wenste. Daarna werd enige tijd pauze gehouden

Tijdens de pauze werden door en beiden wonende te Leerdam aan de bezoekers, ongevraagd, folders aangeboden. De inhoud van bedoelde folder was een uiteenzetting van het doel en streven van de N.V.S.H. Ook werd aangeboden een propagandanummer van het maandblad "Verstandig Ouderschap"

van meergenoemd
de-

van meergenoemde NVSH.

Na de pauze begon spreker er op te wijzen, dat door de Generale Synode van de Ned. Hervormde Kerk dan eindelijk een uitspraak was gedaan, waarmede de NVSH geheel instemde, inzake een verantwoord ouderschap met beheerste kinderbeperking. Het hierover door genoemde Synode uitgegeven boekwerk, getiteld "Het Huwelijk" kon hij ten zeerste aanbevelen. Enige passages uit dit boek werden door hem voorgelezen. Met het standpunt van de Rooms-Katholieke Kerk in zake deze materie was spreker het niet eens. Spr. verklaarde dat eindelijk de R.K. Kerk had ingezien dat om sociaal economische en andere redenen het wel gewenst kan zijn dat de periodieke onthouding wordt toegepast. Volgens de R.K. Kerk zou er geen bezwaar bestaan tegen het gebruik van de methode Ogino-Knauss. Dit was duidelijk gebleken uit een indicatie van de Paus, waarvan men een gedrukt exemplaar kon verkrijgen bij de redactie van het R.K. Tijdschrift "De Tijd" te Amsterdam. Volgens spreker was de R.K. Kerk niet tegen eerdergenoemde methode, maar aangezien deze methode niet door alle vrouwen kon worden toegepast, zou de R.K. Kerk in zulke gevallen de algehele onthouding voorschrijven. Volgens spr. zouden man en vrouw dan als broertje en zusje moeten gaan samenleven. Dit vond hij onmenselijk. "In dergelijke gevallen adviseeren wij gebruik te maken van voorbehoedmiddelen, die door ons vereniging worden verkocht", aldus spreker.

Gedurende zijn betoog kwam spr. ook op het feit dat hier in Nederland kinderbijslag werd verleend. Voor dit woord wilde hij, volgens zijn zeggen, geen ander lelijk woord gebruiken. In Frans-West-Afrika was door de Franse regering ook een kinderbijslagregeling ingesteld. Het gevolg was, dat de negers aldaar, in plaats van 2 of 3 vrouwen, meerdere vrouwen namen om toch maar een groot bedrag aan kinderbijslag te kunnen opstrijken. Hierdoor vonden natuurlijk meerdere geboorten plaats. Dit nam zulke vormen aan, dat de Bisschoppen van de R.K. Kerk aldaar aan de regering hadden verzocht deze kinderbijslag af te schaffen. In Nederland was de situatie volgens hem anders. Hier wordt aan elke werknemer kinderbijslag verleend en wel zo, dat of hij nu Directeur van de Amsterdamse Bank is met een salaris van f.25.000,- of arbeider op een glasfabriek, de bijslag even hoog is. Er waren volgens spr. plannen om degenen die grote salarissen genoten ook een hogere kinderbijslag te verstrekken. Volgens hem was hierop echter afwijzend gereageerd door de Sociaal Economische Raad. Door hem werden de bezoeken aangemaand de film "Het Mirakel van Milaan", zodra deze in Leerdam zou worden vertoond, te gaan zien. Een korte uiteenzetting van die film werd door hem gegeven. Tenslotte werden de aanwezigen aangespoord zich als lid van de NVSH op te geven. De contributie bedraagt f.2,50 per jaar. Volgens spreker was het bestuurslid

alhier genegen alle gewenste inlichtingen te verstrekken. Volgens spr. beschikte genoemde over een aantal boeken die als voorlichting, speciaal voor de jongeren, dienden. Ook zou in het bezit zijn van een lijst vermeldende de door de NVSH uitgegeven en ter beschikking te stellen boeken.

, die tijdens deze opmerking zijn hand om hoog stak, zou dan zo veel mogelijk de gewenste inlichtingen verschaffen.

Te 22.30 uur werd deze bijeenkomst beëindigd.

Einde

Leerdam, 20 November 1952

Verbinding no.8

RAPPORT VAN KB

AAN HB

No.:

Betr.: Middelkaderscholing C.P.N. te Den Haag op 17-11-1953.

Bijl.:

Typ.H.

ADL; 209011
Dupl. —
DAT. 24 DEC. 1953
Bijl. 2. 16.151 / 16.151
Code 05.31 / 07.125.7

Via de I.D. te Gouda werd het volgend verslag ontvangen. Op Dinsdag 17 November 1953 was er middelkaderscholing der C.P.N. te 's-Gravenhage. Chris BISCHOT trad op als scholingsleider. Behandeld werd het laatste gedeelte van hoofdstuk 6 uit "Economische Vraagstukken" en een gedeelte uit "De rede van Malenkow". Aan het einde der scholing vestigde BISCHOT de aandacht van de aanwezigen op het blad "Voor een duurzame Vrede, voor Volksdemocratie". Dit blad werd volgens BISCHOT veel te weinig gelezen. Het is wel taai, maar er staan heel belangrijke dingen in. Wij moeten in onze afdelingen op dit blad wijzen, zei hij. Dit is namelijk een landelijke opdracht. Tijdens de scholing kwam het gesprek op de "Vredesbeweging". BISCHOT vroeg de mening van de aanwezigen over de gevolgde tactiek. Unaniem waren zij van mening, dat de huidige richting niet goed was. Te veel koerst men op intellectuelen e.d. Men moest zich meer richten op de arbeiders. Een dominee blijft altijd een dominee en zal zich nooit kunnen uitdrukken in de taal die de arbeiders grijpt. BISCHOT zei, dat dit iets is waar men mee zat. Men was van plan het roer om te gooien. Er zal meer worden gekoerst op de arbeiders en ook in de fabrieken zal men opinieonderzoeken gaan houden. Nog voor het einde van dit jaar, aldus BISCHOT, zal hierover waarschijnlijk een grote vergadering worden belegd. waar besluiten zullen worden genomen. Als de arbeiders in actie komen zullen deze vanzelf de anderen mee. Het doel van de vredesbeweging is het voorkomen van een oorlog. De vredesbeweging moet de regeringen dwingen tot een vredelievende politiek. De partij moet wel in de vredesbeweging vertegenwoordigd zijn, doch niet in de eerste plaats de leiding uitmaken. Laat anderen de leiding nemen. De beweging zit toch al te veel in de communistische verdomhoek. De partij maakt gebruik van de resultaten van de vredesbeweging. Deze beweging heeft niet tot taak een socialis-tische regering voor een oorlogszuchtige regering in de plaats te stel-len. De vredesbeweging heeft alleen de vrede tot doel. De rest doet onze partij, aldus BISCHOT. Voorts vestigde hij de aandacht op de geringe opkomst van de scholingsleden. De oorzaak hiervan was, dat er op dezelfde avond van de scholing in Den Haag een vergadering was van de Nederlandse Vereniging tot Sexuele Hervorming. Deze vereniging is volgens BISCHOT, in handen van Trotskisten. Bijna de gehele leiding is Trotskistisch, alleen Van Emden BOAS is een partijgenoot. In Den Haag zijn ongeveer 20 partijgenoten werkend lid van de vereniging. Zij maken ongeveer de helft uit van het aantal personen, die de vergaderingen van deze vereniging bezoeken. Met de andere gezonde mensen, kunnen zij daar gemakkelijk een overwinning behalen. De voorzitter van deze vereniging dokter STORM, heeft onlangs voor abortus provocatus in de gevangenis gezeten. Het is een pracht gelegenheid om hem voor dit feit te wippen, aldus BISCHOT.

KB, 23 December 1953.

No. 823y-46

=====

Betreft: N.V.S.H.

AC	247781
D.	d
DA.	14 SEP. 1954
Bijl.	
Code	

10 September 1954.

Op de op 23 April 1954 alhier gehouden jaarvergadering van de Afdeling Amsterdam der Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming, werd het nieuwe afdelingsbestuur =waarin, voor zover bekend, tot nu toe geen wijzigingen zijn gekomen= als volgt samengesteld:

- 1) voorzitter:
- 2) secretaris:

- 3) penningmeest
- 4) leden:

- 5)
- 6)

7)

8)

9)

===

Volgens beschikbare gegevens was het landelijk ledental van de N.V.S.H. =blijkens uitspraak op het in 1954 gehouden congres= de 90.000 gepasseerd.

In Januari 1953 had de Afdeling Amsterdam 15.000 leden.

Hier kan dus met recht worden gesproken van een massa-organisatie.

In de kolommen van DE WAARHEID werd in 1950, 1951 en 1952 meermalen intense aandacht besteed aan de gang van zaken in deze vereniging. Te oordelen naar de tendens dezer artikelen ging het de communisten in de organisatie niet geheel naar den vleze. De vereniging werd nl. verweten in "trotzkistisch vaarwater" te zijn verzeild geraakt. De indruk werd verkregen dat men met deze artikelen beoogde, de vereniging in politiek opzicht af te buigen naar communistische zienswijzen., uiteraard met behulp van de daarin gebundelde geestverwanten. Enige fraaie titels in deze mogen wellicht ten voorbeeld strekken, t.w.

- . Amerikaanse koers in de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming;
- . Leden moeten zich hiertegen te weer stellen;
- . De overbevolkingstheorie is een leugenachtige, imperialistische theorie, die ten doel heeft de aandacht af te leiden van de werkelijke oorzaken van de crisis, verspilling van grond, voedsel, enz., werkloosheid en daling van het levenspeil;
- . De oppositie tegen de reactionaire onwetenschappelijke koers van het hoofdbestuur der NVSH en van de redacteur van Verstandig Ouderschap, enz.;
- . Strijd tegen de leiding is geboden;
- . Ontruk de N.V.S.H. aan de Trotskisten;
- . Anti-communisme in de N.V.S.H. van bovenaf verbreed;
- . De feitenverdraaiing van prof. J.J. Fahrenfort tegenover de feiten van M. ILJIN. P.v.d.A.-politiek in de N.V.S.H.;

Bestrijdt

- . Bestrijdt Amerikanisme en verdedigt de rechten van de leden;
- . Weg met het dollarcongres;
- . Discussie-bijdrage vervalst;
- . Ideologisch beschouwt de huidige leiding van de N.V.S.H. het als haar voornaamste taak om, onder het mom van niet-aan-politiek-doen, op geraffineerde manier, vooral in het orgaan Verstandig Ouderschap, propaganda te voeren voor emigratie, Marshall-hulp, enz.
- . Geestelijk vergif in Verstandig Ouderschap. Anti-communistische laster en aanbeveling van ziekelijke seksualiteit.

In hoofdzaak schijnt deze campagne tegen de N.V.S.H. te zijn gevoerd door _____ te Den Haag wonende communist

_____, die op het in April 1952 gehouden congres van de N.V.S.H. de toezegging heeft verkregen, zijn inzichten in "Verstandig Ouderschap" ook te mogen laten uitkomen over het bevolkingsvraagstuk en het begrip "overbevolking".

Op grond van deze toezegging verschenen, doch uitdrukkelijk buiten verantwoordelijkheid van de redactie, _____ twee artikelen van zijn hand in het genoemde orgaan van April en Mei 1954.

====

In een, meer speciaal tot het kader gericht artikel, in "Verstandig Ouderschap" dd. Juli/Aug.1954 wordt nog eens betoogd hoe open de N.V.S.H. is. Iedereen is welkom, ongeacht de politiek of gezindte, ook in de discussie. "Maar hoe opener een organisatie, des te individualistischer haar leden, en hoe meer toegankelijk de discussie, des te verleidelijker te proberen een bepaalde zienswijze te laten domineren. En hoe verleidelijk dit is, hoe gemakkelijk men toch weer zal overhellen naar een bepaald dogma (in welke richting dan ook) of een bepaalde doctrine, de deur moet open blijven voor een ieder en voor elke mening, mits de idee van de sexuele hervorming niet wordt aangetast." "Zoekt niet wat scheidt, maar wat verbindt.....Ondanks de tegenstellingen? Inderdaad, ondanks."

De vereniging vindt haar massale aanhang in velerlei maatschappelijke en verschillende politieke (meestal geen confessionele) geledingen. Indien de politieke verhoudingen in de hoofdstad als maatstaf worden genomen, dan kan het vanzelfsprekend niet uitblijven, dat een groot aantal leden en begunstigers wordt gevonden in communistische kringen.

Voor recapitulatie, zie aanhangsel.

=====

VERBINDING NO.50

No.8752

d.d. 19 Mei 1954

Bijl.: 1

Betr.: N.V.S.H.

ACD/241070
DAI. 26 JULI 1954
Bijl. 1
Code

24 Juli 1954

Bij de afdeling van de Ned.Vereniging voor Sexuele Hervorming hier ter plaatse staan momenteel 1400 gezinnen als lid ingeschreven, benevens een gering aantal ongehuwden.

De afdeling heeft een consultatiebureau aan de Voortsweg no.50 te Enschede, waar een daarvoor "opgeleide" verpleegster wekelijks zitting houdt en door de adspirant-leden en de overige leden geconsulteerd wordt.

De gehuwde vrouwen die lid zijn, ontvangen gewoonlijk elk halfjaar een schriftelijke oproep om "voor controle" op het consultatiebureau te verschijnen, teneinde te laten nagaan of het door hen gebruikte voorbehoedmiddel nog aan de eisen voldoet.

van CPN-zijde werd dzz. tot dusver nimmer vernomen, dat deze partij hier ter plaatse belangstelling toonde voor de N.V.S.H.

Het afdelingsbestuur van de N.V.S.H. bestaat uit 9 personen

241070

NVSH

Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming

Het geslachtsleven is nog té vaak gehuld in een waas van geheimzinnigheid en tot voor kort konden vele volwassen mensen niet op onbevangen wijze hierover spreken, uit schroom en omdat er in hun omgeving altijd wel iemand was, die dit ongepast vond. Ten aanzien van jonge mensen en kinderen kwam deze houding nog duidelijker naar voren: men bleef niet alleen in gebreke met betrekking tot het geven van voorlichting, doch men vertelde allerlei onware verhalen. Deze onwaarachtige houding *moest* wel remmend werken op de ontplooiing van de menselijke persoonlijkheid en veroorzaakte angst en schuldgevoelens.

Allengs heeft deze houding echter plaats moeten maken voor meer gezonde opvattingen en vrijwel allerwegen wordt de noodzaak van sexuele opvoeding en sexuele voorlichting erkend.

De Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming heeft krachtig bijgedragen tot deze gewijzigde opvattingen. Zij beschouwt het als één van haar voornaamste taken, de bevolking te doordringen van juiste en wetenschappelijke inzichten op het gebied van het menselijk geslachtsleven. Zij gaat daarbij uit van het beginsel, dat een gezond geslachtsleven noodzakelijk is voor een uitgroeien tot een harmonische mens.

De NVSH is een grote en belangrijke organisatie met 86.000 leden, verdeeld over ruim zeventig afdelingen in alle delen van ons land. Het is voor ieder mens van het allergrootste belang, lid te zijn van deze organisatie, o.m. omdat hij daardoor de hulp kan krijgen die hij in zijn leven nodig heeft.

De NVSH oefent haar opvoedende en voorlichtende taak uit door het organi-

seren van cursusvergaderingen, openbare bijeenkomsten, filmvoorstellingen e.d., waar in de eerste plaats de leden toegang hebben, én door de publicatie van het maandblad *Verstandig Ouderschap*, waarin alle vraagstukken omtrent het geslachtsleven regelmatig aan de orde komen. De leden van de NVSH ontvangen dit blad gratis. Aangezien de jaarlijkse *contributie* slechts f 2,50 bedraagt, is dit *de* weg om op de hoogte te blijven van al datgene wat met het geslachtsleven te maken heeft.

Huwelijksschoolwerk:

Jaarlijks treden tienduizenden jonge vrouwen en mannen in het huwelijk zonder veel meer van deze, voor hen zo belangrijke, stap af te weten, dan dat zij de overtuiging hebben, dat zij van elkaar houden.

Afdelingen
zijn gevestigd te:

Aalsmeer
Alkmaar
Almere
Amersfoort
Amsterdam
Anna Paulowna
Antwerpen
Apeldoorn
Arnhem
Assen
Bellingwolde
Beverwijk
Boskoop
Breda
Brussum
Bussum
Delft
Delfzijl
Deventer
Dordrecht
Drachten
Ede/Wageningen
Eindhoven
Emmen
E./Compassuum
Enschede
Goes
Goor
Gorinchem
Gouda
Groningen
Den Haag
Haarlem
Heerenvveen
Heerlen
Den Helder
Heugelo
Hilversum
Hoogezand/Sappemeer
Hoor
Kampen
Leeuwarden
Leiden
Maastricht
Meppel
Nw. Niedorp
Nw. Weerdinge
Noordoostpolder
Nijmegen
Oude Pekela
Purmerend
Rotterdam
Sittard/Gelken
Sneek
Stadskanaal
Tiel
Tilburg
Utrecht
Valthermond
Veendam
Venlo
Vlaardingen
Walcheren
Wieringen

Ondanks dit gevoel van liefde voor de ander, stranden toch ontelbare huwelijken op de moeilijkheden, die zich in ieder huwelijk voordoen. Als een bijdrage in de voorkoming van veel – vaak onnodig – huwelijksleed, stichtte de NVSH in 1948 de eerste Huwelijkschool, gevolgd door vele andere scholen. Op het ogenblik worden in Nederland aan een tiental huwelijksscholen lessen gegeven over alles wat met het huwelijk te maken heeft.

Practische hulpverlening

Op het gebied van het geslachtsleven is niet alleen voorlichting noodzakelijk, doch ook praktische hulpverlening. Deze hulpverlening wordt verzorgd door een zusterorganisatie van de NVSH, de *Stichting ten algemenen nutte tot het*

exploiteren van consultatiebureaux voor geslachtskunde. Deze stichting heeft in een twintigtal plaatsen van ons land consultatie- en inlichtingenbureaux onder de namen Dr. Aletta Jacobs-Huis en Dr. Jan Rutgers-Huis. Door een staf van bekwaame artsen en specialisten wordt aan deze bureaux de hulpverlening voor het gehele Nederlandse volk mogelijk gemaakt.

Wij raden u, in uw eigen belang, aan, onderstaande strook zo spoedig mogelijk in te vullen en toe te zenden aan het *Hoofdbestuur van de NVSH, Postbus 64 te Den Haag.* U kunt op deze strook vermelden of u als lid genoteerd wenst te worden, dan wel nadere inlichtingen of gratis proefnummers van „Verstandig Ouderschap” wenst te ontvangen.

Korte tijd geleden verscheen de tweede druk van het

HUWELIJKSBOEK

van dr. Abr. en dr. Hannah Stone, nadat de eerste druk in minder dan geen tijd was uitverkocht. Hieruit bleek, hoe groot de behoefte aan een dergelijk, eenvoudig en uitstekend voorlichtend boek voor jonge mensen is.

Het Huwelijksboek van de NVSH is een Gezinsboek!

De omvang van dit boek is 243 pagina's, gebonden in linnen band. De prijs bedraagt f 3,90.

Zendt uw bestelling op dit boek zo spoedig mogelijk in!

Afdelingen:

Winschoten
Winterswijk
Ijmuiden
Zaandam
Zaanstreek N.
Zeist
Zutphen
Zwolle

Consultatiebureaux zijn gevestigd te:

Amsterdam:
Keizersgracht 718

Apeldoorn:
Stationsstraat 56

Arnhem:
Driekoningdw.str. 22

Den Haag:
Bilderdijkstraat 39

Emmen:
Westenesserstraat 11

Groningen:
Damsterdiep 65

Leeuwarden:
Raadhuisstraat 13

Leiden:
Papengracht 26

Rotterdam:
Heemraadssingel 1159

Utrecht:
Weerdsingel W.Z. 10

Zaandam:
A. Paulownastraat 28

Zwolle:
Korenbloemstr. 48 ben.

Voor de
hulpverlening in
andere plaatsen wende
men zich tot het
Hoofdbestuur,
Postbus 64
Den Haag

Ondergetekende, ...

Adres, ...

Woonplaats, ...

wenst:

- * te worden ingeschreven als lid van de NVSH.
- * nadere inlichtingen omtrent de NVSH te ontvangen.
- * toezending van enkele gratis proefnummers van het maandblad Verstandig Ouderschap.
- * toezending, (onder rembours * bedrag is per postwissel overgemaakt) van het Huwelijksboek van dr. Abr. en dr. Hannah Stone.
- * Doorhalen wat niet verlangd wordt.

Voorts kan worden vermeld, dat de CPN geen activiteit ontplooit in de N.V.S.H.. De invloed van de CPN-ers is nihil. Voor enkele jaren hebben zij het wel geprobeerd, doch het bestuur van de NVSH heeft daar direct een stokje voor gestoken. Het bestuur van de NVSH gaat van het standpunt uit, dat hun vereniging een neutrale vereniging is. Einde. - - - - -

20 October 1954.

Resumé

Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming

(Jr
O.P.)

Reeds in de jaren 1950, 1951 en 1952 werd in "De Waarheid" aandacht besteed aan de gang van zaken in de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming (N.V.S.H.). Te oordelen naar de tendens van deze artikelen ging het de communisten niet naar wens. Zij beoogden met hun artikelen de N.V.S.H. in politiek opzicht onder de communistische zienswijze te brengen, uiteraard met behulp van de daarvan deeluitmakende geestverwanten.

Deze campagne tegen de N.V.S.H. schijnt in hoofdzaak te zijn gevoerd door de te Den Haag wonende communist

. Nog in November 1953 werd van communistische zijde beweerd dat, gezien het aantal partijgenoten dat lid was van de afd. Den Haag van de N.V.S.H., het toch niet moeilijk moest zijn om dieper in die afdeling door te dringen.

In verband met het vorenstaande en teneinde een overzicht te verkrijgen van de invloed der communisten in de N.V.S.H., is in de grote gemeenten een onderzoek ingesteld.

Uit het resultaat van het onderzoek blijkt dus wel dat de invloed van de CPN in de NVSH zeer miniem is. Het hoofdbestuur beschouwt de Vereniging als een politiek-neutrale. In het orgaan "Verstandig Ouderschap" van Juli/Aug 1954 wordt betoogd, dat ieder een welkom is, ongeacht politiek of gezindten.

De ID Amsterdam, waar het hoofdbestuur is gevestigd, verklaarde de indruk te hebben, dat de pogingen, die van communistische zijde zijn aangewend om de vereniging een bepaalde politieke koers in te stuwen, tijdig door het hoofdbestuur van de NVSH zijn onderkend en thans voldoende lijken te zijn ingedamd om een gevaar voor deze organisatie te vormen.

Na het afsluiten van het hiervoren genoemde onderzoek werd bericht ontvangen, dat te Amsterdam op een vergadering van de CPN medegedeeld werd, dat de CPN in Den Haag een succes had geboekt in de afdeling aldaar van de NVSH. De communistische leden in die afdeling zouden n.l. kans hebben gezien een motie aangenomen te krijgen, waarin het bestuur werd verzocht de pijnloze bevalling te bespreken. Nadere gegevens hieromtrent werden niet ontvangen.

Het totaal aantal leden van de NVSH bedraagt 96.000.

15 Januari 1955

Onderwerp: Openbare vergadering Afd. Zaanstreek-Noord van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming, op 9-11-1955 in hotel "De Jonge Prins" te Wormerveer.

ACD/	30938
Dupl.	
DAT.	11 NOV. 1955
Bijl.	
Code	6,691 05,11

Op Woensdag 9 November 1955 werd door de Afdeling Zaanstreek-Noord van de Vereniging voor Sexuele Hervorming een openbare vergadering belegd, waar als spreker optrad Dr. A. Storm van Amsterdam. Deze avond was toegankelijk tegen de prijs van f. 0,60 per persoon en werd bezocht door ongeveer 270 personen. Ook nu bleek weer dat de invloed der CPK op genoemde afdeling belangrijk minder wordt en dat meerdere anders denkenden deze avonden bezoeken. De avond stond onder leiding van- en werd geopend door de voorzitter der afdeling,

die zich in haar openingswoord verheugde over de grote opkomst. Zij deelde mede dat het verdere winterprogramma zou worden gehouden te Krommenie en dat dit zou bestaan uit een lezing van vrouwenarts te Amsterdam en tot slot een filmavond, waarin de speelfilm "Kinderen van de straat" zou worden vertoond. De data waarop deze beide avonden zullen plaats hebben zullen nader worden vastgesteld. Verder werd het woord gegeven aan Dr. STORM voornoemd, die als onderwerp voor deze avond had gekozen: "Lang verloofd of jong gehuwd".

Bij de behandeling van dit onderwerp ging spreker uit van de beginselen van de genoemde vereniging en liet duidelijk naar voren komen dat z.i. de sexualiteit niet alleen een onderdeel van het huwelijk vormde en uitsluitend op de voortplanting is gericht. Hij huldigde de gedachte dat daarmede het werkelijk gedrag en de behoefte van de doorsnee mens geenszins gedekt was en dat, mede tengevolge van onvoldoende kennis van het geslachtsleven tengevolge van onvoldoende voorlichting, dit tot ernstige gevolgen kon leiden. Spreker verklaarde zich voor een z.g. "proef-huwelijk" waarin in alle mogelijkheden proefondervindelijk tot de juiste oplossing zouden komen. In zijn lezing werden geen politieke problemen besproken en evenmin politiek aangehaald. Na de pauze, waarin werd gecombineerd met leetuur van genoemde vereniging, bestond er gelegenheid tot het stellen van vragen, die door spreker na de pauze werden behandeld. Onder meer werd gevraagd hoe spreker dacht over het optreden van de politie in verband met de kwestie betreffende de z.g. schoolclubs te Den Haag. Spreker keurde dit optreden goed maar was van mening dat hier geen sprake was van uitspattingen tengevolge van sexuele nood onder de jeugd. Hij schreef de misstanden toe aan een sensatieclust, mede in verband met een na-aperij van het leven in nachtclubs. Hij was van mening dat het waarschuwen der ouders van de daarbij betrokken jongens en meisjes van veel belang was, waardoor de-

ouders mogelijk zouden worden wakker geschud en aan hun kinderen een betere sexuele opvoeding zouden geven. Spreker vond dit optreden althans belangrijker dan de controle op het sitty in de grashern, waarvan misschien 10 van de 100 paren werden geverbaliseerd, en de andere 90 geen last hadden van insenging van de politie in hun particuliere leven. Hij toonde zich een voorstander van meer vrije omgangsvormen en mogelijkheden, vooral ook in de z.g. jeugdampen, hetgeen volgens spreker, bij een goede voorlichting zeker niet tot moeilijkheden, als b.v. een ongewenste zwangerschap behoort te leiden.

Ook de overige gestelde vragen lagen niet in het politieke vlak.

Aan het einde van de avond, dankte mevrouw voornoemd de spreker voor zijn lezing en ging de vergadering uiteen. De avond had een rustig verloop en bijzonderheden deden zich niet voor.

E I N D E .

60421.

Verbinding: No. 12.

Doss.:

Onderwerp: Demonstratief congres van de N.V.S.H.

ACD/ 200 141 24 Mei 1955.
Dipl.
DAT. 25 MEI 1955

Op Zondag, 15 Mei 1955, werd van 10.30 uur tot 17.00 uur in de Dierentuin te 's-Gravenhage het demonstratief congres gehouden van de Nederlandse vereniging voor Sexuele Hervorming (N.V.S.H.). Zaalcapaciteit plm. 1700.

De muzikale medewerking werd verleend door het Haags Symphonie Orkest onder leiding van de heer

Te ongeveer 11 uur opende de congresvoorzitter het congres.

In zijn openingswoord bepaalde hij zich slechts tot de begroeting van de aanwezige leden, begunstigers en introducé's en tot de begroeting van buitenlandse vertegenwoordigers, n.l. die van Zweden, Engeland, Amerika en Zuid-Afrika, terwijl van België meerdere afgevaardigden aanwezig waren.

Na deze begroetingsrede bracht een vertegenwoordigster van Zweden, Engeland, Amerika en Zuid-Afrika de groeten van haar leden over.

Vervolgens werd door de voorzitter die afdelingen bekendgemaakt, welke in "het plan van actie" de beste resultaten hadden bereikt, n.l.:

- het hoogste ledenwinst-percentages had de afdeling Noord-Costpolder (107%);
- het grootste aantal nieuwe leden was behaald door de afdeling Amsterdam. Hierbij werden geen getallen genoemd.
- de best verzorgde incasso stond op naam van de afdeling Sittard/Geleen, terwijl
- de grootste activiteit voor het plan van actie (meeste effect bij huisbezoek) was uitgegaan van de afdeling Walcheren.

Tevens werd door de voorzitter bekendgemaakt, dat het aantal leden op 15 Mei 1955 tot 107502 was gestegen.

Voor de lunchpauze werd nog door de verenigingsvoorzitter gesproken over:

"Maatschappij en Sexuele Hervorming".

Na de pauze spraken:

over "Levensvreugde en Sexualiteit";
over "Pers en sexualiteit";

, secretaresse van de afdeling Valthermond als vertegenwoordigster van de kleine afdelingen en

voorzitter van de grootste afdeling der N.V.S.H. (Rotterdam).

Door al deze personen werd niet over politiek gesproken.

Verdere gegevens omtrent deze personen zijn niet bekend.

Te ongeveer 17.00 uur sloot de congresvoorzitter het congres.

In de zaal hingen de nationale vlaggen van de landen, waar zusterverenigingen zijn. Op de balconen waren palmen geplaatst, terwijl vóór langs het podium bloemen waren aangebracht.

Langs de wanden van de zaal was veel propaganda-materiaal aangebracht, terwijl in de zaal een boekenstalletje stond.

In de zaal waren tafeltjes geplaatst waaromheen een aantal stoelen. Op deze tafels stonden N.S.V.H.-vaantjes met de naam van de afdeling, zodat alle leden besproken plaatsen hadden.

Het congres werd door ruim 800 personen bijgewoond.

Het bestuur van de N.V.S.H. wordt gevormd door:

voorzitter;

secretaris;

penningmeester

Op zaterdag, 14 Mei 1955, is aan het congres met medewerking van de radio-artist Wim IBO een feestavond voorafgegaan, welke besloten is met een bal.

Aanwezig waren plm. 1400 personen.

EINDE.

Datum: 1-11-1955

Onderwerp: Filmavond Vereniging voor Sexuele Hervorming, Afdeling Zaanstreek Noord op 14 October 1955.

Datum ontvangst bericht: 1-11-1955.

LACD/ 308073
 3 NOV 1955

Op Vrijdag 14 October 1955 vond te Wormerveer in de cinema Corso een filmavond plaats belegd door de Afdeling Zaanstreek-Noord van de Vereniging voor Sexuele Hervorming. Bij de opening was de zaal tot de laatste plaats bezet (zaalcapaciteit 350). Het betrof hier een openbare filmvoorstelling, waarvoor zeer veel belangstelling bestond. Meerdere personen woesten wegens plaatsgebrek worden teruggezonden.

De avond stond onder leiding van- en werd geopend door Mevrouw . Zij riep de aanwezigen een welkom toe en deelde mede dat, in tegenstelling met de gewoonte, het winterseizoen deze maal met een filmavond werd geopend. Reden daartoe was het feit dat toen de film in Krommenie draaide, zeer velen teleurgesteld moesten worden. Zij deelde voorts mede dat in het kader van het winterprogramma, Dr. Storm op 9 November a.s. in hotel "De Jonge Prins" zal spreken over het onderwerp "Lang verloofd of jong getrouwd". Ook voor het nieuwe jaar zijn reeds lezingavonden vastgesteld, waarover nadere mededelingen zullen volgen. Te Krommenie zal dit seizoen eveneens een filmavond worden gehouden. Hierna verkreeg de spreker van deze avond, de Heer uit Amsterdam het woord. Spreker vestigde allereerst de aandacht op de zijns inziens wat "nare" titel van de film: "Zij danste slechts één zover", die tot slot van de bijeenkomst zou worden vertoond. "Maar één zover geluk", aldus spreker, maar er is gelukkig, zo vervolgde hij, uitkomst. Hij wees er op dat de inhoud der film, die hij opzettelijk niet wilde bespreken, niet een kenmerkend voorbeeld voor het land van herkomst (Zeden) is, maar een voorbeeld zoals het over de gehele wereld gaat. Na er op gewezen te hebben dat alle mensen, en in het bijzonder alle ouders een ding gemeen hebben, n.l. het geluk van hun kinderen, en het verlangen dat hun kinderen gelukkiger zullen worden dan zij zelf, wees de heer op de z.i. grote waarde van sexuele voorlichting, waaraan volgens hem de laatste tijd steeds meer aandacht wordt besteed. "Afstappen van de oude gedachte hiromtrent en meer aandacht besteden aan de nieuwe inzichter is nodig", aldus spreker, die met enige voorbeelden op de juiste voorlichting wees en vervolgens de bijzondere aandacht van de aanwezigen voor genoemde film vroeg. Genoemde film werd daaronder vertoond en met veel aandacht gevolgd. In de pauze werd met lectuur der vereniging gecolporteed. Deze avond bleek het opnieuw dat meerdere bezoekers niet tot communistische organisaties behoorden en de vereniging ook voor een

Datum: 1-11-1955

- 2 -

---

een groot deel uit andersdenkenden bestaat. Kenmerkend was in dit verband dat b.v. de controle der plaatsbewijzen, die als regel door als communistisch georiënteerde personen bekend staande leden geschiedde, deze keer door specifiek niet communisten geschiedde. Op het verloop c.q. de verdere ontwikkeling van het ledental zal dezerzijds in het bijzonder de aandacht worden gevestigd. Tijdens een gesprek dat door rapporteur met een der aanwezige bestuursleden werd gevoerd, deelde deze mede dat het aantal gezinnen dat lid was van de afdeling Zaanstreek-Noord der Vereniging voor Sexuele hervorming, ongeveer 600 bedroeg. De film had geen enkele politieke inslag en evenmin werd enige politieke gadachte naar voren gebracht of gepropageerd

E I N D E .

60421.

7 NOV 1955

Op 20 oktober 1955 werd in het "CITY-THEATER" te KAMPEN de film "VROUWENGEHEIMEN" vertoond ten behoeve van de NEDERLANDSE VERENIGING VOOR SEXUELE HERVOORMING.

Deze avond werd door de voorzitter der N.V.S.H. van de afdeling KAMPEN,

ge-
opend. In zijn openingsrede zette hij het doel der N.V.S.H. uiteen, namelijk het geven van voorlichting op het gebied van het geslachtsleven en wees hij onder meer op het feit, dat de N.V.S.H. de sterkst groeiende vereniging in NEDERLAND is.

Vervolgens kreeg de bekende dokter STORM het woord, die als onderwerp van zijn inleiding: "LAAK VAN UW HART GEEN MOORDEKUIL" had gekozen, in welke inleiding hij de emancipatie der vrouw beschreef, welke emancipatie gevaren met zich meebrengt.

Dokter STORM wees erop, dat man en vrouw in het huwelijk, ook op sexueel gebied, eerlijk tegenover elkaar moeten staan, wat hij met een voorbeeld uit de praktijk duidelijk trachtte te maken.

Na de pauze werd de film "VROUWENGEHEIMEN" vertoond. Deze film gaf een beeld van de geschiedenis van zes vrouwen, welke vrouwen eerlijk tegenover hun mannen staan en zodoende de moeilijkheden, die in hun huwelijk voorvielen, oplossen.

Er was van de zijde van het publiek zeer veel belangstelling voor deze avond: het "CITY-THEATER" was tot de laatste plaats bezet (425 personen), terwijl, naar schatting, ongeveer 100 personen geen plaats meer hadden kunnen krijgen. Het publiek bestond zowel uit oudere als jongere personen.

K a m p e n, 24 oktober 1955.

Onderwerp: Openbare vergadering Afd. Zaanstreek-Noord van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming, op 9-11-1955 in hotel "De Jonge Prins" te Wormerveer.

ACD/	30938
Dupl.	
DAT.	11 NOV. 1955
Bijl.	
Code	6,691 05,11

Op Woensdag 9 November 1955 werd door de Afdeling Zaanstreek-Noord van de Vereniging voor Sexuele Hervorming een openbare vergadering belegd, waar als spreker optrad Dr. A. Storm van Amsterdam. Deze avond was toegankelijk tegen de prijs van f. 0,60 per persoon en werd bezocht door ongeveer 270 personen. Ook nu bleek weer dat de invloed der CPK op genoemde afdeling belangrijk minder wordt en dat meerdere anders denkenden deze avonden bezoeken. De avond stond onder leiding van- en werd geopend door de voorzitter der afdeling,

die zich in haar openingswoord verheugde over de grote opkomst. Zij deelde mede dat het verdere winterprogramma zou worden gehouden te Krommenie en dat dit zou bestaan uit een lezing van vrouwenarts te Amsterdam en tot slot een filmavond, waarin de speelfilm "Kinderen van de straat" zou worden vertoond. De data waarop deze beide avonden zullen plaats hebben zullen nader worden vastgesteld. Verder werd het woord gegeven aan Dr. STORM voornoemd, die als onderwerp voor deze avond had gekozen: "Lang verloofd of jong gehuwd".

Bij de behandeling van dit onderwerp ging spreker uit van de beginselen van de genoemde vereniging en liet duidelijk naar voren komen dat z.i. de sexualiteit niet alleen een onderdeel van het huwelijk vormde en uitsluitend op de voortplanting is gericht. Hij huldigde de gedachte dat daarmede het werkelijk gedrag en de behoefte van de doorsnee mens geenszins gedekt was en dat, mede tengevolge van onvoldoende kennis van het geslachtsleven tengevolge van onvoldoende voorlichting, dit tot ernstige gevolgen kon leiden. Spreker verklaarde zich voor een z.g. "proef-huwelijk" waarin in alle mogelijkheden proefondervindelijk tot de juiste oplossing zouden komen. In zijn lezing werden geen politieke problemen besproken en evenmin politiek aangehaald. Na de pauze, waarin werd gecombineerd met leetuur van genoemde vereniging, bestond er gelegenheid tot het stellen van vragen, die door spreker na de pauze werden behandeld. Onder meer werd gevraagd hoe spreker dacht over het optreden van de politie in verband met de kwestie betreffende de z.g. schoolclubs te Den Haag. Spreker keurde dit optreden goed maar was van mening dat hier geen sprake was van uitspattingen tengevolge van sexuele nood onder de jeugd. Hij schreef de misstanden toe aan een sensatieclust, mede in verband met een na-aperij van het leven in nachtclubs. Hij was van mening dat het waarschuwen der ouders van de daarbij betrokken jongens en meisjes van veel belang was, waardoor de-

ouders mogelijk zouden worden wakker geschud en aan hun kinderen een betere sexuele opvoeding zouden geven. Spreker vond dit optreden althans belangrijker dan de controle op het sitty in de grashern, waarvan misschien 10 van de 100 paren werden geverbaliseerd, en de andere 90 geen last hadden van insenging van de politie in hun particuliere leven. Hij toonde zich een voorstander van meer vrije omgangsvormen en mogelijkheden, vooral ook in de z.g. jeugdampen, hetgeen volgens spreker, bij een goede voorlichting zeker niet tot moeilijkheden, als b.v. een ongewenste zwangerschap behoort te leiden.

Ook de overige gestelde vragen lagen niet in het politieke vlak.

Aan het einde van de avond, dankte mevrouw voornoemd de spreker voor zijn lezing en ging de vergadering uiteen. De avond had een rustig verloop en bijzonderheden deden zich niet voor.

E I N D E .

60421.

ACDI 1.011.731
Dupl. ☒
Datum: 12 JUNI 1970
Bijl.: /

Verbinding: No. 12.

5 juni 1970.

Doss.:

Onderwerp: Aanbieding petitie door N.V.S.H.

Bijlage: 1.

Op 1 juni 1970 is aan de fracties van de politieke partijen van de 2e Kamer der Staten-Generaal een petitie aangeboden door het Hoofdbestuur en Medenraad van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming, gevestigd Beatrixlaan 11 te 's-Gravenhage.

Tot het aanbieden van deze petitie was besloten op een landelijke ledenvergadering, welke op 30 mei 1970 te Amersfoort werd gehouden.

Tevoren was de politie van 's-Gravenhage van dit voornemen, hetwelk onder leiding van van het bestuur van deze vereniging zou plaats vinden, in kennis gesteld.

Te omstreeks 20.35 uur verschenen aan de deur van de 2e Kamer der Staten-Generaal, ongeveer 35 personen, hoofdzakelijk mannen. Zij verzochten de dienstdoende portier op beleefde wijze een der fractieleden van de politieke partijen te willen vragen om van hem enige tentallen enveloppen in ontvangst te willen nemen. Daar geen enkel fractielid aanwezig was, zijn de enveloppen door de heer , ambtenaar bij de Griffie der 2e Kamer, in ontvangst genomen. Tevens werd betrokkene het stencil dat in de enveloppen was gestopt overhandigd (zie bijlage). Nadat de heer betrokkenen had verzekerd, dat hij voor het distribueren van de enveloppen zou zorgdragen, verlieten de N.V.S.H-ers op ordelijke wijze weer het Binnenhof. Enkel van hen plakten nog enige stencils op de deuren van de gebouwen van de 1e en 2e Kamer.

Gedurende de aanwezigheid van de petitionisten op het Binnenhof voegden zich een twintigtal jongelieden, meest langharigen, bij hen. Laatstgenoemden hadden affiches bij zich met het opschrift "Stemt Oranje Vrijstaat. Lijst 12". Zij trachtten deze affiches aan te brengen bij de ingang van de Ridderzaal. Dit werd door de Politie verhinderd.

De N.V.S.H.-ers negeerden deze jongelui.

BINDE.

Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming
Prinses Beatrixlaan 11
Den Haag
tel. 070-832900

V E R K L A R I N G

Hoofdbestuur en Ledenraad van de NVSH hebben met grote verontwaardiging kennis genomen van het feit dat de minister van justitie geen koninklijke goedkeuring wenst te verlenen aan de vorig jaar mei ingediende statutenwijziging die de NVSH noodzakelijk acht.

Deze statutenwijziging houdt in dat alle leeftijdsgrenzen uit de statuten van de NVSH verdwijnen.

Met deze weigerachtige houding zet deze regering de absurde politiek die al reeds sedert jaar en dag tegenover het C.O.C. wordt gevoerd, op consequente wijze door.

Hoofdbestuur en Ledenraad van de NVSH protesteren ernstig bij het parlement tegen deze conservatieve regeringspolitiek, die zich voorts o.m. uit in:

1. het tegen beter weten in goedpraten door de minister-president van het weigeren van het verzoek van een groep homofielen om op 4 mei jl. de 60 tot 100.000 in de nazikampen om hun seksuele gerichtheid afge maakte homofielen te mogen herdenken tijdens de Nationale Dodenherdenking;
2. het plotselinge en tegen iedere norm van rechtszekerheid indruisende optreden tegen pornografie, zoals dat in de laatste week is waargenomen, waarmede wéér de mondigheid van iedere Nederlander wordt ontkend.
3. het door deze regering afhouden van een bevredigende wettelijke regeling terzake van abortus provocatus, hetgeen tot gevolg heeft, dat voor wat betreft abortus provocatus in Nederland nog steeds geldt, dat de prijs hoog en de kwaliteit in de meeste gevallen laag is, waardoor jaarlijks de gezondheid en zelfs het leven van tienduizenden ongewenst zwangere vrouwen in gevaar wordt gebracht;
4. het uiterst paternalistische ontwerp voor de echtscheidingswet, dat deze regering heeft gemeend te moeten indienen.

Bij een dergelijke regeringspolitiek kunnen gemeenten zich veilig voelen op hun beurt de zedenmeester uit te hangen, hetgeen met name in Den Haag rond de sexbeurs en de activiteiten van de werkgroep De Kuische Oyevaer op indringende wijze is gebleken.

Hoofdbestuur en Ledenraad van de NVSH doen een dringend beroep op het parlement deze regeringspolitiek te doen eindigen en richten zich over het parlement heen tot de bevolking met de oproep zich bij het bepalen van een keuze bij verkiezingen deze regeringspolitiek bewust te zijn.

Amersfoort, 30 mei 1970

's-Gravenhage, 1 juni 1970